

Voorlopige agenda van de commissie Financiën en Veiligheid van 8 juni 2011

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Financiën en Veiligheid

Datum: woensdag 8 juni 2011
Aanvang: 13:00 - 15.00/.15 uur
Locatie: Nieuwe raadzaal
Voorzitter: J. Spakman
Griffier: W.T. Meijer (050) 3677726

A. Algemeen deel

A1. Opening en mededelingen

A2. Vaststelling agenda

A3. Lange-termijnagenda en lijst moties en toezeggingen

A4. Conformstukken

- a. Nieuwe Algemene Subsidieverordening in kader van deregulering en dualisme (raadsvoorstel 9 mei 2011) GR11.2610677
Raadsvoorstel - Nieuwe Algemene subsidieverordening i h k v deregulering en dualisme.GR11.2610677pdf (pdf)

A5. Rondvraag

B. Inhoudelijk deel

- B1. 1e Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014 GR11.2598258

(raadsvoorstel 28 april 2011 - informatieve gedeelte)

Raadsvoorstel - 1e Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014.GR11.2598258pdf (pdf)

kleurenkopie bijlage vgr bezuinigingen (pdf)

- B2. Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement GR11.2631426
(raadsvoorstel 25 mei 2011)

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement
2011.GR11.2631426pdf (pdf)

C. Huishoudelijk deel

C1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname

C2. Vaststelling verslag 11 mei
FV verslag 20110511 (pdf)

Bij commissievergaderingen kunt u gebruik maken van het spreekrecht bij de inhoudelijke agendapunten (inclusief de conformstukken onder A) en de rondvraag. U krijgt dan drie minuten de gelegenheid de commissieleden te vertellen hoe u over een onderwerp denkt. Voor aanmelding en informatie kunt u terecht bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

Raadsvoorstel - Nieuwe Algemene subsidieverordening i h k v deregulering en . . .

Bestuursdienst

RAADSVOORSTEL:

2010-2011

Ons kenmerk: BD 11.2584911

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Nieuwe Algemene subsidieverordening in kader van deregulering en dualisme

Groningen, - 9 MEI 2011

Aan de raad,

Per brief van 25 februari 2011 hebben wij uw raad geïnformeerd over een voorstel met een vervolg voor regeldrukvermindering. In de brief hebben wij onder meer voorstellen aangekondigd voor lastenverlichting door deregulering van de Algemene subsidieverordening gemeente Groningen (ASV) en voorstellen voor een gewijzigde opzet van deze verordening. Extra winst bij de wijzigingsvoorstellen voor de ASV is dat de verordening daarmee meer in overeenstemming wordt gebracht met het dualisme.

In dit voorstel zal worden ingegaan op de wijziging van de opzet van de ASV. In het kort betreft de nieuwe opzet een kaderverordening met algemene regels en drie procedures (een uitgebreide, een reguliere en een lichte). Het college stelt in nadere regels specifieke regels voor een beleidsterrein, zoals de van toepassing zijnde procedure, de subsidiabele activiteiten en de regels voor de verdeling van de beschikbare subsidiegelden. De regels zijn daarmee een stuk overzichtelijker geworden. De nieuwe regels betekenen een lastenverlichting voor alle subsidieaanvragers door een vermindering van gegevens die bij een aanvraag moeten worden ingediend. Een voorbeeld is het niet meer hoeven indienen van gegevens die door de gemeente bij de KvK verkrijgbaar zijn. Daarnaast wordt voor veel aanvragen een lichtere procedure van toepassing, waardoor bijvoorbeeld indieningstermijnen korter zijn, niet altijd meer een tussenrapportage wordt gevraagd en aan de verantwoording na de gesubsidieerde activiteit lichtere eisen worden gesteld.

Wijziging van de opzet Algemene subsidieverordening gemeente Groningen.

De afhandeling van subsidieverzoeken vindt door verschillende diensten plaats. Alle subsidiëring is gebaseerd op de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de ASV. Wij zijn van mening dat om verschillende redenen modernisering van de ASV wenselijk is. Aanleiding voor dit voorstel is een verbeteringstraject binnen de dienst OCSW, waarbij al stappen zijn gezet voor het verbeteren van de subsidiëring. Hieronder zal ingegaan worden op de voorstellen voor verbetering van de ASV en welke stappen reeds zijn gezet.

Raadsvoorstel - Nieuwe Algemene subsidieverordening i h k v deregulering en ...

2

Bij de beoordeling naar de verbetermogelijkheden voor de ASV is gekeken naar de volgende knelpunten:

1. De ASV is onvoldoende in overeenstemming met het dualisme.

De ASV is in de afgelopen jaren frequent aangepast aan de nieuwe beleidskaders, zoals die door de raad zijn vastgesteld. De systematiek van de ASV is echter al geruime tijd niet meer gewijzigd. Naar de hedendaagse inzichten, zoals geadviseerd door de VNG, is het wenselijk om een moderniseringsslag te maken. Een dergelijke moderniseringsslag is vanzelfsprekend gebaseerd op de verantwoordelijkheidsverdeling zoals die sinds het dualisme bestaat tussen raad en college.

2. Deregulering van de ASV.

De gemeente Groningen verwerkt jaarlijks meer dan 1.000 subsidieaanvragen. Veel daarvan zijn "eenvoudige" verzoeken. Voor veel van deze verzoeken dient een relatief zware procedure te worden gevolgd.

Voor een juiste uitvoering van het beslissen op deze aantallen verzoeken, is het noodzakelijk dat de toetsingscriteria voor toekenning van subsidies geobjectiveerd en eenduidig zijn. Gebleken is dat het standaardiseren van de afhandeling van de "eenvoudige" subsidieaanvragen nu niet goed mogelijk is.

Door de vele aanpassingen en toevoegingen is de ASV ook verworpen tot een omvangrijk en niet erg toegankelijk boekwerk. Dit heeft tot gevolg dat het voor burgers en instellingen lastig is om de op hen van toepassing zijnde regelgeving te vinden. Procedures en termijnen zijn, zonder dat daar een goede reden voor is, niet uniform. Als gevolg daarvan valt het instellingen niet altijd te verwijten dat zij zich niet aan de termijnen hebben gehouden.

In de afgelopen maanden heeft een heroriëntatie op het bestaande beleid van de ASV plaatsgevonden. Dit heeft geleid tot de volgende voorstellen:

Ad 1. De ASV is (meer) in overeenstemming gebracht met het dualisme.

In overeenstemming met de nieuwe model-ASV van de VNG, zijn wij tot de conclusie gekomen dat de huidige opzet van de ASV onvoldoende aansluit bij het dualisme. Immers de raad besluit in de huidige opzet niet alleen over de beleidskaders, maar ook over de specifieke uitvoeringsregelingen per beleidsgebied, zoals opgenomen in de verschillende hoofdstukken van de huidige ASV. Om dit in overeenstemming te brengen met het dualisme, is overeenkomstig de opzet van de modelverordening van de VNG en in navolging daarvan de verordeningen van veel gemeenten, van de ASV een zuivere kader- en procedureverordening gemaakt. In deze kaderverordening is een drietal subsidievormen/-procedures ("arrangementen") opgenomen, die in principe toereikend zijn voor alle beleidsterreinen (een uitgebreide, een reguliere en een lichte procedure). Deze arrangementen/procedures vervangen de procedures die nu afzonderlijk per beleidsterrein in de hoofdstukken van de ASV zijn opgenomen.

In de verordening geeft de raad de bevoegdheid aan het college tot het stellen van "nadere regels" (deelverordeningen), waarin de uitvoering van de beleidskaders wordt geregeld. Kort gezegd komt het er op neer dat de inhoudelijke uitwerking, zoals die in de huidige verordening is geregeld in de hoofdstukken 2-7, terecht zal komen in de door het college vast te stellen nadere regels, met uitzondering van de procedures. In de

nadere regels zijn verder bepalingen opgenomen, die specifiek van toepassing zijn op een bepaald beleidsterrein. Dit heeft overigens als belangrijk nevenvoordeel dat het wijzigen van de subsidieregels sneller via het college kan gebeuren. Nadrukkelijk wijzen wij erop dat dit niets afdoet aan de bevoegdheid van de gemeenteraad om de beleidskaders vast te stellen. De raad blijft dus de hoofdlijnen van het subsidiebeleid vaststellen in (inhoudelijke) kadernota's. Deze kadernota's vormen samen met de procedureverordening ASV de basis voor de nadere uitwerking in de nadere regels. Verder bepaalt de raad de kaders door het budgetrecht.

Ad 2. Deregulering van de ASV.

Bij de uitwerking van de dereguleringsvoorstellen heeft het nieuwe model van de VNG als basis gediend. De opzet van het model is uitgebreid en op maat gemaakt voor de gemeente Groningen. De procedures die zijn opgenomen in de ASV zijn daarmee passend gemaakt voor alle beleidsterreinen. Zoals gezegd vervangen deze procedures alle verschillende procedures, die nu nog zijn opgenomen in de verschillende hoofdstukken van de ASV. Door de nieuwe regels zal vooral een regeldrukvermindering voor subsidieaanvragers worden bereikt. De bedoeling is voor veel verzoeken een sterke vereenvoudiging te bereiken, door voor veel lichte verzoeken een daarbij passende lichte procedure van toepassing te verklaren. Daarnaast zijn de toetsingscriteria voor subsidieverlening gemakkelijker toepasbaar gemaakt en geharmoniseerd.

Vervolg.

Naast de herziening van de regelgeving zelf, zal dit jaar een digitaliseringslag worden gemaakt voor de afhandeling van subsidieverzoeken. Om de gewijzigde werkwijzen en de daarvoor door te voeren applicatiewijzigingen mogelijk te maken, richten wij ons op besluitvorming in de raad in juni 2011 en inwerkingtreding van de ASV op 1 november 2011. De aanvragen voor subsidies voor activiteiten die plaatsvinden in 2012, kunnen daarmee onder de nieuwe regels worden afgehandeld.

Aangezien sprake is van procedurele wijzigingen van de verordeningen, die bovendien een lastenverlichting opleveren voor aanvragers van subsidies, is niet gekozen voor een uitgebreide inspraakprocedure. Wel is ervoor gekozen om een aantal grote organisaties, die veelal jaarlijks subsidies aanvragen, de wijzigingen voor te leggen.

Na besluitvorming zal een communicatietraject worden ingezet, waarbij met name de informatie over het aanvragen van subsidies op de gemeentelijke website zal worden verbeterd.

Na een jaar na inwerkingtreding van de nieuwe subsidieverordening zullen de nieuwe subsidieregels worden geëvalueerd. Daarover zult u naar verwachting eind 2012 nader worden geadviseerd.

Raadsvoorstel - Nieuwe Algemene subsidieverordening i h k v deregulering en ...

4

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. de Algemene subsidieverordening gemeente Groningen 2011 (ASV 2011) vast te stellen onder intrekking van de ASV 2002;
- II. de ASV 2011 in werking te laten treden op 1 november 2011;
- III. de besluiten onder I. en II. bekend te maken door plaatsing in het gemeenteblad en te publiceren in de Groninger Gezinsbode;
- IV. kennis te nemen van de Nadere regels subsidies gemeente Groningen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Raadsvoorstel - Nieuwe Algemene subsidieverordening i h k v deregulering en ...

- ontwerp -

DE RAAD VAN DE GEMEENTE GRONINGEN;

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van Groningen van (bijlage GR);

Gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;

HEEFT BESLOTEN:

vast te stellen de Algemene subsidieverordening gemeente Groningen 2011 (ASV 2011).

Paragraaf 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a. college : college van burgemeester en wethouders van Groningen;
- b. incidentele subsidie : subsidie ten behoeve van bijzondere incidentele projecten of activiteiten die niet behoren tot de reguliere bezigheden van de aanvrager en waarvoor het college slechts voor een van tevoren bepaalde tijd van maximaal 4 jaar subsidie wil verstrekken;
- c. jaarlijkse subsidie : subsidie die per (boek)jaar of voor een bepaald aantal boekjaren aan een instelling voor een periode van maximaal 4 jaar wordt verstrekt;
- d. activiteitenplan : een overzicht van de door de subsidieontvanger voorgenomen activiteiten vertaald naar meetbare resultaten en beoogde effecten, alsmede de relatie daarvan met gemeentelijk beleid, uit te voeren binnen een aangegeven termijn.

Artikel 2 Reikwijdte verordening (Corresponderen met programmabegroting)

- 1. Voor de volgende beleidsterreinen kan subsidie worden verstrekt:
 - 1. werk en inkomen;
 - 2. economie en werkgelegenheid;
 - 3. jeugd en onderwijs;
 - 4. welzijn, gezondheid en zorg;
 - 5. sport en bewegen;
 - 6. cultuur;
 - 7. verkeer;

Raadsvoorstel - Nieuwe Algemene subsidieverordening i h k v deregulering en ...

2

8. wonen;
9. onderhoud en beheer openbare ruimte.
2. Bij het verstrekken van subsidies geldt voor de onderwerpen welzijn, zorg, re-integratie en onderwijs als belangrijk doel het behoud en de versterking van de lokale infrastructuur.

Artikel 3 Bevoegdheid college

1. Het college kan nadere regels stellen, waarin in elk geval de te subsidiëren activiteiten, de doelgroepen en de verdeling van de subsidie per beleidsterrein zoals bedoeld in artikel 2 worden omschreven. Indien het college de bevoegdheid heeft om af te wijken van het bepaalde in deze verordening door het stellen van nadere regels, kan dit slechts voor specifieke omstandigheden bij een beleidsterrein.
2. Het college is bevoegd tot uitvoering van deze verordening, waaronder het verstrekken van subsidies met inachtneming van de in de gemeentebegroting opgenomen financiële middelen of het subsidieplafond.
3. Indien de begroting daarvoor nog niet is vastgesteld, dan wel goedgekeurd, verstrekt het college subsidies alleen onder de voorwaarde dat voldoende gelden ter beschikking worden gesteld.

Artikel 4 Democratisering, inspraak- en klachtenprocedure, rechten van de mens, anti-discriminatie, emancipatie en toegankelijkheid accommodaties

Het college kan in ieder geval de volgende voorwaarden aan subsidiebeschikkingen verbinden:

- a. de subsidieontvanger dient zijn personeel en de vrijwilligers, alsmede degenen ten behoeve van wie hij activiteiten organiseert, in de gelegenheid te stellen daadwerkelijke invloed uit te oefenen op het beleid van de subsidieontvanger en de uitvoering daarvan;
- b. de in onderdeel a bedoelde participatie dient te zijn geregeld in de statuten, het huishoudelijk reglement en/of een afzonderlijk bestuursbesluit van de rechtspersoon;
- c. de subsidieontvanger dient een klachtenprocedure ingesteld te hebben;
- d. de activiteiten van de subsidieontvanger dienen open te staan voor alle groeperingen zonder onderscheid naar ras, godsdienst, leeftijd, levensovertuiging, sekse of seksuele geaardheid. Deze voorwaarde geldt niet voor zover er sprake is van een op een specifieke door het gemeentebestuur erkende doelgroep gerichte activiteit;
- e. de activiteiten van de subsidieontvanger dienen niet strijdig te zijn met in de Grondwet en internationale verdragen algemeen erkende rechten van de mens;
- f. de subsidieontvanger dient beleid te voeren ten aanzien van emancipatie van vrouwen, ouderen, gehandicapten en migranten;
- g. als activiteiten uitgevoerd worden in een accommodatie, dient de subsidieontvanger ervoor te zorgen dat de accommodatie mede bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar is voor lichamelijk gehandicapten.

Paragraaf 2 Subsidieplafond

Artikel 5 Subsidieplafond

1. Het college kan jaarlijks op basis van de door de raad vastgestelde begroting besluiten tot het vaststellen van (een) subsidieplafond(s).
2. Bij of krachtens de nadere regels zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid bepaalt het college op welke wijze de beschikbare bedragen worden verdeeld.

Raadsvoorstel - Nieuwe Algemene subsidieverordening i h k v deregulering en ...

3

Paragraaf 3 Algemene bepalingen uitvoering subsidieverordening

Artikel 6 Weigeringsgronden subsidie

1. De subsidieverlening kan in ieder geval worden geweigerd indien een gegronde reden bestaat om aan te nemen dat ernstig gevaar bestaat dat de subsidie mede zal worden gebruikt om uit gepleegde strafbare feiten verkregen of te verkrijgen, op geld waardeerbare voordelen te benutten of om strafbare feiten te plegen (Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, Wet Bibob).
2. De subsidieverlening kan voorts in ieder geval worden geweigerd indien:
 - a. de activiteiten niet zijn gericht op door het gemeentebestuur van Groningen erkende belangen binnen de beleidsterreinen als bedoeld in artikel 2;
 - b. een gegronde reden bestaat om aan te nemen dat de aanvrager onvoldoende rekening heeft gehouden met de onderwerpen als bedoeld in artikel 4;
 - c. in de activiteiten waarvoor subsidie wordt gevraagd al op een andere toereikende wijze wordt voorzien.

Paragraaf 4 Procedures subsidieverstreking

Subparagraaf 4.1 Uitgebreide procedure

Artikel 7 Subsidieaanvraag

1. Een aanvraag om subsidieverlening dient uiterlijk op 1 oktober voorafgaand aan het subsidiejaar, dan wel uiterlijk op 1 mei voorafgaand aan het schooljaar te worden ingediend.
2. In de nadere regels zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid kan het college andere termijnen stellen voor het indienen van een aanvraag.
3. De aanvraag om een subsidie dient schriftelijk te worden ingediend bij het college. Indien er een (digitaal) aanvraagformulier beschikbaar is, dient de aanvrager daarvan gebruik te maken.
4. Het college kan van de in het eerste lid en krachtens het tweede lid gestelde termijnen uitstel verlenen.

Artikel 8 Bij aanvraag in te dienen gegevens

1. Bij de indiening van de aanvraag om subsidieverlening dient de aanvrager in ieder geval te overleggen:
 - a. het activiteitenplan en, indien eerder in hoofdzaak dezelfde activiteiten hebben plaatsgevonden, het meest recente activiteitenverslag;
 - b. de doelstellingen en resultaten die daarmee worden nagestreefd en hoe de activiteiten aan dat doel bijdragen. In het bijzonder ook in welke mate de activiteiten gericht zijn op de gemeente of haar ingezetenen en op door de gemeente vastgestelde doelen of beleidsterreinen;
 - c. een gespecificeerde opgave van het bedrag dat de aanvrager denkt nodig te hebben voor het uitvoeren van de activiteiten uit het activiteitenprogramma;
 - d. een exemplaar van de begroting, het jaarverslag, de jaarrekening en de daarbij behorende accountantsverklaring als bijlagen bij het aanvraagformulier;
 - e. een opgave van bij derden aangevraagde subsidie en/of bijdragen voor dezelfde activiteiten, met daarbij de stand van zaken met betrekking tot de beoordeling van die aanvraag of aanvragen.
2. Het overleggen van de in het eerste lid, onder a en d genoemde stukken kan achterwege blijven, als deze al in het bezit zijn van het college.

9

Artikel 9 Verzekering

1. Een subsidieontvanger is verplicht:
 - a. een verzekering af te sluiten tegen wettelijke aansprakelijkheid voor een som van tenminste € 2.500.000,- per gebeurtenis;
 - b. zijn roerende en onroerende zaken behoorlijk te verzekeren en verzekerd te houden tegen schade door brand en eventuele andere door het college aan te geven risico's.
2. Het college kan de subsidieontvanger verplichten om een verzekering af te sluiten voor de kosten van juridische bijstand of advisering.
3. Het college kan de subsidieontvanger verplichten om een verzekering af te sluiten voor bestuurdersaansprakelijkheid.

Artikel 10 Tussenrapportage

1. Bij subsidies van meer dan € 45.000,- voor activiteiten die meer dan een jaar in beslag nemen, is de subsidieontvanger verplicht tot het tussentijds afleggen van rekening en verantwoording omtrent de verrichte activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten en tot het geven van een prognose voor de tweede zes maanden.
2. In de nadere regels zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid kan het college afwijken van het in het eerste lid gestelde.

Artikel 11 Beslistermijn

1. Het college beslist op een aanvraag om subsidieverlening binnen 13 weken, nadat de gegevens als bedoeld in artikel 8 zijn ontvangen, tenzij er een uiterste termijn voor de indiening van de aanvraag wordt genoemd in de nadere regels zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid. De termijn van 13 weken begint in dat geval op de dag, nadat de uiterste termijn is verstreken.
2. Het college kan de in het eerste lid gestelde termijn met ten hoogste 6 weken verlengen.
3. In de nadere regels zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid kan het college afwijken van het in het eerste lid gestelde.

Artikel 12 Vaststelling

1. De subsidieontvanger dient binnen 13 weken na afloop van de activiteiten, zoals bedoeld in het activiteitenprogramma, of het tijdvak waarvoor de subsidie is verleend, een aanvraag om subsidievaststelling in.
2. Bij de aanvraag, bedoeld in het eerste lid, overlegt de subsidieontvanger een financiële en inhoudelijke rapportage omtrent de verrichte activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten.
3. In de inhoudelijke rapportage dienen in ieder geval te zijn beschreven de aard en de omvang van de activiteiten en een vergelijking tussen nagestreefde en gerealiseerde doelstellingen en een toelichting op de verschillen.
4. De in het tweede lid bedoelde financiële rapportage wordt bij subsidiebedragen van meer dan € 100.000,- voorzien van een goedkeurende verklaring van getrouwheid, zonder beperking, zoals bedoeld in artikel 393 boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van een daartoe bevoegde accountant. Daarbij wordt tevens gerapporteerd omtrent recht- en doelmatigheid, alsmede over de naleving van de aan de beschikking tot subsidieverlening verbonden voorwaarden.
5. Het college kan bij subsidiebedragen van minder dan € 100.000,- het vierde lid van overeenkomstige toepassing verklaren.
6. Het college stelt de subsidie vast binnen 13 weken, nadat de aanvraag tot vaststelling is ingediend.

Raadsvoorstel - Nieuwe Algemene subsidieverordening i h k v deregulering en ...

5

Subparagraaf 4.2 Reguliere procedure

Artikel 13 Subsidieaanvraag

1. Een aanvraag om subsidieverlening van structurele subsidies dient uiterlijk op 1 oktober voorafgaand aan het subsidiejaar, dan wel uiterlijk op 1 mei voorafgaand aan het schooljaar, te worden ingediend.
2. Een aanvraag om subsidieverlening van incidentele subsidies dient uiterlijk 8 weken voordat de subsidiabele activiteit van start gaat te worden ingediend.
3. In de nadere regels zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid kan het college andere termijnen stellen voor het indienen van een aanvraag.
4. De aanvraag om een subsidie wordt schriftelijk ingediend bij het college. Indien er een (digitaal) aanvraagformulier beschikbaar is, dient de aanvrager daarvan gebruik te maken.
5. Het college kan van de in het eerste en tweede lid en krachtens het derde lid gestelde termijnen uitstel verlenen.

Artikel 14 Bij aanvraag in te dienen gegevens

1. Bij de indiening van de aanvraag om subsidieverlening dient de aanvrager in ieder geval te overleggen:
 - a. het activiteitenplan en, indien eerder in hoofdzaak dezelfde activiteiten hebben plaatsgevonden, het meest recente activiteitenverslag;
 - b. een gespecificeerde opgave van het bedrag dat de aanvrager denkt nodig te hebben voor het uitvoeren van de activiteiten uit het activiteitenprogramma;
 - c. een opgave van bij derden aangevraagde subsidie en/of bijdragen voor dezelfde activiteiten, met daarbij de stand van zaken met betrekking tot de beoordeling van die aanvraag of aanvragen.
2. Het overleggen van de in het eerste lid, onder a genoemde stukken kan achterwege blijven, als deze al in bezit zijn van het college.

Artikel 15 Verzekering

Het college kan de subsidieontvanger verplichten:

- a. een verzekering af te sluiten tegen wettelijke aansprakelijkheid voor een som van tenminste € 2.500.000,- per gebeurtenis;
- b. zijn roerende en onroerende zaken behoorlijk te verzekeren en verzekerd te houden tegen schade door brand en eventuele andere door het college aan te geven risico's.

Artikel 16 Beslistermijn

1. Het college beslist op een aanvraag om subsidieverlening binnen 8 weken, nadat de gegevens als bedoeld in artikel 14 zijn ontvangen, tenzij er een uiterste termijn voor de indiening van de aanvraag wordt genoemd in de nadere regels zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid. De termijn van 8 weken begint in dat geval op de dag, nadat de uiterste termijn is verstreken.
2. Het college kan de in het eerste lid gestelde termijn met ten hoogste 6 weken verlengen.

Artikel 17 Vaststelling

1. De subsidieontvanger dient binnen 13 weken na afloop van de activiteiten, zoals bedoeld in het activiteitenprogramma, of het tijdvak waarvoor de subsidie is verleend, een aanvraag tot subsidievaststelling in, tenzij het college in nadere regels of bij de subsidieverlening heeft bepaald dat de aanvraag pas wordt ingediend telkens na afloop van een gedeelte van het tijdvak, waarvoor de subsidie is verleend.

Raadsvoorstel - Nieuwe Algemene subsidieverordening i h k v deregulering en ...

6

2. Bij de aanvraag, bedoeld in het eerste lid, overlegt de subsidieontvanger een financiële en inhoudelijke rapportage omtrent de verrichte activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten.
3. In de inhoudelijke rapportage worden in ieder geval beschreven de aard en de omvang van de activiteiten en een vergelijking tussen nagestreefde en gerealiseerde doelstellingen en een toelichting op de verschillen.
4. De in het tweede lid bedoelde financiële rapportage wordt bij subsidiebedragen van meer dan € 100.000,-- voorzien van een goedkeurende verklaring van getrouwheid, zonder beperking, zoals bedoeld in artikel 393 boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van een daartoe bevoegde accountant. Daarbij wordt tevens gerapporteerd omtrent recht- en doelmatigheid, alsmede over de naleving van de aan de beschikking tot subsidieverlening verbonden voorwaarden.
5. Het college kan bij subsidiebedragen van minder dan € 100.000,-- het vierde lid van overeenkomstige toepassing verklaren.
6. Het college stelt de subsidie vast binnen 13 weken, nadat de aanvraag tot vaststelling is ingediend.

Subparagraaf 4.3 Lichte procedure

Artikel 18 Lichte aanvragen

1. Een aanvraag om subsidie dient uiterlijk 8 weken voordat de subsidiabele activiteit van start gaat te worden ingediend.
2. De aanvraag om een subsidie wordt schriftelijk ingediend bij het college. Indien er een (digitaal) aanvraagformulier beschikbaar is, dient de aanvrager daarvan gebruik te maken.
3. Het college kan binnen een daarvoor te bepalen termijn de overlegging van stukken of anderszins nadere informatie verlangen als het dat voor de beoordeling van de subsidieaanvraag nodig acht.
4. Subsidies worden door het college direct vastgesteld, zonder dat de subsidieontvanger een aanvraag voor subsidievaststelling hoeft in te dienen.
5. Het college stelt de subsidie vast binnen 8 weken, nadat de aanvraag om subsidie is ingediend.
6. Bij de vaststelling kan het college de aanvrager verplichten, om na het plaatsvinden van de activiteit waarvoor de subsidie is verstrekt, aan te tonen dat deze heeft plaatsgevonden en dat is voldaan aan de aan de subsidiebeschikking verbonden voorwaarden.

Paragraaf 5 Betaling, voorschotten en verrekening

Artikel 19 Betaling

Het subsidiebedrag wordt betaald binnen 3 weken nadat de beschikking tot subsidievaststelling is bekendgemaakt.

Artikel 20 Betaling in gedeelten

1. Het college betaalt subsidies tussen € 2.500,-- en € 10.000,-- in 2 gedeelten uit, namelijk:
 - a. 75% van de subsidie bij de beschikking tot subsidievaststelling en
 - b. 25% direct na ontvangst van het beknopte en adequate financiële en inhoudelijke activiteitenverslag.
2. Het college betaalt overige subsidies onder verrekening van verleende voorschotten bij de vaststelling in 1 keer uit.
3. In de nadere regels zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid kan het college afwijken van het in dit artikel bepaalde.

Raadsvoorstel - Nieuwe Algemene subsidieverordening i h k v deregulering en ...

7

Artikel 21 Betaling aan ander dan aanvrager
De betaling kan geschieden aan een ander dan de aanvrager.

Artikel 22 Verrekening
Het college kan een terug te vorderen bedrag verrekenen met een aan dezelfde subsidieontvanger voor dezelfde of voor andere activiteiten verstrekte subsidie, eventueel voor een ander tijdvak.

Paragraaf 6 Overige bepalingen

Artikel 23 Meldingsplicht
De subsidieontvanger doet onverwijld melding aan het college, zodra aannemelijk is dat de activiteiten, waarvoor de subsidie is verleend, niet of geheel niet zullen worden verricht of dat niet of geheel niet aan de aan de beschikking tot subsidieverlening verbonden voorwaarden zal worden voldaan.

Artikel 24 Overige verplichtingen van de subsidieontvanger

1. De subsidieontvanger verricht de activiteiten, waarvoor de subsidie is verleend.
2. De subsidieontvanger behoeft de toestemming van het college voor handelingen als vermeld in artikel 4:71 Algemene wet bestuursrecht.
3. In de nadere regels zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid kan het college afwijken van het in dit artikel bepaalde.

Artikel 25 Toezicht en controle

1. Het college kan ambtenaren of andere personen aanwijzen die met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast.
2. De door het college aangewezen accountant heeft de bevoegdheid tot review op de verrichte werkzaamheden van de controlerend accountant van de subsidieontvanger.
3. Indien de administratie door een derde wordt gevoerd, is de subsidieontvanger verplicht alle medewerking te verlenen en zonedig toestemming te geven voor inzage bij deze derde.

Artikel 26 Tegengaan vervreemdingen
Het is een subsidieontvanger niet toegestaan om meer dan € 500,-- om niet aan derden ter beschikking te stellen.

Artikel 27 Hardheidsclausule
Het college kan, in bijzondere gevallen, een bepaling of bepalingen van deze verordening of van de nadere regels zoals bedoeld in artikel 3, eerste lid buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voor zover toepassing gelet op het belang van de aanvrager of subsidieontvanger leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 28 Intrekking
De Algemene subsidieverordening gemeente Groningen 2002 wordt ingetrokken.

Artikel 29 Overgangsbepalingen

1. Op subsidies die zijn verleend of vastgesteld onder de werking van de Algemene subsidieverordening gemeente Groningen 2002, blijven de bepalingen uit die verordening van toepassing.
2. Indien vóór het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening een aanvraag om subsidieverstreking op grond van de Algemene subsidieverordening gemeente Groningen 2002 is ingediend waarop nog niet is beslist, wordt daarop de Algemene subsidieverordening gemeente Groningen 2011 toegepast.
3. Op bezwaarschriften gericht tegen een beschikking op een aanvraag om subsidieverstreking krachtens de Algemene subsidieverordening gemeente Groningen 2002 wordt beslist met toepassing van de Algemene subsidieverordening gemeente Groningen 2011.

Artikel 30 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 november 2011.

Artikel 31 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als Algemene subsidieverordening gemeente Groningen 2011.

Gedaan te Groningen in de openbare raadsvergadering van

De griffier,

De voorzitter,

mr. Leo (A.M.) Aarden.

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

Raadsvoorstel - Nieuwe Algemene subsidieverordening i h k v deregulering en ...

Toelichting

Met subsidie wordt in deze verordening bedoeld de aanspraak op financiële middelen, door de raad of het college verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan de raad of het college geleverde goederen of diensten. Geen subsidies in de zin van deze verordening zijn aanspraken of verplichtingen die voortvloeien uit een wettelijk voorschrift inzake belastingen of de heffing van een premie dan wel een premie vervangende belasting ingevolge de Wet financiering volksverzekeringen. Verder is geen subsidie in de zin van deze verordening de aanspraak op financiële middelen, verstrekt op grond van een wettelijk voorschrift dat uitsluitend voorziet in verstrekking aan rechtspersonen die krachtens publiekrecht zijn ingesteld.

Bepalingen in de Awb

Naast de bepalingen in deze verordening en in de nadere regels bevat de Awb veel bepalingen over subsidies. De in deze verordening gestelde eisen zijn in een aantal gevallen een uitwerking van de eisen in de Awb en in een aantal gevallen een aanvulling daarvan. Subsidieaanvragen moeten dus naast deze verordening en de nadere regels, eveneens worden getoetst aan de Awb. Belangrijke voorbeeld daarvan is de weigeringsgronden die al voorkomen in de Awb en daarmee niet zijn opgenomen in de verordening. Andere voorbeelden zijn dat het college bij zijn beschikking tot subsidieverlening vermeldt welke activiteiten door de subsidieontvanger met de subsidie moeten worden verricht en op welk bedrag de subsidieontvanger maximaal aanspraak heeft.

Artikel 2 Reikwijdte verordening

De in dit artikel genoemde beleidsvelden corresponderen met de genoemde beleidsvelden in de programmabegroting. Dit bevordert de werkbaarheid en de leesbaarheid.

Artikel 3 Bevoegdheid college

In de Algemene wet bestuursrecht (Awb) staat in artikel 4:23, eerste lid dat de subsidieverstrekking moet zijn gebaseerd op een wettelijk voorschrift. Voor gemeenten betekent dit, dat de subsidieverstrekking moet zijn gebaseerd op een verordening van de raad (artikel 4:23, eerste lid Awb). Deze verordening moet de essentiële elementen van het proces van subsidieverstrekking bevatten, zoals een omschrijving of aanduiding van de te subsidiëren activiteiten en de bevoegdheid voor het vaststellen van een subsidieplafond. Als grondslag voor subsidieverstrekking is altijd een grondslag nodig in een wettelijk voorschrift, beleidsregels zijn daarvoor niet voldoende aangezien beleidsregels geen algemeen verbindende voorschriften bevatten. De verordening is een wettelijk voorschrift, waarin echter alleen de kaders zijn geregeld. Via de delegatiebepaling van artikel 156, eerste lid Gemeentewet is het mogelijk dat het college nadere regels (deelverordeningen) stelt, welke gelden als wettelijk voorschrift. De opzet van de Algemene subsidieverordening is dat alle algemene regels omtrent subsidieverstrekking in de Algemene subsidieverordening zijn opgenomen. Regels die alleen betrekking hebben op een speciaal beleidsterrein worden in nadere regels uitgewerkt. In deze verordening is daarom de bevoegdheid voor het college opgenomen tot het stellen van nadere regels.

In het eerste lid van dit artikel is opgenomen dat er bij het afwijken van de verordening in nadere regels sprake moet zijn van specifieke omstandigheden bij een subsidie categorie. Dit is zo bepaald ter voorkoming van wildgroei aan afwijkende bepalingen en procedures in de nadere regels. Bij het afwijken van de bepalingen in deze verordening door nadere regels moet een balans worden gevonden tussen enerzijds de regeldrukvermindering en duidelijkheid van de regelgeving door eenduidige regels en anderzijds de behoefte om voor specifieke situaties ook specifieke regels te kunnen stellen.

Artikel 4 Democratisering, inspraak- en klachtenprocedure, rechten van de mens, anti-discriminatie, emancipatie en toegankelijkheid accommodaties

In de ASV 2002 waren deze onderwerpen ook geregeld. De verandering in deze verordening is dat de eisen niet meer als een directe verplichting in de verordening zijn opgenomen, maar als een bevoegdheid voor het college om deze onderwerpen te regelen in de voorwaarden bij een subsidiebeschikking. Deze verandering is aangebracht in het kader van deregulering.

Raadsvoorstel - Nieuwe Algemene subsidieverordening i h k v deregulering en ...

Artikel 5 Subsidieplafond

Een subsidieplafond dient bekendgemaakt voor de aanvang van het tijdvak waarvoor het is vastgesteld. Indien het subsidieplafond tijdens een subsidietijdvak wordt verlaagd, zal in een besluit daartoe opnieuw een verdeelwijzer worden vermeld. Een verlagingsbesluit heeft geen gevolgen voor voordien ingediende aanvragen.

Artikel 10 Tussenrapportage

De verplichting voor het tussentijds afleggen van rekening en verantwoording omtrent de verrichte activiteiten en de daaraan verbonden uitgaven en inkomsten en tot het geven van een prognose voor de tweede zes maanden gebeurt in principe maximaal eens per jaar en bij projecten eenmalig.

Artikel 11 Beslistermijn uitgebreide procedure

In het derde lid is een afwijkingsmogelijkheid opgenomen voor het college om in de nadere regels af te wijken van de in dit artikel opgenomen beslistermijn van 13 weken. Een verlenging van deze termijn kan slechts bij hele specifieke omstandigheden, die een verlenging noodzakelijk maken, het geval zijn.

Bestuursdienst

RAADSVoorSTEL:

2010-2011

Ons kenmerk: BD 11.2587604

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op: :

Onderwerp: 1^e Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014

Groningen, **28 APR 2011**

Aan de raad,

1. Inleiding.

Hierbij ontvangt u de 1^e Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014. In dit raadsvoorstel rapporteren wij over de uitwerking, de realisatie en de risico's van het bezuinigingspakket van in totaal 42,6 miljoen euro, dat u 24 november 2010 heeft behandeld. Ook informeren wij u over de afhandeling van de moties die u toen heeft aangenomen.

Wij hebben uw raad toegezegd u vier maal per jaar te informeren over de voortgang van de bezuinigingen. Wij melden u in deze voortgangsrapportages de voortgang van alle bezuinigingsvoorstellen en presenteren daarbij de uitwerkingen van maatregelen die op dat moment gereed zijn. Daarbij geven we indien aan de orde, nadere effecten aan en/of de reacties van betrokkenen. Het gaat dan om maatregelen die we vanaf 2012 of later willen invoeren.

In hoofdstuk twee geven we samenvattend weer wat op dit moment het resultaat is van de bezuinigingsoperatie.

In hoofdstuk drie gaan we in op de afzonderlijke bezuinigingsmaatregelen waarvoor wij een realisatie risico of vertraging zien. Het betreft een toelichting op de cijfermatige presentaties in bijlage 1 – Actuele stand taakstellingen 2011 en bijlage 2 – Actuele stand totale periode; en bijlage 3 – Toelichting op de voorstellen waarin per maatregel de oorspronkelijke toelichting plus nieuwe informatie is opgenomen. Dit kan gaan om een stand van zaken van de uitwerking of een volledige uitwerking.

In hoofdstuk vier leggen wij inhoudelijke wijzigingen op eerdere voorstellen aan u voor, zo nodig voorzien van aanvullende besluiten. Bij deze eerste rapportage betreft het de voorstellen met betrekking tot de Muziekschool en het Kunstencentrum, waarover wij u al eerder per brief hebben geïnformeerd en een voorstel voor invulling van de dekking van de door u niet overgenomen tariefvoorstellen.

Over sommige maatregelen heeft u vorig jaar een motie aangenomen. We geven bij de betreffende maatregelen aan hoe we met de motie zijn omgegaan.

2. Samenvatting actuele stand bezuinigingen.

2.1 Taakstellingen 2011.

De totale taakstellingen 2011 is 16,5 miljoen euro. Medio maart is daarvan circa 13 miljoen euro (ruim 80%) als structureel gerealiseerd gemeld. De taakstelling afromen WMO-resultaat hebben wij voor 2011 opgenomen als incidenteel gerealiseerd, omdat vanaf 2012 nog een oplossing moet worden gevonden. Voor de resterende maatregelen lopen de voorbereidingen nog, of is er een vertragingrisico.

U heeft onze voorstellen voor afschaffen kostenloze huwelijken en verhoging grafrechten in 2011 niet overgenomen. Hierdoor is een tekort in de begroting 2011 ontstaan van 165 duizend euro. Een voorstel voor incidentele dekking van dit tekort vindt u in hoofdstuk vier.

Er zijn ook enkele maatregelen die sneller een besparing opleveren dan we vorig jaar oktober hebben aangegeven (per saldo 282 duizend euro).

We zijn daarmee al ver met de realisatie van de maatregelen 2011. Daarbij past de kanttekening dat de concreet uitgewerkte en financieel-technische maatregelen zoveel mogelijk in 2011 zijn opgenomen en de complexere of minder veruit gewerkte voorstellen in de volgende jaren. Bovendien worden de diensten geconfronteerd met een toenemend aantal taakstellingen op de bedrijfsvoering, diverse diensten geven aan dat de impact van deze taakstelling op de totale bedrijfsvoering aanzienlijk is.

2.2 Taakstelling 2012-2013.

Bij de voorbereiding van de gemeentelijke bezuinigingsvoorstellen was er nog weinig bekend over de invulling van de rijksbezuinigingen. Inmiddels komt daar steeds meer duidelijkheid over. In de Voorjaarsbrief zullen wij daarop uitgebreid ingaan. Duidelijk is dat door rijksmaatregelen enkele voorstellen onder druk staan, zoals het voorstel tot afromen van de WMO en de verlaging van de concernbijdrage aan iederz.

De voorbereiding van de maatregelen 2012-2014 loopt nog volop. Bij een aantal taakstellingen hebben wij zorg of de maatregelen conform de planning kunnen worden gerealiseerd, of zien wij realisatie-risico's. Daaraan zullen wij de komende maanden extra aandacht besteden. In de volgende rapportage zullen wij u zo nodig uitgebreider informeren en melden of er bijsturing nodig is.

3. Actuele stand per maatregel.

In de bijlagen 1 en 2 vindt u overzichten waarin de stand van zaken van de bezuinigingsoperatie is samengevat. Bijlage 1 geeft de actuele stand van de realisatie van de maatregelen 2011 (structureel, incidenteel, of nog niet gerealiseerd).

Bijlage 2 geeft de actuele stand van de voorbereiding van de maatregelen voor de jaren 2012-2014. Bij elk voorstel geven we met een kleur aan hoe het staat met de maatregel. Groen is: de voorbereiding is afgerond, we verwachten de maatregel te realiseren. Oranje is: de voorbereiding is nog niet afgerond.

Rood is: er is een uitvoeringsrisico. Voor de rode maatregelen zullen we afwegen of de maatregel anders kan worden ingevuld of dat er een alternatief voorstel voor deze taakstelling aan uw raad moet worden voorgelegd.

Een kleurencombinatie geeft aan dat de taakstelling bijvoorbeeld in het eerste jaar wordt gerealiseerd, maar dat de voorbereiding voor de oplopende taakstellingen in volgende jaren nog niet is afgerond.

3.1 Taakstellingen 2011.

24 Versoberen inkoop goederen en dienstverlening (400 duizend euro).

Voor ca. 300 duizend euro zijn besparingen uitgewerkt. Voor het resterende bedrag 2011 en de taakstelling voor volgende jaren verwachten we medio dit jaar een aanvullend voorstel.

26.7 Beperken inhuur derden, afschaffen bedrijfsfitness, afdelingsuitjes en beperken catering.

Dit is een concernbrede taakstelling. Voor afschaffen bedrijfsfitness en personeelsreizen werken wij op korte termijn een voorstel uit. Dit voorstel zal voor een opiniërende bespreking aan de COR worden voorgelegd. Besparingen voor personeelsreizen kunnen in 2011 worden ingeboekt. De besparingen op bedrijfsfitness kunnen, vanwege contractuele verplichtingen met bestaande fitnesscentra, pas in 2012 worden ingeboekt. Voor beperking van de cateringkosten worden voorstellen uitgewerkt die in 2012 kunnen worden ingevoerd.

Beperken budget inhuur derden is een maatregel waaraan op dit moment nog wordt gewerkt. Een analyse van de beschikbare budgetten in 2011 levert het beeld op dat een deel van de budgetten incidenteel is gefinancierd of gedekt uit tariefinkomsten en bijdragen van derden. Het restant wordt voor een deel ingezet voor flexibele opvang van pieken in de uitvoering bij o.a. de MD, OCSW en de DIA. We werken nog aan een verdeelvoorstel, daarbij zal worden aangegeven welke consequenties het schrappen van budgetten heeft op de bedrijfsvoering, de dienstverlening aan burgers en de inkomsten van derden. Bij deze taakstelling is er een realisatie risico voor 2011.

45.1 WMO invoeren eigen bijdrage.

U bent door ons geïnformeerd over de voorbereiding van de eigenbijdrage voor WMO-voorzieningen. De planning is deze maatregelen per juli 2011 in te voeren. We kunnen nu nog niet goed inschatten of daarmee ook de taakstelling van 300 duizend euro in 2011 zal worden gerealiseerd.

49.1/6 - Aanpassing afschrijvingsmethodiek.

We hebben uitwerkingen ontvangen voor aanpassingen op de afschrijving op rioleringen, parkeergarages, grondwaarden OCSW, computerapparatuur en voor de verlenging van afschrijvingstermijnen concerninvesteringen bij RO/EZ. Voor deze voorstellen geven wij u in bijlage 3 een deel van de door u bij de begrotingsbehandeling 2011 gevraagde toelichting – motie "Risico's anders afschrijven". Het uitwerken van de voorstellen voor de aanpassing van de afschrijving op de gemeentelijke gebouwen vraagt meer tijd (totale taakstelling 1 miljoen euro, waarvan 4 ton per 2011). Bij dit onderdeel is ook nog overleg met de accountant nodig. De door uw raad gevraagde toelichting zal bij de volgende bezuinigingen voortgangsrapportage worden gegeven.

52 Afkomen van te verwachten positief resultaat WMO.

Nadat het bezuinigingspakket door ons was samengesteld kwam het bericht dat het Rijk fors gaat bezuinigen op de WMO-bijdragen aan gemeenten. Voor de dekking van de korting in 2011 hebben wij een incidentele oplossing in de begroting opgenomen. Voor de dekking van de taakstelling vanaf 2012 bespreken wij nog de mogelijkheden. Wij zullen u hierover in de Voorjaarsbrief informeren.

64 en 66.1 – Tariefvoorstellen.

Uw raad heeft ons voorstel om de kostenloze huwelijken te beperken en de grafrechten met ingang van 2011 extra te verhogen, niet overgenomen. Hierdoor is er in de begroting 2011 een tekort van respectievelijk 50 en 115 duizend euro ontstaan. In hoofdstuk 4 doen we een voorstel voor de dekking van het tekort in 2011.

3.2 Taakstellingen 2012-2014.

1 Concentreren /uniformeren ondersteunende afdelingen

Wij hebben de inrichtingsnota "Interne Dienstverlening (PIJOFACH)" vastgesteld en vrijgegeven voor advies van de centrale ondernemingsraad. Tevens hebben wij besloten een programmadirecteur aan te stellen met als primaire opdracht om een implementatie- en uitvoeringsplan PIJOFACH op te stellen. Belangrijk aandachtspunt bij de verdere uitwerking van de voorstellen is of de bezuinigingen kunnen worden gerealiseerd conform de aan u voorgelegde planning.

6.1 Uitstroom oud/instroom jong personeel.

De mogelijkheden om medewerkers te stimuleren om eerder met FPU te gaan zijn beperkt vanwege de landelijke afschaffing van de gemeentelijk FPU. De categorie van medewerkers die nog in aanmerking komt voor de oude FPU-regeling (geboren voor 1950) is beperkt.

De uitstroom van 65 jarigen zal vanaf 2014 op gang komen, waardoor de mogelijke opbrengsten van deze maatregel in deze bezuinigingsperiode verder onder druk komen te staan. We werken deze maatregel verder uit en informeren uw raad daarover in een volgende voortgangsrapportage.

12 Efficiëntie Zelfstandigen/WWIK.

Per 1 januari 2012 wordt de WWIK afgeschaft. Afschaffing van de WWIK leidt ertoe dat een deel van de grondslag van het voorstel verdwijnt. De maatregel "efficiënter werken" heeft hierdoor geen opbrengst. Voor het onderdeel uitbreiding regiofunctie lijken er kansen te liggen. De omvang daarvan en de opbrengsten zijn onderwerpen van nader onderzoek. Een eventuele opbrengst zal niet voldoende zijn om het volledige bedrag van 280 duizend euro te realiseren.

Wij zullen u later dit jaar informeren over het deel van de taakstelling dat kan worden gerealiseerd en over de invulling van de resterende deel van de maatregel.

13 Verlaging concernbijdrage aan iederz.

Het Kabinet heeft bij de uitwerking van haar bezuinigingsopdracht keuzes gemaakt die leiden tot forse kortingen op de budgetten voor participatie en werkgelegenheid. Daarmee is het de vraag of enkele voorstellen nog op dezelfde wijze gerealiseerd kunnen worden.

Dit speelt onder andere bij de voorgenomen verlaging van de concernbijdrage aan iederz van 4,5 ton vanaf 2013 oplopend naar 7 ton vanaf 2014. We willen de voorgestelde bezuinigingen met betrekking tot efficiency en uitvoeringsresultaat wel doorzetten, maar het effect van de rijksbezuinigingen op de voorgenomen verlaging van de concernbijdrage aan iederz moet nog worden uitgewerkt. Wij komen daarop in de Voorjaarsbrief terug.

23 Uitbesteden ombudsfunctie.

Uw raad heeft dit voorstel niet overgenomen. Bij de Voorjaarsbrief zullen wij een vervangend voorstel voegen voor de weggevallen taakstelling van 200 duizend euro per 2014.

24 Versoberen inkoop goederen en dienstverlening (400 duizend euro).

Zie toelichting 2011.

26.7 Beperken inhuur derden, afschaffen bedrijfsfitness, afdelingsuitjes en beperken catering.

Zie toelichting 2011.

36 Verruiging grote groen gebieden.

De taakstelling 2011 is 300 duizend euro; deze is structureel ingevuld. De betrokken dienst heeft problemen gemeld bij de invulling van de resterende taakstelling van 535 duizend euro per 2012. Wij hebben gevraagd vervangende voorstellen uit te werken en de consequenties daarbij aan te geven. Wij zullen u daarover bij de volgende voortgangsrapportage bezuinigingen informeren.

Bij de behandeling van de bezuinigingsvoorstellen in uw raad oktober vorig jaar hebben wij toegezegd de ecologische gevolgen van verruiging groen gebieden in beeld te brengen en u daarover bij de bezuinigingenrapportage te informeren. In bijlage 3 is deze toelichting bij maatregel 36 gevoegd.

45.1 WMO invoeren eigen bijdrage.

Zie toelichting 2011.

49.1/6 - Aanpassing afschrijvingsmethodiek.

Zie toelichting 2011.

64 en 66.1 – Tariefvoorstellen.

Uw raad heeft de voorgestelde verhoging van de begrafenisrechten in 2011 niet overgenomen. Dat heeft ook effect op de invulling van de tarieftaakstellingen in 2012 en 2013. Wij waren voornemens de begrafenisrechten verder te verhogen. Wij onderzoeken nog de mogelijkheden voor de structurele invulling van de totale taakstelling van 1 miljoen euro, dat zal lastig worden. Wij zullen u hierover informeren bij de Voorjaarsbrief.

68 Verhoging OZB.

In de voorgaande rapportage (van oktober 2010) hebben wij een risico gemeld met betrekking tot de voorgestelde verhoging van de OZB met 4 miljoen euro. Indien alle gemeenten met de gemiddelde OZB-verhoging de macronorm overschrijden, dan kan het Rijk ingrijpen bij de gemeenten. Inmiddels is duidelijk dat de gemiddelde verhoging onder de macronorm blijft. Daarmee is het genoemde risico niet meer aan de orde.

3.3 Versnelde realisatie.

Er zijn ook enkele maatregelen die sneller een besparing opleveren dan we vorig jaar oktober hebben aangegeven, het betreft:

31 Bezuinigingen bij de Brandweer en GGD via de H&OG.

In de voorstellen is een taakstelling van 50 duizend euro opgenomen. Het bestuur van de H&OG heeft opdracht gegeven voorstellen uit te werken die in 2011 al 80 duizend euro aan besparingen opleveren. Overigens moet de uitwerking nog wel worden vastgesteld door het bestuur, daarom is de maatregel nog deels oranje gekleurd.

49.2 Afschrijving PC's en computerapparatuur.

De maatregel is gefaseerd in 2013 en 2014 gepland, maar kan al voor 230 duizend euro in 2011 worden gerealiseerd.

67.1 Verhoging logiesbelasting.

In de voorstellen is een verhoging van 40 duizend euro opgenomen per 2011. Met de toepassing van de afspraken over de drie jaarlijkse verhoging van de logiesbelasting wordt in 2011 22 duizend euro meer gerealiseerd.

4. Inhoudelijke wijzigingen van de voorstellen.

4.1 Muziekschool en het Kunstencentrum.

In de voorstellen van oktober 2011 zijn drie voorstellen opgenomen betreffende de Muziekschool en het Kunstencentrum. Het betreft de voorstellen 15.3 Effectievere inzet personeel Muziekschool voor 50 duizend euro, 65.2 Verhoging inkomsten Muziekschool en 15.4 Samenwerking Kunstencentrum en Muziekschool voor 50 duizend euro.

Wij hebben u in februari per brief gemeld dat wij deze taakstellingen willen vervangen door een taakstelling van 210 duizend euro, te verbinden aan de uitwerking van de samenwerking van het Kunstencentrum en de Muziekschool.

Wij stellen u voor:

- in te stemmen met deze inhoudelijke wijziging van de voorstellen Muziekschool en Kunstencentrum;
- de voorstellen *15.3 Effectiever inzetten personeel Muziekschool* voor 50 duizend euro en *65.2 Verhogen inkomsten Muziekschool* voor 110 duizend euro te laten vervallen;
- voorstel *15.4 Samenwerking Kunstencentrum en Muziekschool* te verhogen van 50 duizend euro naar 210 duizend euro.

De voorgestelde verdeling van de taakstelling over 2012 en 2013 blijft ongewijzigd.

4.2 Tariefvoorstellen 2011.

Uw raad heeft ons voorstel *66.1 Beperken kostenloze huwelijken* en *64 Verhogen publiekrechtelijke tarieven* – onderdeel verhogen begrafenisrechten met ingang van 2011 niet overgenomen. Hierdoor is er in de begroting 2011 een tekort van respectievelijk 50 en 115 duizend euro ontstaan. We hebben u toegezegd bij deze rapportage een voorstel voor de dekking van het tekort van 165 duizend euro aan te geven.

Wij stellen de volgende invulling van het ontstane tekort in 2011 voor:

- Meeropbrengst OZB-tarieven	€ 60.000,-
- Verhoogde efficiency taakstelling Burgerzaken	€ 55.000,-
- Meeropbrengst 2011 logiesbelasting	€ 22.000,-
- Kostenbesparing op uitvoering groen onderhoud Selwerderhof	€ 30.000,-

	€ 167.000,-

Toelichting.

Meeropbrengst OZB-tarieven.

We verwachten op basis van de OZB-doorrekening in 2011 een iets hogere opbrengst OZB.

Deze willen we in 2011 inzetten voor dekking van het tekort.

Verhoogde efficiency taakstelling Burgerzaken.

Bij de afdeling burgerzaken loopt een efficiency-onderzoek. We verwachten een structureel voordeel te realiseren, o.a. doordat de kosten IRIS-scan lager uitvallen dan eerder verwacht.

Wij hebben in de tariefvoorstellen 2011 een taakstelling opgenomen van 60 duizend euro, we stellen voor dit bedrag in 2011 te verhogen met 55 duizend euro.

Meeropbrengst 2011 logiesbelasting.

Driejaarlijks worden de tarieven voor de logiesbelastingen verhoogd met de nominale tariefstijgingen van de voorgaande jaren. Voor 2011 was daarvoor 40 duizend euro verwerkt in de bezuinigingsvoorstellen. Op basis van de actuele doorrekening verwachten we in 2011 een opbrengstverhoging van 62 duizend euro. We stellen voor het voordeel te benutten voor dekking van het tekort.

Kostenbesparing op uitvoering groenonderhoud Selwerderhof.

Bij de behandeling van de tarievennota in december heeft uw raad aangegeven dat de kosten van park onderhoud Selwerderhof niet kunnen worden toegerekend aan de kosten van grafonderhoud. Wij hebben daarbij aangegeven dat we wel willen onderzoeken of de kosten van het groenonderhoud goedkoper kunnen worden uitgevoerd. U krijgt van ons daarover nog voorstellen voor 2012 en volgende jaren. Daarop vooruitlopend stellen we voor de kosten van het onderhoud in 2011 met 30 duizend euro te verlagen.

Wij vragen u de vervangende dekking voor 2011 vast te stellen. Bij de volgende Voortgangsrapportage Bezuinigingen zullen wij een begrotingswijziging voegen. Bij de Voorjaarsbrief informeren wij u over ons voorstel voor de invulling van de resterende tarieftaakstellingen in 2012 en 2013.

Vervolg.

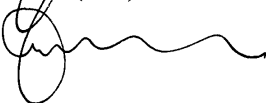
In de voorbereiding op de eerste Voortgangsrapportage Bezuinigingen heeft het accent gelegen op de beoordeling van de voorbereiding en realisatie van de maatregelen 2011. In de volgende voortgangsrapportages zullen wij uitgebreider in gaan op de voorbereiding van de maatregelen in de volgende jaren. Wij willen u deze rapportages aanbieden in juni, oktober en december 2011.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. kennis te nemen van de 1^e Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014;
- II. de inhoudelijke wijzigingen van de voorstellen Muziekschool en Kunstencentrum vast te stellen;
- III. de voorgestelde vervangende dekking voor 165 duizend euro geschrapte tariefvoorstellen 2011 vast te stellen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Raadsvoorstel - 1e Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014.GR11.2598258pdf

bijlagen
 bij raadsvoorstel:
 1e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

- KLEURENKOPIE -

BIJLAGE

46

Bijlage 1: Concernbezuinigingen 2011-2014 Actuele stand taakstellingen 2011

april 2011

nr.	Maatregel	Totaal F	Totaal bedrag	2.011 Fte's	2011 Bedrag	Gerealiseerd per 1-4-2011				
						struct.	incid.	niet	fte's	
Bezuinigingen op en in de eigen organisatie										
	Concentratie	0,5	15	0,5	15					0,5
5.1	taakreductie- en verandering : Formatie bij inzameling gevaarlijk afval en Olie-Water-Slib	0,5	15	0,5	15	15				0,5
Efficiency (intern)										
	Efficiency (intern)	6,1	1.890	1,6	655	1.030	26	-400		1,6
6.4	Minder papieren salarisstroken		10		10	10				
6.5	Budgetten uitendkrachten structureel verlagen		130		130	130				
6.6	Structureel schrappen van vacatures	0,7	35	0,7	35	35				0,7
6.6.2	personeelsreductie : Vrijval vacature ruimte	0,9	20	0,9	20	20	0	0	0	0,9
6.6.4	personeelsreductie : Vrijval wachtgeld		35		35	35	0	0		
7	Factor incidenteel in nominale compensatie verlagen		1.000		250	250				
9.1	Vermindering aantal werkplekken / CIO		100		25		25			
11	Anders financieren programma SHV	pm	340		340	340				
16	Minder wethouders	2,5	320		110	110				
17	Griffie	2,0	400		100	100				
18.1	Bedrijfsvoering risico		-500		-400			0	-400	
Bedrijfsvoering & personele voorzieningen (was dienstverl. Intern)										
	Bedrijfsvoering & personele voorzieningen (was dienstverl. Intern)	4,3	6.820	3,5	2.395	1461	174	760		3,5
24	Versobering inkoop goederen en dienstverlening	pm	3.500		400	300		100		
25.1	Onttrekking resterend deel budget 'Regeling WGA'	0,0	260		260	260				
26.3	Bedrijfsvoering & personele voorzieningen	0,8	210		160	76	84			
26.4	eigen bedrijfsvoering : Catering		15		15	15				
26.6	Afschaffen afdelingsuitjes	3,5	245	3,5	245	245				3,5
26.7	Beperken inhuur externen/ flexibele schil en gemeentebrede bezuinigingen op kantines (niet MD/DSW/SB), fitness, afdelingsuitjes		2.000		750	0		90	660	
26.8	Versobering interne bedrijfsbudgetten		290		265	265				
27	Programma BOSS		300		300	300				
Dienstverlening (extern)										
	Dienstverlening (extern)	0,0	500	4,0	250	200	80	0		0,0
29	Verkleinen concernbudget onvoorzien		200		200	200				
31	Bezuinigingen bij Brandweer en GGD via de H&OG	pm	300	4,0	50		80			pm
Totaal Organisatie		10,9	9.226	9,6	3.315	2.706	279	360		5,6
Bezuinigingen op de Voorzieningen in de stad										
Leefomgeving										
36	Verruiging grote groen gebieden.		835		300	300				
Wonen										
38	Hypotheek-gemeente-garanties		25		25	25				
40	Verlaging budget stadsdeelprogramma (Nb zie ook stadsdeelprogramma)		500		250					
41	Groninger Woonkwaliteit		0		100	100				
Gezondheid										
45.1	WMO: eigen bijdrage (4.6 tm 4.10)		750		300					300
45.2	WMO: Het verschuiving van het aandeel HH2 naar HH1 (hulp bij het huishouden)	0,0	0		20					20
Totaal Voorzieningen		0,0	2.110		995	675	0	320		
Financieel/ Technische maatregelen										
49.1	Afschrijven tot restwaarde ondergrondse parkeergarages	0,0	300		300	300				
49.2	Afschrijven PC's		260		0		230			
49.3	Invoering restwaarde gemeentelijke gebouwen		0		200					200
49.4	Invoering restwaarde gebouwen DIA		0		200					200
49.5	Niet afschrijven op grondwaarde		0		400		400			
49.6	Verlenging afschrijvingstermijnen concerninvesteringen		0		1.480		1480			
50	taakreductie- en verandering : verminderen toevoeging aan reserve bodemsanering		100		100	100				
51	ISV middelen		2.500		1250	1250				

Raadsvoorstel - 1e Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014.GR11.2598258pdf

52	Afkomen van te verwachten positief resultaat Wmo	0,0	1.900		1.900		1900		
53	Peuterspeelzaalwerk/kinderopvang	pm	1.000		400	400			
55	Areaaluitbreiding HVD/OCSW 3 jaarschijven		300		100	100			
56	Vrijval risicobuffer 2007-2010		990		990	990			
58	Bijdrage erfpachterreinen	0,0	90		90	90			
Totaal Financieel/ Technisch		0,0	7.440		7.410	5110	2130	400	

nr.	Maatregel	Totaal F	Totaal bedrag	2.011 Fte's	2011 Bedrag	Gerealiseerd per 1-4-2011			
						struct.	incid.	niet	fte's
Verhoging van de gemeentelijke inkomsten									
63	taakreductie- en verandering : vegen uit rioolrecht		315		315	315			
64	Publiek rechtelijke tarieven hogere dekkinggraad		1.000		300	185		115	
66.1	Beperken kostenloze huwelijken	0,0	50		50			50	
66.2	Afschaffen kortingsregeling reisdocumenten en rijbewijzen	0,0	50		50	50			
67.1	Verhoging Logiesbelasting	0,0	90		40	62			
67.2	GGD: terugdraaien maatregelen Oosting/Alders: het verhogen van de leges.	0,0	10		10	10			
68	Verhogen OZB		4.000		4000	4000			
69	Uitbreiding dienstverlening derden bij CIO		0		25	25			
70	Uitbreiding dienstverlening derden bij Salarisadministratie		0		50	50			
Totaal inkomstenverhoging		0,0	5.515		4.840	4697	0	165	0,0
Totaal				9,6	16.560	13.188	2409	1245	5,6
						80%	15%	8%	58%
						102%			

☐	Voorbereiding afgerond, wordt gerealiseerd
☐	Voorbereiding nog niet afgerond
☐	Wordt niet gerealiseerd, alternatief zoeken
☐	Voorbereiding deels afgerond

Geel = realisatie 2011 hoger dan gepland

BIJLAGE

Bijlage 2: Concernbezuinigingen 2011-2014 Actuele stand totale periode

april 2011

nr.	Maatregel	Fte	Keuze bedrag	Besparing per jaar (indicatief)			
				2011	2012	2013	2014
Bezuinigingen op en in de eigen organisatie							
Concentratie		35,3	7.115	15	1.115	3.025	2.860
1	Concentreren/ uniformeren ondersteunende afdelingen	32,6	2.800	0	350	850	1.600
1.1	P&O functie	13,6	650		150	325	175
1.2	Besparingen financiële functie	16,0	1.000			100	1.000
1.3	Besparingen DIV-functie	0,0	200		200		
1.4	Slimmer inkopen communicatie-activiteiten	0,0	400			125	125
1.4	Communicatie-advies herschikken	0,0	250			50	50
1.5	Verbeteren bezwaarschriftenproces	2,0	100			50	50
1.5	Efficienter inrichten Juridisch adviesproces	1,0	100			50	50
1.5	taakdifferentiatie		60				60
1.5	Vermindering Vastgoed(VGO)-juridische dienstverlening aan BSD		40				40
2	Besparingen huisvesting/gebouwenbeheer	pm	1.000		150	600	250
3	Organisatieontwikkeling	0,0	3.000	0	500	1.500	1.000
3.1	Aanvulling uit traject organisatie ontwikkeling	pm	440			220	220
3.2	Stroomlijnen organisatie		2.560		500	1.280	780
4	Vorming van de directie stattoezicht	pm	185	0	0	75	110
4.1	Overlappende taakgebieden		110				110
4.2	Vergunningen		75				75
5	Overige samenvoeging afdelingen	2,7	130	15	115	0	0
5.1	taakreductie- en verandering : Formatie bij inzameling gevaarlijk afval en Olie-Water-Slib	0,5	15	15			
5.2	Loket Beheer en verkeer	1,0	50		50		0
5.3	Samenvoeging afdelingen DIA en Bestuursdienst	1,2	65		65		
Efficiency (intern)		35,6	3.405	655	905	1.545	300
6	Efficiency personeel en loonkosten	4,5	1.885	230	155	600	900
6.1	Uitstroom oud/ instroom jong personeel	0,0	1.000			250	750
6.2	Lijzendkrachtenpool/ projectleiderspool		500		100	250	150
6.3	Efficiency uitvoerende taken P&O	1,0	50			50	
6.4	Minder papieren salarisstroken		10	10			
6.5	Budgetten uitzendkrachten structureel verlagen		130	130			
6.6	Personeelsreductie: Vacatureruimte	3,5	195	90	55	50	0
6.6.1	Structureel schrappen van vacatures	0,7	35	35			
6.6.2	personeelsreductie : Vrijval vacatureruimte	1,0	20	20			
6.6.3	personeelsreductie : vacatureruimte	1,8	105		55	50	
6.6.4	personeelsreductie : Vrijval wachtgeld		35	35			
7	Factor incidenteel in nominale compensatie verlagen	-	1.000	250	250	250	250
8	Sturen op autonome uitstroom	15,0	525		175	175	175

nr.	Maatregel	Fte	Keuze bedrag	Besparing per jaar (indicatief)					
				2011	2012	2013	2014		
9	Efficiency Bedrijfsvoering	5,1	630	25	25	575	25		
9.1	Vermindern aantal kantoorwerkplekken	0,0	300	25	25	225	25		
9.2	Vermindern aantal telefoontoestellen	0,0	100			100			
9.3	Bedrijfsvoering RO/EZ	3,4	150			150			
9.6	Milfider secretariele ondersteuning	1,7	100			100			
10	taakstellende bezuiniging I-functie	2,5	200			100	100		
11	Anders financieren programma SHV	pm	340	340					
12	Efficiënte Zelfstandigen/MW/MK	4,0	280		90	90	100		
13	Verraging contributie aan lederz	pm	700		500	450	250		
14	Efficiencyaakstelling RO/EZ	pm	1.000		500	500	0		
15	Overige efficiency maatregelen	pm	205	0	100	105	0		
15.1	Buitendienst Geografische Informatievoorziening		55		25	30			
15.2	bureau Woonwagenzaken		50		25	25			
15.3	Effectievere inzet personeel Muziekschool		50		25	25			
15.4	Samenvoeging Kunstencentrum en Muziekschool in een nieuwe stichting		50		25	25			
16	Milfider wethouders	2,5	320	110	210				
17	Griffie	2,0	400	100	100	200			
18	Technische correcties op de bezuinigingsvoorstellen		-4.100	-400	-700	-1.500	-1.500		
18.1	Bedrijfsvoering risico		-500	-400	-100				
18.2	Correctie km weglek		-3.600	-600	-1.500	-1.500			
Efficiency (extern)				6,3	725	-	525	200	
19	Overdracht vastgoed management aan corporaties	2,0	160			160			
20	Uitbesteding bezwaar en beroep	1,7	115			115			
21	Efficiënter gebruik voorzieningen WSR	0,2	50			50			
22	Martijnplaza / SB/OP	pm	200			200			
23	Uitbesteden ombudsfunctie	2,4	200				200		
Bedrijfsvoering & personele voorzieningen (was dienstverl. Intern)				4,3	7.160	2.395	2.375	1.255	1.135
24	Versobering inkoop goederen en dienstverlening	pm	3.500	400	1.000	1.000	1.100		
25	Milfider interne dienstverlening P&O gerelateerd	0,0	300	260	0	40	0		
25.1	Onttrekking resterend deel budget 'Regeling WGA'	0,0	260	260					
25.2	Bedrijfsvoering MD/Personeel in balans		40			40			
26	Bedrijfsvoering & personele voorzieningen	4,3	3.060	1.435	1.375	215	35		
26.1	Bedrijfsvoering RO/EZ A.		245		45	200			
26.2	Bedrijfsvoering RO/EZ B.		39				35		
26.3	Bedrijfsvoering & personele voorzieningen	0,8	210	160	50				
26.4	eigen bedrijfsvoering : Catering		15	15					

Raadsvoorstel - 1e Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014.GR11.2598258pdf

nr.	Maatregel	Fte	Keuze bedrag	Besparing per jaar (indicatief)			
				2011	2012	2013	2014
26.5	Sluiting bedrijfskantine		20		20		
26.6	Afschaffen afdelingsuifjes	3,5	245	245			
26.7	Beperken inhuur externen/ flexibele schijf en gemeentebrede bezuinigingen op kantines (niet MD/DSW/SB), fitness, afdelingsuifjes		2.000	750	1.250		
26.8	Versobering interne bedrijfsbudgetten	0,0	290	265	10	15	
27	Programma BOSS		300	300			
Dienstverlating (extern)				250	390	300	250
28	Minder gebruik Gezinsbode	0,0	150		150		
29	Verkleinen concernbudget onvoorzien		200	200			
30	Brandweer: de taak duiken schrappen	pm	500	150	150	200	
31	Bezuinigingen bij Brandweer en GGD via de H&OG	pm	300	50	50	150	50
32	GGD: Officier van Dienst Geneeskundig onderbrengen bij de H&OG	pm	40		40		
Totaal Organisatie				3.315	4.785	6.650	4.845

nr.	Maatregel	Fte	Keuze bedrag	Besparing per jaar (indicatief)				
				2011	2012	2013	2014	
Bezuinigingen op de Voorzieningen in de stad								
Werk & Inkomen								
33	Stadspas	pm	250		250			
Leefomgeving								
34	Brandweer: maatregelen Oosting/Alders terugdragen	2,0	140		70	70		
35	mindere personeel brugbediening	pm	100		50	50		
36	Verruiming grote groen gebieden.		835		300	535		
37	verlagen vrij budget Stadsdeelbeheerder		80		80			
Wonen								
38	Hypotheek-gemeente-garanties		25		25			
39	Platform GRAS		20		20			
40	Verlaging budget stadsdeelprogramma (Nij zie ook stadsdeelprogramma)		500		250	250		
41	Groninger Woonkwaliteit		100		100			
Onderwijs								
42	beëindiging subsidie de Jonge onderzoekers		360		160	200		
43	Afschaffen schoolzwemmen	1,0	225			225		
Welzijn								
44	Traactstelling geïntegreerde aanpak budget maatsch. Ontwikkelingen	pm	1.700		500	1.200		
Gezondheid								
45	Uitvoering Wno	pm	875		320	365	190	
45.1	WMO: eigen bijdrage (4,6 tm 4,10)		750		300	325	125	
45.2	WMO: Het verschuiving van het aandeel HHZ naar HH1 (huip bij het huishouden)	0,0	125		20	40	65	
Sport, Cultuur, Welzijn								
46	Beëindigen subsidierelaties met instellingen.	0,0	500		500			
47	Verhogen inkomsten door extra activiteiten WSR		25		25			
48	Vermindere subsidie Martin plaza		400		200	200		
Totaal Voorzieningen				3,0	6.135	995	3.005	2.135
								0

nr.	Maatregel	Fte	Keuze bedrag	Besparing per jaar (indicatief)	2011	2012	2013	2014
Financieel/ Technische maatregelen								
49	Anders afschrijven	0,0	3.440		2.580	200	330	330
49.1	Afschrijven tot restwaarde ondergrondse parkeergarages	0,0	300		300			
49.2	Verlenging afschrijvingstermijnen computerhardware	0,0	260				130	130
49.3	Invoering restwaarde gemeentelijke gebouwen		800		200	200	200	200
49.4	Invoering restwaarde gebouwen DIA		200		200			
49.5	Niet afschrijven op grondwaarde		400		400	0		
49.6	Verlenging afschrijvingstermijnen concerninvesteringen		1.480		1.480			
50	laakreductie- en verandering : verminderen toevoeging aan reserve bodemsanering		100		100			
51	ISV middelen		2.500		1250	1250		
52	Afstromen van te verwachten positief resultaat Wmo	0,0	1.900		1.900			
53	Peuterspeelzaalwerk/kinderopvang	pm	1.000		400	200	200	200
54	Vermindering subsidie Groningen Airport Eelde	0,0	265				265	
55	Areaaluitbreiding HVD/OCSW 3 jaarschrijven		300		100	100	100	
56	Vrijval risicobuffer 2007-2010		990		990			
57	Werkwijze communicatie		30					30
58	Bijdrage erfpachtreinen	0,0	90		90			
Totaal Financieel/ Technisch					7.410	1.750	895	560
Verhoging van de gemeentelijke inkomsten								
59	Gehandicaptenparkeerkaart		75			35	40	
60	Woonwagens		35					35
61	Verkeerskundige toets bouwvergunningen	0,0	70					70
62	Meer gebruik openbaar gebied in rekening brengen		120			60	60	
63	laakreductie- en verandering : vegen uit rioolrecht		315		315			
64	Publiek rechtelijke tarieven hogere dekkingsgraad		1.000		300	400	300	
65	Verhoging tarieven en entreegelden OCSW		210		0	210	0	0
65.1	Verhoging tarieven en entreegelden OCSW	0,0	100			100		
65.2	Verhogen inkomsten bij de Muziekschool		110			110		
66	Leges DIA		100		100	0	0	0
66.1	Beperken kostenloze huwelijken	0,0	50		50			
66.2	Afschaffen kortingsregeling reisdocumenten en rijbewijzen	0,0	50		50			
67	Overige aanpassingen tarieven		100		50	0	50	0
67.1	Verhoging Logiesbelasting	0,0	90		40		50	
67.2	GGD: terugdraaien maatregelen Oosting/Alders: het verhogen van de leges.	0,0	10		10			

Raadsvoorstel - 1e Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014.GR11.2598258pdf

nr.	Maatregel	Fte	Keuze bedrag	Besparing per jaar (indicatief)			
				2011	2012	2013	2014
68	Verhogen OZB		4.000	4.000			
69	Uitbreiding dienstverlening derden bij CIO		100	25	25	25	25
70	Uitbreiding dienstverlening derden bij Salarisadministratie		50	50			
71	Meer werken voor derden		105		50		55
Totaal Inkomstverhoging		0,0	6.280	4.840	780	530	130
Totaal		84,5	42.625	16.560	10.320	10.210	5.535
Totaal Cumulatief				16.560	26.880	37.090	42.625

BIJLAGE

BIJLAGE 3. Actualisatie toelichting op de voorstellen

Bezuinigingen op en in de eigen organisatie

De bezuinigingsvoorstellen voor de organisatie tellen op tot 19,5 miljoen euro. Dit bedrag is opgebouwd uit de volgende categorieën:

- Concentreren of samenvoegen van gemeentelijke functies.
- Efficiëncymaatregelen voor interne gemeentelijke werkprocessen.
- Efficiëncymaatregelen voor werkprocessen waarvan externe partijen onderdeel uitmaken.
- Verbeteren bedrijfsvoering en versobering personele voorzieningen.
- Besparen op/door dienstverlening externen.

1. Concentreren of uniformeren ondersteunende afdelingen (Totaal 2,8 miljoen euro, 32,6 fte + nog uit te werken fte) (In 2011 0 euro)

Oorspronkelijk voorstel

Wij hebben de organisatie gevraagd een nieuwe visie te ontwikkelen voor de werkwijze van de ondersteunende (PIJOFACH) functies. Dit traject wordt door de concerncontroller met enkele vakgroepen voorbereid. Het zal leiden tot een concept-contourennota die wij eind oktober intern zullen bespreken. In deze contourennota worden de inrichtingsprincipes en de vorm waarin de ondersteunende functies worden georganiseerd uitgewerkt. Daarbij zijn belangrijke uitgangspunten: 'centraal wat kan, decentraal wat moet' en 'goedkoper, beter en toekomstvast'. Als randvoorwaarde voor de nieuwe opzet van de ondersteunende functies geldt dat zij optimale ondersteuning kan bieden aan het primaire proces.

De bezuinigingstaakstelling, en dan met name de formatieve bezuinigingstaakstelling bij de middelen functies, is als vertrekpunt genomen bij het inrichtingsprincipe 'goedkoper'.

Na vaststelling van deze contourennota zal een traject worden doorlopen om verdieping te brengen in een aantal onderwerpen (adviesfunctie, positionering actoren en implementatiestrategie) en formatiecijfers verder aan te scherpen. Dit vervolgetraject zal in december leiden tot een inrichtingsnota die zal aansluiten op de concernbrede organisatieontwikkeling.

Nadat wij de inrichtingsnota hebben vastgesteld, zal begin 2011 de verandering worden ingezet.

Stand van zaken uitwerking

In het voorjaar van 2010 is onze organisatie aan de slag gegaan met de opdracht om een nieuwe gezamenlijke pijofach-organisatie te ontwikkelen die efficiënt, duurzaam (flexibel) en professioneel is. Dit in lijn met het collegeprogramma.

In de zomer van 2010 leidde deze opdracht tot een contourennota, waarin werd aanbevolen om de ondersteunende processen centraal te organiseren in een Shared Service Center (SSC). Dit volgens de meegegeven richtlijn: 'centraal wat kan, decentraal wat moet'. De oprichting van een SSC betekent ook dat er een concernstaf georganiseerd moeten worden, die niet alleen college en AMT adviseert, maar ook zorg draagt voor kaderstelling en control. Op dienstniveau zal een kleine dienststaf overblijven die met name de opdrachtgevende rol richting SSC voor zijn rekening neemt.

De contourennota vormde de basis voor de inrichtingsnota waarin de randvoorwaarden staan waaronder een SSC in de Groningse situatie optimaal zou moeten kunnen functioneren.

Een van de belangrijkste randvoorwaarden voor een SSC is dat alle betrokken partijen zich bewust zijn van hun sterk veranderende rol. Gemeentesecretaris, AMT (ondersteund door een concernstaf) als kadersteller, de diensten als opdrachtgever, het SSC als leverancier. Deze rollen zullen vanaf het begin goed gedefinieerd moeten zijn en zich in de toekomst verder moeten ontwikkelen en versterken. Naast de inrichting en positionering van de nieuwe pijofach-organisatie gaat de inrichtingsnota verder in op de financiële sturingsrelatie, de invulling van de adviesfunctie in de nieuwe organisatie, de implementatiestrategie, de communicatie en de personele en financiële gevolgen.

We hebben geconstateerd dat we op dit moment in onze organisatie een enorme diversiteit zien binnen de diverse pijofach-werkvelden. De aansturing van negen werkvelden door acht diensten, levert als het ware een 72-voudige sturing op, waardoor we nauwelijks visie en kaders hebben ontwikkeld voor de bedrijfsvoering als geheel. We hebben geen pijofach-brede concernsturing of meerjarenbeleid. De concerttaken zijn versnipperd of niet belegd. Dit alles leidt tot een taakgerichte / activiteitengerichte manier van werken. Er valt veel te winnen door standaardisatie en digitalisering en door onderscheid te maken tussen specialistisch en generalistisch werk. Er liggen mogelijkheden om op het gebied van de bedrijfsvoering de synergie te zoeken om zo bij te dragen aan de eisen van effectiviteit en efficiëntie.

We hebben de ambitie om de interne dienstverlening zodanig te organiseren dat deze optimale toegevoegde waarde biedt aan het primaire proces. Centraliseren en schaalvergroting zijn daarbij geen doel, maar wel een belangrijk middel om aan de opdracht te kunnen voldoen. De verschillende diensten van een SSC leveren elk hun specifieke voordelen op. Beheer en administratie als generieke dienstverlening past bij uitstek binnen het SSC, denk bijvoorbeeld aan de salarisadministratie. Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) voor dit type dienstverlening kunnen we zien als collectieve werkafspraken, eventueel aangevuld met afspraken over wensen tot differentiatie. Voordeel ontstaat hier door de schaalgrootte, het streven naar standaardprocessen en minimalisering van het aantal systemen. Beheer en administratie als maatwerk kunnen we op basis van dienstverleningsovereenkomsten inrichten en uitvoeren. De plaatsing van adviseurs binnen het SSC zorgt voor bundeling van kennis en expertise. Dit zorgt voor meer samenhang (opereren als één concern) en meer professionaliteit (kennis beter onderhouden, intercollegiale consultatie, mogelijkheden tot specialisatie, meer continuïteit en we hoeven het wiel niet meer telkens uitvinden). De plaatsing van adviseurs bij een SSC levert als extra voordeel op dat diensten zowel kwalitatief als kwantitatief meer op maat bediend kunnen worden. Dit zal ook tot besparingen leiden (vermindering externe inhuur).

Met de herinrichting van onze interne dienstverlening zullen we dus kunnen voldoen aan de opdracht om deze professioneler, duurzamer, efficiënter en effectiever te maken.

Professioneler

Uniformeren, standaardiseren en digitaliseren maken de nieuwe pijofach-organisatie professioneler. Het effect hiervan wordt versterkt door een professionelere opdrachtgever-opdrachtnemer relatie. Standaarden en digitale ondersteuning maken bovendien tijd en ruimte vrij voor het vakmanschap van de medewerkers in de situaties die om een oplossing vragen die niet standaard is. Ook de bundeling van expertise in het SSC zorgt voor een meer professionele organisatie.

De professionaliteit en servicegerichtheid van een SSC maakt Groningen een aantrekkelijke werkgever. Het zijn belangrijke criteria die de werknemer van de toekomst in zijn eigen werk

én in de ondersteuning verwacht. Werken in een SSC heeft voordelen voor medewerkers. Door de schaalgrootte is er meer mobiliteit mogelijk en er zullen minder kwetsbare solofuncties zijn. Bovendien krijgen medewerkers kansen hun vakmanschap voor verschillende diensten in te zetten. Hierdoor kunnen talenten beter tot hun recht komen.

Duurzamer

Door de ondernemende en servicegerichte houding zal een SSC flexibel meebewegen met ontwikkelingen in het primaire proces. Een SSC is daardoor meer toekomstvast en dus duurzaam. Dit komt mede doordat een SSC van nature gericht is op het primaire proces. Duurzaam is ook het voorkomen van verspilling. Bij de inrichting van de nieuwe pijofachorganisatie zullen we hier zoveel mogelijk aan voldoen door te sturen op synergie door schaalgrootte, samenhang en bundeling van expertise.

Efficiënter en effectiever

Om tot een efficiënte en effectieve dienstverlening te komen, is het nodig dat we geen dingen 'dubbel' doen en dat we door schaalgrootte de juiste verhouding tussen capaciteit en productie vinden. Maar het betekent ook dat we de interne dienstverlening transparanter moeten maken en volledig zicht moeten hebben op de kosten van de dienstverlening. De bezuiniging zullen we voor een deel moeten realiseren door te besparen op fte's. De randvoorwaarden om deze besparing te realiseren, liggen naast concentratie van capaciteit bij extra inspanningen op het gebied van professionaliseren, uniformeren, standaardiseren en digitaliseren.

Inmiddels heeft ons college van B&W de inrichtingsnota "Interne Dienstverlening (PIJOFACH)" vastgesteld en vrijgegeven voor advies van de centrale ondernemingsraad. Tevens hebben wij besloten een programmadirecteur aan te stellen met als primaire opdracht om een implementatie- en uitvoeringsplan PIJOFACH op te stellen.

2. Besparingen huisvesting/gebouwenbeheer (1 miljoen euro, fte pm)

We willen besparen op de gemeentelijke gebouwen/vastgoed door het management en beheer ervan te bundelen. Aandachtspunten daarbij zijn: technisch gebouwenbeheer/ onderhoud, ruimtetoewijzingsbeleid, standaardisering inrichtingsafspraken, gezamenlijke aanbestedingen. We voeren een onderzoek uit naar de mogelijkheden om tot een beter en efficiënter organisatie-model te komen. We willen hierop een bezuiniging realiseren van minimaal 1 miljoen euro. Het realiseren van de bezuinigingstaakstelling zal vanaf 2012 gefaseerd zijn beslag krijgen.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

3. Organisatieontwikkeling (3 miljoen euro, fte pm)

In het collegeprogramma hebben we aangegeven dat we een aanpassing van de organisatievorm gaan voorbereiden. We kiezen voor dienstverlening als hefboom voor de organisatieontwikkeling en cultuurverandering. De basis daarvoor willen we in deze collegeperiode leggen. Nu al stellen we een aantal aanpassingen in de structuur voor. Daarmee is winst te behalen in het verbeteren van de dienstverlening (beleid en uitvoering), efficiency en effectiviteit. De verwachting is dat het beter en goedkoper kan.

De volgende structuurwijzigingen worden voorgesteld:

- wijkgewijs werken onderbrengen bij één dienst;
- het samenvoegen van de taken in het beheer van de openbare ruimte;
- de (programmatische) sturing op maatschappelijke ontwikkeling

Daarbij gaan we de primaire bedrijfsprocessen in de diensten stroomlijnen. Dit gaat over taken met minder mensen uitvoeren door de processen slimmer en efficiënter te organiseren. Hierdoor willen we een besparing realiseren van 3 miljoen euro.

Stand van zaken uitwerking

In het kader van de organisatieontwikkeling zijn we voor wijkgewijs werken en het samenvoegen van de taken beheer, begonnen met onderzoekstrajecten om te komen tot structuurwijzigingen.

Voor het beheer is het doel om te komen tot één gemeentelijk organisatieonderdeel Beheer, dat vanuit het perspectief van de burgerlogica, op een effectieve en efficiënte manier de beheer- en onderhoudstaken in de openbare ruimte vorm geeft. We streven erna om vanaf de zomer van 2012 een start te maken met de implementatie van dit nieuwe organisatieonderdeel.

Voor het onderdeel maatschappelijke ontwikkeling starten we binnenkort met een onderzoek.

4. Vorming van de directie stadstoezicht (185 duizend euro, fte pm)

4.1 *Overlappende taakgebieden.* Door de vorming van de directie stadstoezicht kunnen we een efficiencyvoordeel realiseren doordat taken van RO/EZ en de Milieudienst worden samengevoegd (110 duizend euro).

4.2 *Vergunningen.* Daarnaast kan ook, mede door een verdere deregulering, op het gebied van vergunningen voor evenementen een besparing worden gerealiseerd. Hiermee kunnen we 75 duizend euro besparen.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

5. Overige samenvoegingen van afdelingen (130 duizend euro, 2,7 fte)

5.1 *Formatie bij inzameling gevaarlijk afval en Olie-Water-Slib.* We gaan bij de Milieudienst 15 duizend euro (0,5 fte) besparen door de inzameling van Olie-Water-Slib onder te brengen bij de afdeling afvalverwerking en samen te voegen met de inzameling van gevaarlijk afval.

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

5.2 *Loket beheer en verkeer.* Stadsbeheer en de Milieudienst hebben beiden een meldingenloket die elkaar, indien nodig, ondersteunen in de werkzaamheden. We willen ze fysiek samenvoegen zodat met minder personeel kan worden volstaan. Daarmee kan 50 duizend euro (1 fte) worden bespaard. Het voorstel moet nader worden uitgewerkt.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding. Het samenvoegen van het loket is gekoppeld aan de komst van de beheersdienst.

5.3 *DIA en Bestuursdienst.* Uit efficiency overwegingen verzorgt de DIA sinds jaren de financiële administratie voor de Bestuursdienst. Vanuit deze efficiencygedachte willen we ook de functies Informatiemanagement (IM) én Facilitaire Zaken (FZ) van beide diensten samenvoegen en onderbrengen bij de DIA. De besparing die we hiermee

kunnen realiseren bedraagt 65 duizend euro. Het betreft 1,2 fte. Dit is een aanvulling op de pijofach taakstelling
Stand van zaken uitwerking
5.2 en 5.3 nog in voorbereiding

EFFICIENCYMAATREGELEN (INTERN)

6 Efficiency personeel en loonkosten (1,885 miljoen euro, 4,5 plus pm fte)

Naast het concentreren van verschillende P&O beheertaken, willen we op verschillende manieren de inzet van ons personeel en loonkosten nog efficiënter maken.

6.1 Uitstroom oud/ instroom jong personeel.

Oorspronkelijk voorstel

In de periode 2011-2014 stroomt een groep medewerkers uit de organisatie vanwege pensioen of FPU. Een deel van deze functies wordt niet opnieuw ingevuld. De opbrengsten hiervan worden ingezet voor realisatie van een aantal bezuinigingsmaatregelen in het pakket (bv. PIOFACH). Een aantal functies kan worden ingevuld door jonge medewerkers. Op basis van een voorlopige raming kan dit een besparing opleveren van circa 1 miljoen euro, vanwege de lagere loonkosten van jonger personeel. Inmiddels is een concernlijst opgesteld van 207 medewerkers die uitstromen en wordt in afstemming met de diensten per medewerker/functie een aantal zaken nader onderzocht:

- Vaststellen financieringsbron (gemeentelijke middelen ja/nee);
- Takenpakket analyseren op mogelijkheid tot vervallen, mogelijkheid voor instroom van een jongere en/of efficiënter in te richten.

De mogelijkheden om medewerkers te stimuleren om eerder met FPU te gaan zijn beperkt vanwege de landelijke afschaffing van de gemeentelijk FPU. De categorie van medewerkers die nog in aanmerking komt voor de oude FPU regeling (geboren voor 1950) is beperkt. Tot slot constateren we dat de meeste uitstroom vanaf 2014 zal plaatsvinden, waardoor de mogelijke opbrengsten van deze maatregel in deze bezuinigingsperiode verder onder druk komen te staan. We werken deze maatregel verder uit en informeren uw raad daarover in de volgende voortgangsrapportage.

Stand van zaken uitwerking

In de periode 2011-2014 gaan 207 medewerkers met pensioen. Op basis van nader onderzoek (zowel kwalitatief als kwantitatief) moet duidelijk worden hoe en in welke mate de beoogde maatregel is te realiseren. Met deze analyse is gestart. Onderdeel van dit onderzoek is een analyse per medewerker en ook per functie van het betreffende takenpakket. Het onderzoek en de daarbij horende analyse wordt oktober 2011 afgerond.

Op basis van voorlopige cijfers constateren wij risico's met betrekking tot het realiseren van het volledige bezuinigingsbedrag. Daarvoor zijn de volgende oorzaken:

- o Een deel van de vertrekkende medewerkers wordt niet of slechts gedeeltelijk uit algemene middelen betaald;
- o Vertrek van medewerkers lijkt ook te worden ingezet voor het realiseren van andere voorstellen (o.a. PIJOFACH, autonome uitstroom SOZAWÉ) of bezuinigingen op de bedrijfsvoering van diensten;

- o Sommige functies worden vervuld door een boventallige of gedetacheerde medewerker die bij uitstroom geen netto-besparing opleveren. Dit geldt ook voor de medewerkers die in aanmerking van FPU komen. Deze medewerkers kosten de gemeente nog steeds geld bij uitstroom, waardoor de besparing door inzet van jonge medewerkers teniet wordt gedaan.

Verder constateren wij dat de meeste uitstroom als gevolg van (pre) pensioen vanaf 2014 zal plaatsvinden. Ook dit feit levert een realiseringsrisico op voor deze maatregel.

Het genoemde onderzoek en de daarbij horende analyse moeten uitwijzen of het volledige te bezuinigen bedrag kan worden gerealiseerd.

6.2 *Uitzendkrachtenpool/ projectleiderspool*

Oorspronkelijk voorstel

We willen de inhuur van uitzendkrachten beperken door binnen de eigen organisatie een vaste groep medewerkers onder te brengen in een uitzendkrachtenpool/projectleiderspool. Hiermee kan 0,5 miljoen euro worden bespaard. De uitzendkrachtenpool/projectleiderspool is in de tweede helft van 2011 operationeel.

Stand van zaken uitvoering

De uitwerking vindt plaats door aan te sluiten bij het huidige team Projectondersteuning van de afdeling Algemeen Informatie Management (AIM) van de DIA. Een aantal van de meer generiek inzetbare projectleiders is daar werkzaam. In de tweede helft van 2011 is de projectleiderspool operationeel. De eerste tranche van deze bezuiniging 0,1 miljoen in 2012 wordt naar verwachting gerealiseerd.

- 6.3 *Efficiency uitvoerende taken P&O.* We kunnen circa 1 fte besparen (50 duizend euro) door bij de DIA de komende jaren meer en beter gebruik te maken van hulpmiddelen – zoals Emis/Plaza – waardoor minder inzet van P&O nodig is. Door handmatige werkprocessen te automatiseren, bv. bij ziekteverzuim en digitalisering verlofkaart. Er is mogelijk sprake van een gedeeltelijke overlap met maatregel 1.1. Dit is een aanvulling op de Pijofach taakstellingen.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

- 6.4 *Minder papieren salarisstroken.* We gaan alleen nog salarisstroken naar medewerkers versturen als er een mutatie heeft plaatsgevonden (10 duizend euro).

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

- 6.5 *Budgetten uitzendkrachten structureel verlagen.* Bij de DIA kunnen een aantal budgetten voor uitzendkrachten worden bespaard door de werkzaamheden anders in te vullen bij enkele afdelingen (130 duizend euro).

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

6.6 *Personeelsreductie, vacatureruimte.* Bij de DIA en de MD schrappen we een aantal restantvacatures (195 duizend euro).

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

7. Factor incidenteel in nominale compensatie verlagen (1 miljoen euro)

In de nominale compensatie die jaarlijks aan diensten wordt verstrekt wordt 0,68% over de loonsom vergoed voor compensatie van periodieken en dergelijke. Wij stellen voor deze vergoeding te verlagen tot 0,5% omdat een toenemend deel van de medewerkers op het maximum salaris zit.

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

8. Sturen op autonome uitstroom (525 duizend euro, 15 fte)

Oorspronkelijk voorstel

Aan de hand van de leeftijdsopbouw van ons personeelsbestand hebben we de inschatting gemaakt dat bij Sozawe 15 medewerkers gebruik kunnen maken van de FPU. Hierbij gaat het voor de helft om functies die komen te vervallen of waarvoor op dit moment al efficiëncymaatregelen worden getroffen zodat ze niet meer opgevuld hoeven te worden.

We stellen een overzicht op van de functionarissen die tot de groep uitstromers behoren. Dan moet het volgende gebeuren:

- Vaststellen financieringsbron (gemeentelijke middelen ja/nee);
- Takenpakket analyseren op mogelijkheid tot vervallen of efficiënter in te richten;
- In bepaalde gevallen zal stimulering plaats moeten vinden om medewerkers van de FPU gebruik te laten maken. Hiertoe zal een beroep worden gedaan op het gemeentelijke frictiebudget.

Stand van zaken uitwerking

Inmiddels is gestart met de uitwerking van dit voorstel. Daarbij wordt allereerst bepaald welke medewerkers behoren tot de groep uitstromers. Vervolgens zullen op basis van financieringsbron en mogelijkheden om het takenpakket efficiënter in te richten of te laten vervallen naar medewerkers voorstellen worden gedaan. Daarbij kan het noodzakelijk zijn om in specifieke gevallen medewerkers te stimuleren om van de FPU gebruik te maken. Waar mogelijk zal een beroep worden gedaan op het gemeentelijke frictiebudget.

Na de zomer van 2011 verwachten wij voldoende inzicht te hebben in de concrete resultaten en eventuele realiseringsrisico's.

9. Efficiency Bedrijfsvoering (650 duizend euro, 5,1 fte)

Op het gebied van de bedrijfsvoering kunnen we door een aantal efficiëncymaatregelen circa 650 duizend euro besparen. Het gaat om de volgende maatregelen.

- 9.1 De dichtheid van kantoorwerkplekken (pc's en laptops) is in onze gemeente relatief hoog (4000 werkplekken op 3000 medewerkers). Het vorige bezuinigingspakket bevatte een voorstel om het aantal werkstations met 500 te verminderen. We stellen voor dit op te hogen omdat we de invoering van het nieuwe werken gaan onderzoeken. We schatten vooralsnog in dat we daarmee 500 werkstations extra kunnen schrappen. In totaal komt deze maatregel dan op 300 duizend euro.

Stand van zaken uitwerking

De voorgestelde vermindering van het aantal werkplekken wordt gerealiseerd door medewerkers de beschikking te geven over of een desktop of een laptop. Hiermee komt een eind aan de situatie dat medewerkers kunnen beschikken over zowel een desktop als een laptop. Deze keuze leidt tot een besparing op de aanschafkosten en de beheerswerkzaamheden. Op dit moment vindt uitwerking van het voorstel plaats en worden de gevolgen voor de verschillende organisatieonderdelen in beeld gebracht.

- 9.2 Bij de Bestuursdienst kan de secretariële ondersteuning worden teruggebracht, waarmee we 100 duizend euro kunnen besparen.

Stand van zaken uitwerking

De uitwerking van de invulling en realisatie van dit voorstel wordt gezien binnen de organisatie-ontwikkeling van de totale organisatie.

- 9.3 Op het gebied van bedrijfsvoering kunnen we bij RO/EZ een besparing realiseren van 150 duizend euro. Het betreft huismeesterstaken, facilitaire zaken, informatievoorziening, DIV, Juridische Zaken, het wagenpark en ICT.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

- 9.4 Vervalt, het voorstel overlapt met voorstel 9.1. De gemiste opbrengst vinden we in de verhoging van het voorstel 9.1.

- 9.5 Bij de Bestuursdienst kan de secretariële ondersteuning worden teruggebracht, waarmee we 100 duizend euro kunnen besparen.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

10. Taakstellende bezuiniging i-functie (200 duizend euro, 2,5 fte)

We hebben onderzoek gedaan naar de informatiefunctie bij de gemeente. Op grond hiervan zal deze worden aangepast. Wij verbinden aan de uitwerking van deze aanpassing een taakstellend bedrag van 200 duizend euro.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

11. Anders financieren programma SHV (340 duizend euro, fte pm)

Oorspronkelijk voorstel

Door op het reguliere beheerprogramma te besparen, kunnen activiteiten uit het programma Schoon Heel Veilig daarin worden meegenomen. Het gaat hier bijvoorbeeld over bewonerswensen (korte metten acties), verwijderen graffiti op niet-overheidsgebouwen en activiteiten uit het huiskamerproject. We schrappen de activiteiten niet, maar financieren ze via het reguliere beheerprogramma. De ontwikkelde werkwijze zal worden geïncorporeerd in het bestaande onderhoudsprogramma. Dit levert een besparing op van 340 duizend euro.

Stand van zaken uitwerking

Deze bezuiniging is gerealiseerd. Daarbij zijn de uitgangspunten van Schoon, Heel en Veilig zoveel mogelijk in de reguliere werkprocessen meegenomen. Het project Lentekriebels en het

Huiskamerproject worden ondanks de bezuiniging voortgezet. Daarnaast blijven we inzetten op burgerparticipatie bij beheer en onderhoud. Uiteraard zullen we de gevolgen van de bezuiniging SHV in de komende jaren wel merken. Het effect van de maatregel is wel dat bijvoorbeeld de openbare ruimte minder snel kan worden aangepast aan de wensen die leven bij burgers en gebruikers

12. Efficiëntie Zelfstandigen/WWIK (280 duizend euro, 4 fte)

Oorspronkelijk voorstel

We gaan bekijken hoe we de werksoort Zelfstandigen/WWIK kunnen integreren in de nieuwe organisatie van SOZAWE. Daaraan geven we een efficiëntietaakstelling mee.

Met de uitvoering van verschillende regelingen die zich richten op startende en gevestigde zelfstandige ondernemers (inclusief kunstenaars) is een inzet gemoeid van 18,4 fte. Door een gerichte aanpak denken we het beslag op de gemeentelijke middelen met 280 duizend euro te verminderen. Deze aanpak bestaat uit twee onderdelen:

- efficiëntie binnen dienstverlening door de methodiek van klantmanagement ook toe te passen op de afdeling Zelfstandigen;
- uitbreiding regiofunctie waardoor schaalvoordelen optreden.

Stand van zaken uitwerking

Per 1 januari 2012 wordt de WWIK afgeschaft. Afschaffing van de WWIK leidt ertoe dat een deel van de grondslag van het voorstel verdwijnt. De maatregel "efficiënter werken" heeft hierdoor geen opbrengst.

Voor het onderdeel uitbreiding regiofunctie lijken er kansen te liggen. De omvang daarvan en de opbrengsten zijn onderwerpen van nader onderzoek. Een eventuele opbrengst zal niet voldoende zijn om het volledige bedrag van 280.000 euro te realiseren.

Het uitvoeren van de BBZ, IOAZ en WWIK zijn specialistische taken voor specifieke doelgroepen. In een recentelijk opgesteld advies is bekeken of wij de werkzaamheden voor andere gemeenten in de regio kunnen gaan uitbreiden. Daar blijken kansen te liggen. Hiermee kunnen inkomsten worden gegenereerd. Door de schaalvoordelen zullen de werkzaamheden voor derden en de 'eigen' werkzaamheden efficiënter uitgevoerd kunnen worden.

13. Verlaging concernbijdrage aan de DSW/iederz (700 duizend euro)

Oorspronkelijk voorstel

De jaarlijkse concernbijdrage aan iederz bedraagt vanaf 2011 ca. 3,8 miljoen euro. We willen het exploitatietekort van de dienst in de periode 2011-2014 verantwoord terugdringen.

Er zijn echter grote onzekerheden over de omvang en de effecten van aangekondigde rijkskortingen op korte en lange termijn. We zijn genoodzaakt om de rijkskortingen voor 2011 op te compenseren met nieuw beleid. Het is nog onduidelijk wat de effecten van het rijksbeleid zijn voor de jaren erna.

Aan de andere kant leiden overige bezuinigingsmaatregelen, met name op beheer, tot een negatief effect op de exploitatie van iederz. Bij het bepalen van de bezuinigingstaakstelling van 700 duizend euro hadden we hier al, op basis van indicatieve informatie, rekening mee gehouden. Maar dit effect zou wel eens groter kunnen zijn dan ingeschat.

Vanwege beide ontwikkelingen zullen we het bezuinigingsvoorstel voor 2012-2014 nader onderzoeken en afwegen. We komen daar in de voortgangsrapportage in het voorjaar 2011 op terug.

Stand van zaken uitwerking

Ook voor iederz zijn de gevolgen door de vermindering van het wsw- en participatiebudget groot. Het subsidieresultaat laat een sterk verwacht tekort zien door de vermindering van het wsw budget en dat kan niet goed worden gemaakt met het uitvoeringsresultaat iederz. Iederz verwacht mede door het wegvallen van het participatiebudget een uitvoeringsresultaat van 0. Dit omdat ze minder vergoedingen krijgt (via het participatiebudget) voor haar re integratieactiviteiten.

Daarnaast kan iederz het participatiebudget gebruiken om sw'ers extern aan het werk te helpen. Vermindering van het participatiebudget is daarom ook van invloed op het subsidieresultaat van iederz. Immers iederz kan verdienen aan het extern bemiddelen van sw cliënten. Het subsidieresultaat loopt de komende jaren terug, tot een tekort van 7,5 in 2012 tot bijna 12 miljoen euro negatief in 2015.

In het meerjarenbeeld geldt de aanname dat het uitvoeringsresultaat 0 is. Dit is niet vanzelfsprekend en zal alleen gerealiseerd kunnen worden als er verdere zware bezuinigingen worden doorgevoerd en de commerciële omzet gehandhaafd blijft c.q. een groei te zien geeft. In 2011 heeft iederz maatregelen doorgevoerd die tot een resultaatverbetering van 1,2 miljoen euro moeten leiden, 13% beter dan begroot. Getracht is daarbij de ontwikkelings- en begeleidingsmogelijkheden van medewerkers zoveel mogelijk te ontzien. De financiële druk op de exploitatie is echter zo groot dat dit niet altijd mogelijk is. De voorstellen worden voorgelegd aan OR en college van B&W."

14. Efficiencytaakstelling RO/EZ (1 miljoen euro, fte pm)

Oorspronkelijk voorstel

Bij de dienst RO/EZ willen we kritisch kijken naar de taken, de werkwijze en de financiering van de werkzaamheden van de verschillende afdelingen. Deze verkenning willen we in 2010 uitvoeren. In het voorjaar van 2011 zullen we hier besluiten over nemen. We willen hiermee een taakstellende bezuiniging realiseren van 1 miljoen euro.

Stand van zaken uitwerking

Het noodzakelijke onderzoek en de ontwikkeling van uitvoeringsvarianten vraagt meer tijd dan wij aanvankelijk in hebben geschat. Op dit moment worden voorstellen ontwikkeld om het organisatie ontwikkelingstraject zo in te vullen dat een besparing kan worden gerealiseerd. Daarvoor is een contourennota 'RO/EZ Anders' aan het personeel gepresenteerd. Daarnaast wordt gewerkt aan een voorstel om de afdelingen, rekening houdend met afdelingen die al in de overige bezuinigingen een taakstelling hebben, een algemene taakstelling van 2,5 % op de formatie op te leggen. Over de consequenties en haalbaarheid hiervan zullen wij in een volgende rapportage berichten. Afhankelijk van het tempo van het verdere besluitvormingstraject zullen wij daarbij aangeven of en zo ja met welke omvang er realisatierisico's optreden.

15. Overige efficiency maatregelen (355 duizend euro, fte pm)

15.1 *Buitendienst Geografische Informatievoorziening (RO/EZ)* – Wegens technische ontwikkelingen kan de buitendienst van de Geografische Informatievoorziening met minder personeel, we besparen daarmee 55 duizend euro.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

15.2 *Bureau Woonwagenzaken (RO/EZ)*

Het bureau woonwagenzaken samen met de woonschepenhaven, het kermisterrein, Bruilwering en Beheer onconventioneel wonen, onderbrengen bij de afdeling wonen. De secretariaten kunnen daardoor worden gecombineerd. Dit levert een besparing op van 50 duizend euro.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

15.3 *Muziekschool (OCSW)*

Als gevolg van een nieuwe CAO stijgt de komende jaren de normjaartaak van het personeel van de Muziekschool. Deze stijging zal zich de komende jaren stapsgewijs voordoen. Het aantal lessen dat een docent binnen de betrekkingssomvang kan geven stijgt daardoor. Dat betekent dat meer lessen kunnen worden gegeven tegen dezelfde kosten. Dit genereert extra inkomsten. Verder kan er door een andere aansturing bezuinigd worden op het management (50 duizend euro).

Stand van zaken uitvoering

Zie 15.4

15.4 *Samenwerking van het Kunstencentrum en de Muziekschool (OCSW)*

Oorspronkelijk voorstel

Samenwerking tussen het Kunstencentrum en de Muziekschool kan tot besparingen leiden. Bij de dienst OCSW zijn besparingen mogelijk bij de ondersteunende afdelingen (50 duizend euro), doordat de overleg- en afstemmingsmomenten worden beperkt tot subsidieafspraken en verantwoording in het kader van de subsidiërelatie.

De Muziekschool en het Kunstencentrum zullen op korte termijn verzocht worden om met een inhoudelijke visie te komen op de samenwerkingsmogelijkheden en een voorstel te maken voor een plan van aanpak. Aan de hand hiervan doen we u begin 2011 een voorstel.

Stand van zaken uitwerking

Zoals aangekondigd is aan de beide instellingen verzocht om met een inhoudelijke visie te komen op de samenwerkingsmogelijkheden en een voorstel te maken voor een plan van aanpak. Daarbij is meegegeven dat die samenwerking in totaal een besparing op moest leveren van 210.000. Het bedrag van 210.000 is opgebouwd uit 50.000 van het oorspronkelijke voorstel samenwerking Kunstencentrum en Muziekschool en de afzonderlijke bezuinigingsvoorstellen voor de Muziekschool (15.3, en 65.2). Kunstencentrum en Muziekschool hebben de afgelopen maanden een oriëntatie uitgevoerd op de mogelijkheden tot intensieve samenwerking. Het resultaat legden zij vast in een document, getiteld Bezuinigingen naar meer kwaliteit. Hierin gaan de directies in op het gezamenlijke toekomstperspectief, de beoogde doelen en resultaten van de samenwerking, missie en visie, en de personele en financiële consequenties. Ook is onderzocht of bij die samenwerking de

een bezuinigingsbedrag van 210.000 is te realiseren. In het document Bezuinigen naar meer kwaliteit is dan ook uitgegaan van een jaarlijkse bezuiniging van 210.000 euro vanaf 2012. In onze brief van 17 februari 2011 (OS 11.2522423) hebben wij u daarover geïnformeerd. De planning is dat er rond de zomer een uitgewerkt plan ligt hoe de samenwerking vorm krijgt en wordt ingevuld. Vervolgens zal een voorstel aan uw raad worden voorgelegd.

Consequenties van de maatregel

De consequenties van de maatregel zijn onderdeel van het uitgewerkte plan dat rond de zomer beschikbaar is. De verwachting is dat de consequenties voor de burgers minder zullen zijn dan bij de uitwerking van de eerdere drie afzonderlijke voorstellen.

16. Minder wethouders (320 duizend euro, 2,5 fte)

De Bestuursdienst heeft in 2006 extra budget ontvangen voor één bestuursadviseur, één secretaresse, één halve woordvoerder en bijkomende kosten. Nu er weer 5 voltijd wethouders zijn kan dit extra budget weer vrijvallen. Dit levert 320 duizend euro op.

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

17. Griffie (400 duizend euro, 2 fte)

De griffie heeft al voor 300 duizend euro aan voorstellen uitgewerkt. Het betreft onder andere lagere accountantskosten, formatiereductie en verlaging van enkele budgetten van uw raad en de griffie. Daarnaast vragen wij uw raad en de griffie nog voor 100 duizend euro aan aanvullende voorstellen uit te werken om een evenredige bijdrage te leveren aan de bezuinigingstaakstelling.

Stand van zaken uitwerking

2011 wordt gerealiseerd, 2012 en 2013 in voorbereiding.

18 Technische correcties op de bezuinigingsvoorstellen (- 4,1 miljoen euro)

18.1 *Risico's*. Het realiseren van de interne efficiencymaatregelen is geen gemakkelijke opgave. Het risico bestaat dat we niet alle maatregelen op het nu geschetste niveau kunnen realiseren. Om dit risico op te vangen verminderen we de opbrengst met 500 duizend euro.

18.2 *Weglekeffecten*. Bij de geselecteerde maatregelen bij de bedrijfsvoering lekt een deel weg naar tarieven, projectbudgetten en verrekeningen met derden. Dit telt op tot ongeveer 3,6 miljoen euro. Dat is niet erg, want het leidt tot een "goedkopere overheid" voor burgers en bedrijven, maar de netto besparing valt lager uit. We hebben deze correctie nog niet verdeeld over de maatregelen, maar als een algemene correctie verwerkt.

Stand van zaken uitwerking

Dit zijn financieel-technische correcties.

18.1 wordt in 2011 ingezet voor compensatie van maatregelen die nog niet zijn gerealiseerd. 18.2 wordt vanaf 2012 ingezet ter dekking van "weglek" bij enkele concernbreed uit te werken maatregelen.

EFFICIENCYMAATREGELEN (EXTERN)

19. Overdracht vastgoed management aan corporaties (160 duizend euro, 2,0 fte)

Het oorspronkelijke bezuinigingsvoorstel hield in dat we het beheer en onderhoud van het maatschappelijk vastgoed wilden overdragen aan corporaties. Ondertussen hebben we organisatiebreed gekeken naar vastgoedmanagement. We hebben voorstellen gemaakt voor de toekomstige organisatie van het vastgoedmanagement (kern, strategisch en maatschappelijk vastgoed). We willen daar dit voorstel bij betrekken.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

20. Uitbesteding bezwaar en beroep (115 duizend euro, 1,7 fte)

Oorspronkelijk voorstel

Wanneer een burger het niet eens is met een besluit van de gemeente, dan bestaat de mogelijkheid om hiertegen bezwaar aan te tekenen. De onafhankelijke commissie voor de bezwaar en beroepsprocedures blijft in dit voorstel bestaan. De ambtelijke advisering en voorbereiding van deze commissie willen we uitbesteden. We zoeken dit jaar uit wat de feitelijke besparing is die we kunnen realiseren. Begin 2011 hebben we dat in beeld.

Stand van zaken uitwerking

In de afgelopen periode is onderzoek gedaan naar de wijze waarop dit voorstel kan worden uitgewerkt. Uit dit onderzoek wordt duidelijk dat uitbesteding tot een opbrengst leidt. Tegelijkertijd is duidelijk dat ook bij uitbesteding inzet vanuit de dienst nodig blijft. Dit komt doordat een restproces overblijft. Volledige uitbesteding zoals eerder voorgesteld is op dit moment geen optie. Als alternatief is de volgende variant uitgewerkt. In die variant worden de werkzaamheden van medewerkers die bezwaar en beroep ondersteunen en die uitstromen uitbestede. Dit levert enerzijds een besparing op en anderzijds wordt ervaring opgedaan met uitbesteding van de betreffende werkzaamheden. Met deze werkwijze ontstaat inzicht in de mogelijke risico's. Vanwege de schaal van de uitbesteding blijven die risico's echter beheersbaar. Met deze variant wordt een deel van het te bezuinigen bedrag gerealiseerd. Voor het resterende deel gaan we op zoek naar alternatieven.

21. Efficiënter gebruik voorzieningen WSR (50 duizend euro, 0,2 fte)

Door met sportverenigingen afspraken te maken over samenwerken bij het gebruik van sportvoorzieningen is een efficiënter gebruik van voorzieningen mogelijk. Er wordt vanuit verenigingen druk uitgeoefend om bestaande voorzieningen uit te breiden en eventueel nieuwe voorzieningen aan te leggen en/of te bouwen. Het voorstel leidt niet tot directe bezuinigingen op de exploitatie, maar is gericht op het verminderen van die druk en het voorkomen/verminderen van extra investeringskosten in de toekomst. Nader onderzoek is nodig om te bepalen waar samenwerking nodig en mogelijk is en hoe die samenwerking er uit moet zien.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

22. Martiniplaza / SB/OP (200 duizend euro, pm fte)

Wij willen onderzoeken welke mogelijkheden er zijn tot samenwerking tussen de werkmaatschappij Schouwburg/ Oosterpoort van OCSW en de Martiniplaza, op de terreinen programmering en planning, administratie en management. Hieraan verbinden wij een bezuinigingstaakstelling.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

23. Uitbesteden ombudsfunctie (200 duizend euro, 2,4 fte)

De stad heeft een eigen ombudsinstituut. Veel andere gemeenten zijn aangesloten bij de ombudsman in den Haag. Als wij dat ook doen, dan is er een besparing op de ombudsfunctie te realiseren. We willen dit in 2014 realiseren. Het huidige budget van het ombudsinstituut bedraagt ca. 260 duizend euro. De raad heeft gevraagd om na te gaan of het mogelijk is de besparing te realiseren door regiogemeenten ook gebruik te laten maken van ons ombudsinstituut. De regiogemeenten zijn met uitzondering van Leek, De Marne en Ten Boer, allemaal al aangesloten bij het goedkopere landelijke instituut. Aansluiting bij ons instituut zou de regiogemeenten meer geld kosten. Daarom is dit niet haalbaar en hebben we het voorstel gehandhaafd.

Stand van zaken uitvoering

Deze maatregel is na besluitvorming in de raad geschrapt. Er volgt een vervangend voorstel.

BEDRIJFSVOERING EN PERSONELE VOORZIENING

24. Versobering inkoop goederen en dienstverlening (3,5 miljoen euro, pm fte)

Oorspronkelijk voorstel

Besparingsmogelijkheden zien wij op het gebied van aanbesteden (nieuwe productgroepen/verlenging contractduur); contractbeheer (versobering/standaardisatie; betere naleving; betere sturing en uitputting contracten; sturen op budgetten); stroomlijning organisatie (centrale aanpak en verbreding door samenwerking met derden).

Dat betekent dat de kaders waarbinnen inkoop zich voltrekt verder moeten worden aangescherpt. Besparingsmogelijkheden zien we vooral door bij aanbestedingen scherper te sturen op de te stellen eisen en waar mogelijk in te steken op een soberder en meer gestandaardiseerd eisenpakket eventueel in combinatie met budgetsturing. We gaan ook een centralere en meer gecoördineerde aanpak invoeren.

Stand van zaken uitwerking

De besparing van 400 duizend euro voor het jaar 2011 is voor een bedrag van 300 duizend euro gerealiseerd. De resterende 100 duizend euro zal dit jaar nog worden gerealiseerd. Voor de daaropvolgende jaren is een plan van aanpak in voorbereiding voor een onderzoek naar de invulling van volledige taakstelling van 3,5 miljoen euro. Dit plan van aanpak stellen wij binnenkort vast. Op basis van het plan van aanpak vindt onderzoek plaats naar de invulling van de totale taakstelling. Dit onderzoek wordt naar verwachting rond de zomer afgerond. Op basis van de uitkomsten zullen wij besluiten nemen over de wijze waarop de bezuiniging kan worden ingevuld en/of op welke onderdelen nader onderzoek nodig is. Daarbij zullen ook eventuele nadere onderzoeks- en implementatiekosten worden betrokken. Binnen het kader van het onderzoek zal ook aandacht worden besteed aan eventuele risico's die er zijn ten aanzien van het realiseren van de volledige besparing.

25. Minder interne dienstverlening P&O gerelateerd (300 duizend euro)

- 25.1 *Onttrekking resterend deel budget Regeling WGA.* Wij verwachten dat het budget Wet Gedeeltelijk Arbeidsongeschiktheid structureel met 260 duizend euro kan worden verlaagd vanaf 2011. Het budget was in 2009 975 duizend euro, hierop is 300 duizend euro in mindering gebracht voor de invulling van bezuinigingen 2007-

2010. Voor uitvoeringskosten van de WGA resteert er dan nog circa 300 duizend euro.

*Stand van zaken uitwerking
Wordt gerealiseerd*

25.2 *Bedrijfsvoering MD. Personeel in balans.* In de begroting van de Milieudienst is 150 duizend euro opgenomen voor projecten in het kader van meester-gezel constructies en/of plaatsen van mensen, die verder afstaan van de arbeidsmarkt. Door gebruik te maken van vacature ruimte en in te leveren op de ambities kan hierop 40 duizend euro worden bezuinigd.

26. Bedrijfsvoering en personele voorzieningen (3,06 miljoen euro, 4,3 fte +pm)

Oorspronkelijk voorstel

We hebben de diensten gevraagd kritisch te kijken naar de budgetten voor de bedrijfsvoering en de personele voorzieningen. Dat heeft geleid tot veel voorstellen die we hier hebben samengevoegd. Om te voorkomen dat er ongelijkheid tussen medewerkers ontstaat, worden de voorstellen voor alle diensten, op een gelijke wijze concernbreed genormeerd en uitgewerkt. Daaraan hebben we een extra taakstelling verbonden.

Momenteel worden een aantal voorstellen nader uitgewerkt en mogelijke opbrengsten in kaart gebracht. Het betreft:

- besparen op kosten bedrijfskantines;
- afschaffen bedrijfsfitness;
- beperken of schrappen van de catering faciliteiten;
- beperken of afschaffen personeelsuitjes;
- afschaffing attenties personeel (bv. kerstpakketten).

De overige maatregelen zoals de stimulering van koop verlof en schrappen onbetaald verlof vereisen een aanpassing van het huidige cafeteria model en zullen in nauw overleg met de medezeggenschapsorganen worden uitgewerkt.

Stand van zaken uitwerking

Beperking van de externe inhuur en flexibele schil heeft consequenties voor de organisatie. Er is minder ruimte voor inhuur van specialistische en vakmatige kennis die Groningen wel grotendeels, maar redelijkerwijs niet volledig in huis wil hebben. Te denken valt aan specifieke financiële deskundigheid, advisering ten aanzien van automatiseringsvraagstukken, specialistische projectleiders voor exploitatieplannen van de dienst RO/EZ e.d. Ook is er minder capaciteit voor het uitvoeren van werkzaamheden bij piekbelastingen of bij onvoorzienbare capaciteitsproblemen, bijvoorbeeld ter vervanging bij ziekte. Dit kan consequenties hebben voor de werkdruk bij medewerkers. Tevens merken wij op dat uitvoerende diensten zoals SOZAWE, OCSW, RO/EZ, Milieudienst en de HVD alleen doelmatig kunnen opereren als zij bij piekbelastingen een beroep op externe inhuur/flexibele schil kunnen doen.

Een aantal voorstellen is inmiddels gerealiseerd. Voor een ander deel van de voorstellen is de bezuiniging gedeeltelijk gerealiseerd en worden verder uitgewerkt. De uitwerking van de overige voorstellen vindt momenteel plaats. Zoals in het voorstel is aangegeven worden de voorstellen voor alle diensten, op een gelijke wijze concernbreed genormeerd en uitgewerkt. Dat is nodig om te voorkomen dat er bij de gemeente Groningen als werkgever ongelijkheid tussen medewerkers ontstaat.

Bij ons voorstel - beperken voor inhuur externen en voor de "flexibele schil"- hebben wij al gewezen op de consequenties voor de organisatie. Tijdens de uitwerking is gebleken dat invoeren van dit voorstel consequenties heeft voor de omvang van uit te voeren taken en mogelijk (beperkte of gedeeltelijke) sluiting van voorzieningen. Ook is er sprake van zgn. wegleffecten omdat met ene aantal taken inkomsten worden gegenereerd die dan komen te vervallen. In de komende periode wordt het voorstel uitgewerkt en ontstaat een beter beeld van de gevolgen van het realiseren van dit voorstel.

Tot slot is bij de uitwerking is geconstateerd dat er op een aantal onderdelen mogelijk sprake is een samenloop met andere en door diensten ingebracht voorstellen. Dit maakt de uitwerking complexer dan eerder was voorzien. Daarnaast is er mogelijk sprake van realiseringsrisico's. Bij de uitwerking zal dit in beeld worden gebracht. Bij een volgende tussenrapportage verwachten wij zicht te hebben op de concrete uitwerking van de voorstellen. Wij zullen u dan informeren over de voortgang

27. Programma BoSs (300 duizend euro)

Door kritisch door het programma BoSs (bedrijfsvoering, organisatieontwikkeling en stad en stadhuis) te lopen willen we 0,3 miljoen euro van de beschikbare 4,2 miljoen euro vrijmaken. Het resterende budget is o.a. nodig om de komende jaren de nodige projecten te realiseren voor de bezuiniging op de PIJOFACH-functies. Deze projecten komen vooral tot stand vanuit het programma BoSs.

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd.

BESPARING OP/DOOR DIENSTVERLENING (EXTERN)

28. Minder gebruik gezinsbode (150 duizend euro)

Oorspronkelijk voorstel

Sinds juni 2009 kunnen gemeenten ervoor kiezen bekendmakingen (o.a. kap- en bouwvergunning) via het internet openbaar te maken. Jaarlijks wordt voor circa 380 duizend euro uitgegeven aan het inkopen van ruimte bij de Gezinsbode. Door bekendmakingen en algemene verplichtingen via het internet (als primair kanaal!) aan te bieden hoeven we minder advertentieruimte in te kopen. Hiermee kunnen we jaarlijks een besparing van naar schatting 150 duizend euro realiseren.

Inwoners van de stad zijn meer aangewezen op het internet. Burgers die geen internet aansluiting hebben, missen daardoor de niet wettelijk verplichte informatie.

Stand van zaken uitwerking

In september 2011 is er een plan van aanpak waarin wordt aangegeven op welke wijze de diensten een bijdrage gaan leveren aan de totale taakstelling van 150.000. De bezuiniging zal naar verwachting worden gerealiseerd.

De gemeente zal burgers die niet over een computer beschikken moeten informeren. Dat zal via de andere sturingskanalen (balie, telefoon, brief) en vrije publiciteit moeten gebeuren. Om dit vorm te geven wordt daarvoor in het plan van aanpak plm. € 30.000 incidenteel gereserveerd voor het implementatiejaar 2012. Dat betekent dat in 2012 niet het volledige bezuinigingsbedrag kan worden gerealiseerd.

29. Verkleinen concernbudget onvoorzien (200 duizend euro)

Het concern heeft 0,5 miljoen euro beschikbaar voor onvoorziene uitgaven voor initiatieven uit de stad. Door de definitie voor de kosten die uit dit budget gedekt mogen worden aan te scherpen, moet het mogelijk zijn om het benodigde budget met 0,2 miljoen euro terug te brengen.

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

30. Brandweer: duikploeg (500 duizend euro, fte pm)

De Brandweer Stad heeft een duikploeg die ook het westelijk deel van de regio bedient. De veiligheidsregio heeft daarnaast de beschikking over een duikploeg in Delfzijl. Ook is er een duikploeg in Emmen. We willen deze taak in regionaal verband anders organiseren.

We gaan daarvoor samenwerkingsmogelijkheden onderzoeken en/of kijken naar uitbestedingsmogelijkheden. We willen hiermee een bezuiniging van 500 duizend euro realiseren. Het onderzoek naar samenwerking of uitbesteding doen we in het najaar van 2010 samen met de andere gemeenten in de regio. De uitkomsten presenteren we in de voortgangsrapportage bezuinigingen voorjaar 2011.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

31. Bezuinigingen brandweer en GGD via de H&OG (300 duizend euro, pm fte)

Het H&OG bestuur heeft de HVD de opdracht gegeven om een bezuinigingspakket van 1 miljoen euro samen te stellen. Daarmee kan onze bijdrage aan de H&OG met 300 duizend euro worden verlaagd. In het komend najaar levert de directie van de HVD daar de voorstellen voor aan. Het bestuur zal daarover december 2010 of januari 2011 besluiten kunnen nemen.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding. Nb het H&OG bestuur heeft gevraagd voor 2011 80 duizend euro aan maatregelen uit te werken.

32. GGD: Officier van Dienst Geneeskundig onderbrengen bij de H&OG (40 duizend euro, pm fte)

Oorspronkelijk voorstel

De HVD heeft 2 Officieren van Dienst Geneeskundig. Eén gefinancierd door de H&OG (waaraan Stad via een bijdrage per inwoner meebetaald) en één door de Stad. Omdat het een regionale functie betreft horen beide functionarissen gefinancierd te worden vanuit de H&OG. De Stad draagt dan alleen via de H&OG-regeling bij aan de 2 Officieren. Dit levert een besparing op van 'tweederde functionaris'.

Stand van zaken uitwerking

In de begroting H&OG wordt dit voorstel meegenomen. Wij verwachten dat de beoogde bezuiniging wordt gerealiseerd

2.2 Bezuinigingen op de voorzieningen in de stad

33. Stadspas (250 duizend euro, pm fte)

De Stadspas wordt veel gebruikt door mensen met een laag inkomen en overige inwoners die er een vergoeding voor betalen. Per saldo draagt de gemeente jaarlijks ca 550 duizend

euro bij in de kosten. We stellen voor een nieuwe opzet van de Stadspas uit te werken met een hogere graad van kostendekkendheid dan nu het geval is. Daarbij zal o.a. gekeken worden naar de organisatorisch opzet, versoering van de marketingactiviteiten en een andere doelgroepbenadering. We willen de Stadspas vooral inzetten voor de doelgroepen die de pas nodig hebben. Verwacht wordt dat de kosten met deze maatregelen structureel met een bedrag van 250 duizend euro kunnen worden verlaagd.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding, na het zomerreces komen we met een voorstel.

LEEFOMGEVING

34. Brandweer: maatregelen Oosting/Alders terugdraaien (140 duizend euro, 2 fte)

De formatie bij de afdeling brandpreventie is na de rampen in Volendam en Enschede met 4 fte uitgebreid, voor extra controles en handhaving in de horeca en bij risicobedrijven. Ook is toen de piketfunctie ingesteld, waardoor er 24-uurs beschikbaarheid is van een brandpreventied medewerker. We brengen de formatie met 2 fte terug. Nog steeds is er dan sprake van een formatie-uitbreiding ten opzichte van de periode daarvoor. De precieze uitwerking van de prioriteiten en de verdere aanpak met een beperktere formatie zal plaatsvinden bij het opstellen van de jaarplannen 2012 (het jaar waarin de bezuiniging gerealiseerd zal worden).

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

35. Minder personeel brugbediening (100 duizend euro, fte pm)

Oorspronkelijk voorstel

We gaan de mogelijkheden onderzoeken voor de invoering van venstertijden voor de brugbediening in de stad. Het idee is dat we dan met minder personeel toe kunnen. Daarbij gaan we ook kijken naar de invoering van bruggeld, net zoals veel andere steden hebben. In totaal willen we hiermee circa 100 duizend euro gefaseerd bezuinigen.

Een deel van deze maatregel kunnen we realiseren door in de winter de inzet van brugwachters te verminderen (20 duizend euro). Daarbovenop is een drietal opties: het zomerseizoen beperken tot 2,5 maand (ipv 5 maanden) en in deze 2,5 maand geen zon- en feestdagen en avondbediening meer, de hele week bedienen als zon en feestdagen (konvoovaart) of de bediening in de zomermaanden verkorten tot 16.00 uur.

Deze maatregelen leveren een deel van de besparing op van 56 tot 80 duizend euro.

Afhankelijk van de keuze voor één van de opties is het noodzakelijk om daarnaast bruggeld te innen. Daarvoor gaan we nader onderzoeken hoe de mogelijke opbrengst hiervan zich verhoudt tot de inningskosten. In de volgende voortgangsrapportage, voorjaar 2011, zullen we een nadere uitwerking en een keuze voorleggen.

Stand van zaken uitwerking

We willen de helft van de bezuiniging in 2012 realiseren door efficiencymaatregelen en het verhogen van de inkomsten. De efficiency realiseren we vanaf 2012 door buiten het vaarseizoen met 1 brugwachter minder te werken. Dit levert 28 duizend euro op. Deze maatregel heeft geen personele consequenties omdat het een uitzendkracht betreft. Daarnaast gaan we werken met een goedkoper uitzendcontract. Dat levert 10 duizend euro op. Verder willen we een vergoeding vragen voor het openen van de brug buiten de reguliere bedieningstijden, opbrengst 12 duizend euro. Hiermee realiseren we de taakstelling van 50 duizend euro in 2012.

Voor 2013 willen wij de dienstverlening versoberen om de resterende bezuiniging van 50 duizend euro in te vullen. Maatregelen om het vaarseizoen in te korten en konvooivaart in te voeren worden op dit moment onderzocht en uitgewerkt. Dit vereist afstemming met diverse partijen, waaronder de provincie en Schuttevaer. Hierna zullen we aan uw raad definitieve voorstellen doen voor 2013.

36. Verruiging grote groen gebieden (835 duizend euro)

Oorspronkelijk voorstel

Het is mogelijk op het beheer van grote groen gebieden te bezuinigen door ze te onderhouden als bos. Eventuele voorzieningen die in het gebied aanwezig zijn, zoals speelvoorzieningen, worden verwijderd en elders gebruikt. Langs wegen, fiets- en wandelpaden worden stroken van +/- 3 meter wel onderhouden op basisniveau. Dit geldt ook langs percelen van derden. Een oppervlakte van 110 ha. zal op deze wijze worden beheerd.

De gebieden die voor verruiging in aanmerking komen worden op dit moment geïnventariseerd en uitgewerkt in een plan. Het eerste deel zal in 2011 worden geïmplementeerd. Voorbeelden hiervan zijn de Boterdiepstrook en het noordelijk deel van het Stadspark. In 2012 volgt tweede fase.

Stand van zaken uitwerking

De bezuinigingstaakstelling voor 2011 (€300.000) is ingevuld. De maatregelen hebben betrekking op het verruigen van gazon- en heestervakken, drie keer per jaar klepelen in plaats van wekelijks maaien, het versoberen van berm en sloten en een beperkter programma voor groot onderhoud. Op basis van het bezuinigingsvoorstel voor 2011 is geconcludeerd dat een verdere verruiging van het groen niet haalbaar is, omdat dit de kwaliteit van de stedelijke natuur teveel aantast. Bovendien ontkomen we er dan niet aan om ook het groen in de wijken, dus in de directe woonomgeving van de burgers, te gaan verruigen. We zoeken binnen de budgetten van Stadsbeheer naar alternatieven om invulling te geven aan de bezuinigingstaakstelling voor 2012 (€535.000). Wij komen in de derde voortgangsrapportage hiervoor met nadere voorstellen.

Door de maatregel zullen een aantal grote groengebieden verruigen, waardoor ze minder toegankelijk worden en minder gebruikswaarde krijgen. De sociale veiligheid kan minder worden, net als de ecologische waarde van deze gebieden.

Gevolgen voor de ecologie

Bij de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen zullen we het beheer in zijn geheel stopzetten of sterk versoberen. Wanneer de gevolgen van verruiging vertaald worden naar ecologie zijn er naast een aantal knelpunten ook kansen. Knelpunten zijn er bij het beheer van bestaande ecologische berm en sloten en bij de (toenemende) kosten voor het storten van bermmaaisel en slootballast. Kansen zijn er bij de braaklegging van gazon (gras dat wekelijks wordt gemaaid).

- Ontwikkeling ecologische berm

De veranderingen in het beheer hebben gevolgen voor de ecologische ontwikkeling van de berm. De meeste berm in de stad liggen op een voedselrijke (klei)bodem. Voor een optimale ecologische ontwikkeling van de vegetatie is twee keer maaien noodzakelijk. Afhankelijk van de duur van de verruiging of het terugbrengen van de beheerfrequentie en de plek zal de ecologische ontwikkeling van een berm teruglopen. De hoeveelheid ruigtekruiden (bijvoorbeeld distels, brandnetel en ridderzuring) zal toenemen ten gunste van de bloemrijke kruidenvegetatie. De eerste jaren zullen de gevolgen relatief meevallen, maar hoe langer de braaklegging of het terugbrengen van de beheerfrequentie duurt, des te groter de gevolgen

zullen zijn. In tegenstelling tot bijvoorbeeld een bezuiniging op onderhoud van een weg, kan het herstel van een ecologische berm niet met één investering weer ongedaan gemaakt worden. Zeker voor graslanden die nu al ecologisch waardevol zijn, zal het vele jaren van goed ecologisch beheer vergen om weer op het oude niveau van voor de bezuinigingen te komen.

Als we de verruiging van bermen op de lange termijn doorzetten zal de graslandvegetatie en bijbehorende fauna verdwijnen. De graslandvegetatie met vlinders en insecten verandert in een struikgewas of bos met vogels en kleine zoogdieren. Door deze verschuiving kan niet meer worden voldaan aan eerdere toezeggingen aan de raad in september 2009 (naar aanleiding van vragen over bijen) om door gerichte maatregelen op ecologisch gebied bij te dragen aan de vermindering van de bijensterfte. Een ander gevolg van de bezuiniging is dat we niet meer kunnen voldoen aan de afspraken die we in december 2009 hebben gemaakt met de partners in de Coalitie biodiversiteit¹. Door de verruiging zal op de meeste plaatsen de biodiversiteit juist afnemen.

- *Ontwikkeling verruigen gazon*

Naast de verruiging van een aantal ecologische bermen zullen we 10 hectare gazon aan de randen van de stad laten verruigen. Ook hier vindt geen beheer meer plaats (met uitzondering van een meter langs wegen, fietspaden en bij kruisingen).

De ontwikkeling van de verruiging van gazon is vergelijkbaar met die van een ecologische berm. In eerste instantie vestigen zich ruigtekruiden en vervolgens struikgewas en bos. Het grote verschil ten opzichte van de verruiging van een ecologische berm is dat de ecologische uitgangswaarde van een gazon erg laag is. Door de verruiging zal de ecologische waarde van de locatie toenemen.

- *Overige relaties met betrekking tot ecologische ontwikkelingen*

We streven naar een duurzaam stedelijk watersysteem door het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en het verbinden van vijvers onderling. De natuurlijke inrichting van de oevers zorgt naast de invulling van de waterambities ook voor een verdere versterking van de ecologie. De meerkosten die het beheer van deze natuurlijke inrichting met zich meebrengt zal worden betaald vanuit het uitvoeringsprogramma van het water- en rioleringsplan. Om de kosten van het water- en oeverbeheer terug te dringen zullen we kijken wat de mogelijkheden zijn van een verdere samenwerking met de waterschappen. Concreet betekent dit dat er winst valt te behalen door de uitvoering van het schonen van sloten en vijvers beter op elkaar af te stemmen. Doordat deze afstemming een gedegen voorbereiding vraagt, is de verwachting dat deze winst op zijn vroegst in 2012 gerealiseerd kan worden.

Door een toename van het areaal ecologisch beheerde bermen en sloten is er nog een (financieel) probleem ontstaan. Bij dit ecologische beheer komt berm- en slootballast vrij dat gestort moet worden. Het storten van deze berm- en slootballast is duur. Door de toename van het areaal zijn de stortkosten de afgelopen jaren ook opgelopen. De komende jaren zal de oppervlakte ecologisch te beheren gebied (onder ander door de ambities uit het waterplan) verder toenemen en de stortkosten zullen verder stijgen. Er wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor een alternatieve wijze van verwerking van de berm- en slootballast. Nu al is duidelijk dat dit op het gebied van duurzaamheid winst oplevert, maar dat er geen

¹ 2010 was het Internationaal Jaar van de Biodiversiteit. Om hier invulling aan te geven, is door 168 landen een biodiversiteitsverdrag afgesloten. De gemeente Groningen heeft zich ook aangesloten bij dit verdrag. Concreet betekent dit dat we ons als gemeente inzetten voor de bescherming van de biodiversiteit in de natuurlijke omgeving zowel binnen als tussen soorten als ook in ecosystemen.

financieel voordeel te behalen is. Over de exacte uitkomsten van dit onderzoek zal de raad in een later stadium worden geïnformeerd.

Communicatie

Wij zullen het besluit over de bezuinigingen op onderhoud van openbaar groen ter informatie naar alle wijkorganisaties sturen, met uitzondering van die in het Centrum waar niet bezuinigd wordt. Daarbij zullen we de stadsplattegrond waarop de maatregelen staan aangegeven en plattegronden per wijk meesturen. De bezuinigingen kunnen in de reguliere overleggen met de wijkorganisaties toegelicht worden. Daarnaast zullen wij bewoners informeren via onder andere de website www.mijnwijk.groningen.nl. De voorstellen zullen worden besproken met de natuur- en milieuorganisaties in het Bestuurlijk Overleg Stadsnatuur (BOS).

37. Verlagen vrij budget Stadsdeelbeheerder (80 duizend euro)

Elke Stadsdeelbeheerder heeft een vrij budget om snel te kunnen inspelen op kleine wensen van burgers. Gezien de noodzakelijke bezuinigingen vinden we het verantwoord 30% van dit budget te korten.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

WONEN

38. Hypotheek-gemeente-garanties (25 duizend euro)

Gemeenten in Nederland hebben geen achterwachtverplichting meer bij nieuwe hypotheekgaranties. Daardoor kan de bijdrage aan de voorziening claims gemeentegarantie vervallen. Al afgegeven gemeentegaranties blijven wel gegarandeerd.

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

39. Platform GRAS (20 duizend euro)

De huidige subsidie aan het Platform Gras loopt tot en met 2011. We stellen voor daarna de subsidie te verlagen met 20 duizend euro. We denken dat het platform GRAS met de nog beschikbare subsidie een goed programma voor stedenbouw en architectuur kan realiseren.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

40. Verlaging budget stadsdeelprogramma (500 duizend euro)

Samengevoegd met voorstel 51.

Stand van zaken uitwerking

2011 wordt gerealiseerd, 2012 nog in voorbereiding.

41. Groninger Woonkwaliteit (100 duizend euro)

We willen de inzet van middelen nieuw beleid 2007 Groninger Woonkwaliteit beëindigen. Er zijn verschillende bedragen gereserveerd voor deze post (100 s in 2007 100s in 2008 en 2x 100 i). De meeste middelen zijn ingezet voor o.a. het energiebesparingen bij sociale huurwoningen. De 100 duizend euro incidenteel nieuw beleid uit 2008 is ingezet voor energieneutraal bouwen Meerstad. In totaal is er 200 duizend euro structureel beschikbaar. In de praktijk blijkt dat we dit bedrag jaarlijks niet volledig kunnen wegzetten. Daarom kunnen we de 100 duizend euro structureel uit 2007 bezuinigen.

*Stand van zaken uitwerking
Wordt gerealiseerd*

ONDERWIJS

42. Beëindiging subsidie de Jonge onderzoekers (360 duizend euro)

Oorspronkelijk voorstel.

Wij beschouwen het aanbod van de Jonge Onderzoekers, in relatie tot aanbod vanuit het reguliere onderwijs, niet als een noodzakelijke voorziening. Daarnaast constateren wij dat de vraag naar het aanbod van de Jonge Onderzoekers in de afgelopen periode minder is geworden. Een aanvullende overweging is dat een stedelijke voorziening als de Jonge Onderzoekers niet meer past in de huidige oriëntatie op een wijksgewijze benadering.

Uw raad heeft ons per motie verzocht om het voorstel nader te onderbouwen en te onderzoeken hoe techniekeducatie meer kostenefficiënt vorm kan krijgen door samenwerking met bijvoorbeeld NDE, Technasium of een andere instelling.

Een geïntegreerd aanbod van technische educatie en natuur- en duurzaamheidseducatie kost ca 180 duizend euro per jaar. Daarmee wordt een aanzienlijk deel van de voorgestelde besparing teniet gedaan. Wij houden daarom vast aan het oorspronkelijke bezuinigingsvoorstel.

Stand van zaken uitwerking

Uit het door de raad gevraagde onderzoek komt naar voren dat er op dit moment vanuit het onderwijs geen vraag is naar een op het onderwijsgericht aanbod van wetenschap & techniek'. Bovendien hebben we geconcludeerd dat de vraag naar techniekeducatie in de vrije tijd gering is en dat de onderzochte alternatieven onvoldoende mogelijkheden bieden. Daarnaast hebben we gezien dat er op het terrein van wetenschap & techniek al veel initiatieven en projecten lopen.

Het voorstel is om vast te houden aan het oorspronkelijke bezuinigingsvoorstel en de subsidie aan De Jonge Onderzoekers Groningen te beëindigen. De huidige onstabiele situatie van De Jonge Onderzoekers Groningen versterkt ons voornemen om de subsidie te beëindigen. Het huidige bestuur heeft namelijk aangegeven op zeer korte termijn terug te treden. Wij komen hier in een apart raadsvoorstel op terug.

We stellen voor de organisatie van de Wubbo Ockelsprijs onder te brengen bij de afdeling NDE. We zijn nog met de Stichting Wubbo Ockels in gesprek over de organisatievorm en over de organisatiekosten.

43. Afschaffen Schoolzwemmen (225 duizend euro, 1 fte)

Oorspronkelijk voorstel

Een steeds groter deel van de kinderen leert op steeds vroegere leeftijd zwemmen. Een groot deel (circa 80%) van de kinderen kan zwemmen op het moment dat op de basisschool het schoolzwemmen wordt aangeboden. Dit zwemonderwijs wordt grotendeels buiten schooltijden verzorgd en door de ouders bekostigd. De noodzaak voor schoolzwemmen als basisvoorziening is daarmee vervallen. We stellen daarom voor het schoolzwemmen af te schaffen. We bezuinigen niet het gehele bedrag. We willen 225 duizend euro blijven

reserveren voor een vorm van zwemmen buiten de schooluren voor mensen die dat niet zelf kunnen betalen. De scholen zullen de zwemuren met andere bewegingsuren moeten invullen. Ook daarvoor reserveren we deze middelen.

Wij willen een zodanige vangnetconstructie maken dat kinderen uit gezinnen met de lagere inkomens hun diploma's wel halen. Eventueel moet deelname aan de zwemlessen een verplichtend karakter krijgen.

Stand van zaken uitvoering

De voorgenomen bezuiniging gaat volgens planning in voor het schooljaar 2012-2013. Uw raad heeft aangegeven dat de bezuiniging pas mag worden doorgevoerd als de vangnetconstructie is gerealiseerd. In overleg met de stakeholders (o.a. adviescommissie voor de sport) wordt onderzocht welke varianten voor vangnetregeling mogelijk zijn en voldoen aan uw voorwaarden. Onderdeel van het onderzoek is ook het in kaart brengen van de consequenties voor de exploitatie van de zwembaden en vervangende voorzieningen voor bewegingsonderwijs. Het streven is om voor de zomer met de schoolbesturen in overleg te treden over de uitkomsten en alternatieven. In het najaar van 2011 willen we het voorstel aan u voorleggen, om vanaf het schooljaar 2012 de bezuiniging te kunnen doorvoeren.

WELZIJN

44. Taakstelling geïntegreerde aanpak budget maatschappelijke ontwikkelingen (1,7 miljoen euro, pm fte)

Oorspronkelijk voorstel

In totaal hebben we voor circa 170 miljoen aan budgetten in de begroting die verbonden zijn aan het thema "maatschappelijke participatie", verdeeld over meerdere diensten en beleidsterreinen. De afstemming over de doelen die we hiermee willen bereiken en de besteding van de beschikbare middelen kan in onze ogen meer geïntegreerd worden opgepakt. Bijvoorbeeld door een meer intensieve samenwerking tussen de betrokken diensten op dit terrein, het afstemmen van aanvragen voor projectbudgetten, subsidies en andere bijdragen en het tegengaan van 'overlap' in de bestedingen. Wij stellen voor hieraan een taakstelling te verbinden van 1 % van het totale budget. Deze besparing komt boven op de andere voorstellen tot bezuinigingen op de betrokken beleidsterreinen. De maatregelen en de consequenties van deze overlap zijn door ons nog niet uitgewerkt. Indien er niet gewenste effecten optreden, zullen we de maatregel (deels) heroverwegen.

Stand van zaken uitvoering

We hebben een projectleider aangesteld die gaat adviseren over de besparingsmogelijkheden van een geïntegreerde aanpak van de gemeentelijke activiteiten op het terrein van de maatschappelijke ontwikkeling. Het volgende zal worden onderzocht:

- Welke beleidskaders (landelijk, regionaal en lokaal) op dit moment gelden op het terrein van de maatschappelijke ontwikkeling;
- Welke activiteiten op dit moment door de verschillende gemeentelijke diensten worden uitgevoerd op het terrein van de maatschappelijke ontwikkeling (of maatschappelijke participatie);
- Welke (gemeentelijke) budgetten gemoeid zijn met de onder 1. genoemde activiteiten;
- Welke mogelijkheden (organisatorisch en beleidsmatig) er zijn om de gemeentelijke activiteiten meer geïntegreerd uit te voeren;

- Welke besparingsmogelijkheden een geïntegreerde aanpak kan opleveren (met als uitgangspunt de genoemde € 1,7 miljoen structureel en de verdeling over 2012 en 2013);
- Welke de consequenties zijn van deze geïntegreerde aanpak voor het gemeentelijke beleid op het terrein van de maatschappelijke ontwikkeling, de betrokken gemeentelijke diensten, de betrokken instellingen in de stad en de burgers.

Het onderzoek zal voor de zomer worden afgerond, zodat we uw raad bij de begroting 2012 een voorstel kunnen voorleggen.

GEZONDHEID

45. Uitvoering Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) (875 duizend euro)

45.1 WMO eigen bijdrage

Oorspronkelijk voorstel

De gemeente Groningen vraagt in vergelijking met andere gemeenten voor minder voorzieningen een eigen bijdrage van de gebruikers. We houden de voorzieningen in stand, maar we gaan hiervoor een inkomensafhankelijke bijdrage vragen. Hiermee willen we een bezuiniging realiseren van 750 duizend euro. We denken dan met name aan kleine woningaanpassingen.

Daarnaast willen we onderzoeken of we meer voorzieningen tot algemeen gebruik kunnen verklaren. Dit houdt in dat gebruikers voortaan de producten zoals mengkranen, verhoogde toiletputten, zelf moeten aanschaffen. Deze laatste maatregel hebben we vooralsnog niet ingeboekt, we gaan dit eerst goed onderzoeken.

Stand van zaken uitvoering

In november 2009 hebben wij u een verkenning geschetst van de mogelijkheden voor eigen bijdrage beleid voor individuele voorzieningen die in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) worden verstrekt (brief dd 24 november 2009). In die brief hebben we aangegeven dat het bij de Wmo past dat bij het zoeken naar de best mogelijke manier om de beperkingen van een burger te compenseren, van die burger gevraagd wordt dat hij zaken die hij zelf kan oplossen, ook zelf oplost en dat het opleggen van een eigen bijdrage daarbij past.

Eind oktober hebben wij uw raad een visie gepresenteerd op de wijze waarop en de voorzieningen waarvoor wij een eigen bijdrage willen invoeren.

Hierin hebben we de volgende uitgangspunten beschreven:

- het eigen bijdrage beleid doet recht aan “de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten”;
- er wordt geen eigen bijdrage beleid gevoerd dat een bepaalde groep onevenredig zwaar treft;
- er wordt zoveel mogelijk consistent beleid gevoerd;
- de administratieve last voor cliënt en gemeente blijft tot een minimum beperkt;
- het eigen bijdrage beleid mag de toegankelijkheid van de voorzieningen niet in gevaar brengen.

Wij denken dat wij met het invoeren van een eigen bijdrage 750 duizend euro kunnen besparen. In mei 2011 is het voorstel voor de invoering van een eigen bijdrage in uw raad aan de orde. De maatregel kan geëffectueerd worden per 1 juli 2011.

Er is hier sprake van een realisatierisico voor 2011, omdat we de maatregel later invoeren dan verwacht. Wij zullen de raad hierover later informeren.

SPORT, CULTUUR, WELZIJN

46. Beëindigen subsidierelatie met instellingen (500 duizend euro) wordt 550.000

Oorspronkelijk voorstel

We zijn voornemens 500 duizend euro te besparen op subsidies voor instellingen. Voor bestaande subsidierelaties wordt vastgesteld wat het effect voor de burgers (en vooral sociaal zwakke groepen) is als de relatie wordt heroverwogen of de subsidie wordt verminderd. Daarbij wordt ook gekeken naar de mogelijkheid van efficiencyverbetering binnen en tussen instellingen.

We moeten kiezen welke zoekrichting (generiek of specifiek) we verder uitwerken. Hierover doen wij uw raad op een later moment een voorstel.

Bij de generieke zoekrichting zullen instellingen de korting op kunnen vangen door het doorvoeren van efficiëncymaatregelen, het verhogen van entreegelden/tarieven of het verminderen van activiteiten. De inschatting is dat bij een generieke korting alle subsidiebudgetten op het gebied van sport, cultuur en welzijn ongeveer met 1% gekort moeten worden. De omvang van de maatregel per instelling is bij deze invulling beperkt. Het nadeel is echter dat het wel om alle instellingen gaat. Het verleden leert dat instellingen elkaar snel vinden op dit soort thema's en als blok optreden naar de gemeente. Bovendien moeten in het kader van zorgvuldigheid voor alle subsidies apart in kaart gebracht worden wat de precieze effecten zijn en hoe deze opgevangen moeten worden. Dit vraagt veel tijd en energie van het ambtelijk apparaat.

Stand van zaken uitvoering

Het bezuinigingsvoorstel "Beëindigen subsidierelatie met instellingen" is ten opzichte van het eerdere voorstel verhoogd met 50.000. Dat is het bedrag dat als onderdeel van het voorstel tarieven en entreegelden OCSW wordt toegerekend aan de gesubsidieerde instellingen. Voor de invulling van het bedrag kiezen we niet voor een generieke maatregel die betrekking heeft op alle subsidierelaties. Een generieke korting levert onrust op in het totale maatschappelijke middenveld op het gebied van cultuur, sport en welzijn. En we willen zoveel mogelijk voorkomen dat deze kortingen en de taakstelling geïntegreerde aanpak budget maatschappelijke ontwikkelingen gaan samenlopen.

Het is ons voornemen de maatregel in te vullen door de volgende subsidies te verlagen cq. subsidierelaties te beëindigen. Per onderdeel is dit nader toegelicht en zijn de consequenties genoemd. We gaan op basis van dit voorstel in gesprek met de verschillende betrokken instellingen. Na deze 'inspraakperiode' zullen we een voorstel voor de raad voorbereiden. De onderstaande gegevens is dus ter informatie.

- Afschaffen budget E-culture: € 32.500.

Bij de start van dit budget in 2009 was sprake van onderuitputting, nu wordt het hele budget besteed. Toch kan bezuiniging plaatsvinden, omdat dergelijke projecten ook gewoon bij de incidentele subsidies van de Kunstraad aangevraagd kunnen worden.

Raadsvoorstel - 1e Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014.GR11.2598258pdf

- *Bezuiniging backoffice Biblionet: € 60.000*
Vanwege de grootte van de organisatie verwachten wij dat de schadelijke gevolgen van de bezuiniging voor Biblionet beperkt kunnen blijven door in te zetten op meer efficiëntie en synergie. We verwachten van deze bezuiniging geen negatieve gevolgen voor de bedrijfsvoering en het aanbod van bibliotheekdiensten bij de inbedding in het Groninger Forum.
- *Verlagen budget cultuureducatie voortgezet onderwijs: € 30.000.*
Omdat het rijk de cultuurkaart (pasje met 25 euro voor alle VO-scholieren om aan kunst en cultuur te besteden) afschaft is het gemeentelijk programma rond dit pasje niet langer relevant. Cultuureducatie in het primair onderwijs blijft gehandhaafd.
Pas na overleg zal blijken welk deel van de bezuiniging per 1 januari 2012 haalbaar is.
- *Godsdienst- en vormingsonderwijs: € 57.000.*
Lang bestond de traditie dat de gemeente het godsdienst- en humanistisch vormingsonderwijs (g/hvo) subsidieerde. Met ingang van schooljaar 2009-2010 wordt het g/hvo gefinancierd door het rijk. Het dienstencentrum g/hvo ontvangt deze middelen en de schoolbesturen kunnen bij dit dienstencentrum terecht voor subsidie.
- *Verlagen budget Gezonde en Veilige School: € 52.500.*
Een deel van het budget Gezonde en Veilige School (€ 150.000) is bestemd voor schoolbesturen primair en voortgezet onderwijs. Zij kunnen een beroep doen op deze middelen wanneer ze projecten over schoolveiligheid, verslavingspreventie en seksualiteit & relaties uitvoeren. Niet alle besturen doen een beroep op dit budget.
- *Verlaging accommodatiesubsidies sport: € 53.000.*
Met de invoering van het nieuwe stelsel van sporttarieven en -subsidies in 2008 werd het budget accommodatiesubsidies ingevoerd. Het budget werd aan de veilige kant begroot. Nu blijkt het mogelijk hierop € 50.000,- te bezuinigen zonder dat dit gevolgen heeft voor de sportverenigingen.
- *Afschaffen regeling kinderopvang vrijwilligers: € 30.000*
Deze subsidieregeling vergoedt de kinderopvangkosten van vrijwilligers, maar er wordt weinig tot geen gebruik van gemaakt. De regeling is bovendien fraudegevoelig en slecht te controleren. Daarom kan de regeling worden opgeheven.
- *Verkleinen budgetten groot onderhoud/verbouw accommodaties: € 35.000*
Binnen het accommodatiebeleid worden ieder jaar middelen gereserveerd voor verbouw en groot onderhoud. Deze subsidies zijn gebaseerd op een normbedrag per m2. Het voorstel is om zowel op de categorie verbouw als op groot onderhoud het normbedrag te verlagen met 1 euro per m2. In beide budgetten zit nog enige ruimte, dus de maatregel kan worden doorgevoerd zonder dat dit direct grote gevolgen heeft voor de staat van de accommodaties.
- *Verlagen budget ambulante zorg Verslavingszorg Noord Nederland: € 100.000*
Binnen het Programma van Eisen van VNN wordt gekort op het onderdeel ambulante zorg. Dit betreft vooral laagdrempelige inloopvoorzieningen en spreekuren waar informatie en advies wordt gegeven. Vanuit een benchmark met Leeuwarden, Assen en Emmen blijkt dat wij dit onderdeel proportioneel hoog subsidiëren. Wij denken met een beperkte korting de toegankelijkheid voor de verslavingszorg op voldoende peil te kunnen houden.
- *Verlagen activiteitensubsidies zelforganisaties: € 100.000*
Het betreft hier het verlagen van het budget voor activiteiten (totaal 217 duizend euro). De basissubsidies aan zelforganisaties blijft daarnaast gewoon bestaan.

Op grond van de Awb moet in voorkomende gevallen rekening gehouden worden met zorgvuldige afbouw. In een incidenteel geval kan dat betekenen dat een beperkt deel van de taakstelling niet volgens planning wordt gerealiseerd.

47. Verhogen inkomsten door extra activiteiten WSR (25 duizend euro)

We verwachten hogere inkomsten bij de Werkmaatschappij Sport en Recreatie te kunnen realiseren door de (energie)kosten nog beter door te berekenen aan degene die de kosten volgens gangbare opvatting moet dragen en door de dienstverlening aan derden door te berekenen aan degene die de dienst ontvangt.

2011 zal worden gebruikt voor een nadere inventarisatie van de mogelijkheden. De maatregel dient uiterlijk in 2013 te zijn geëffectueerd.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

48. Verminderen subsidie Martiniplaza (400 duizend euro)

Martiniplaza beweegt zich in belangrijke mate op de commerciële markt. De huidige subsidie wordt verstrekt voor dekking van de kapitaallasten. Op basis van nader onderzoek naar het benodigde weerstandvermogen en de financiële slagvaardigheid van de Martiniplaza willen we de subsidie verminderen.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

2.3 Financieel technische maatregelen

49. Anders afschrijven (3,44 miljoen euro)

Oorspronkelijk voorstel

Door anders om te gaan met afschrijvingen kan een besparing van 3,44 miljoen euro worden gerealiseerd. Dit gebeurt door de afschrijvingstermijnen van bijvoorbeeld computerhardware, gemeentelijke gebouwen en parkeergarages te verlengen en door het invoeren van een restwaarde bij gemeentelijke gebouwen.

Stand van zaken uitwerking

49.1 Restwaarde parkeergarages

Het hanteren van een restwaarde voor ondergrondse parkeergarages is mogelijk volgens het BBV. Marktpartijen kunnen kiezen tussen het waarden tegen kostprijs en hierop afschrijven dan wel waarden tegen marktwaarde (fair value) en hierop afschrijven indien er aanwijzingen zijn dat de marktwaarde is afgenomen. De voorgeschreven waarderingsgrondslag is verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Criterium voor de bepaling van de restwaarde is WOZ-waarde bij ingebruikname van het activum. De financiële verordening zal moeten worden aangepast. De consequentie van afschrijven tot restwaarde is dat aan het einde van de afschrijvingsperiode nog over de reststand boekwaarde rente moet worden berekend. Er blijven kapitaallasten bestaan ter grootte van de restwaarde. De huidige afschrijvingen worden lager. Om de bezuiniging te realiseren zal er een afdracht van het parkeerbedrijf aan het concern van 300 duizend euro moeten worden gecreëerd om het budgettaire effect in de concernbijdrage te genereren om te voldoen aan de bezuinigingstaakstelling. Recent hebben wij geconstateerd dat er problemen zijn in de exploitatie van het Parkeerbedrijf. Wij moeten nog beoordelen of daardoor het financiële voordeel van deze bezuinigingsmaatregel als concernbezuinigingen gehandhaafd kan blijven.

49.2 Verlenging afschrijvingstermijnen computerhardware

Computerapparatuur veroudert nu minder snel dan 10 jaar geleden, daarom vinden wij het verantwoord deze apparatuur langer te gebruiken en de afschrijvingstermijnen te verlengen. We willen de afschrijvingstermijn van automatiseringsapparatuur als volgt verlengen: de afschrijvingstermijn van laptops van 3 naar 4 jaar, de afschrijvingstermijn van PC's, monitoren en servers van 4 naar 5 jaar. In 2011 is bij de ICT-werkplek kostenberekening al rekening gehouden met de verlenging van de afschrijvingstermijnen.

49.5 Niet afschaffen op grondwaarde

De BBV schrijft voor dat er niet meer wordt afgeschreven op de grondwaarde van gebouwen. Bij de dienst OCSW nemen daarmee de kapitaallasten 400 duizend euro af. Het effect van de aanpassing van de BBV is bij de andere diensten al eerder doorgerekend en verwerkt in de begroting.

De maatregel is gerealiseerd.

49.6 Verlenging afschrijvingen concerninvesteringen.

Op concerninvesteringen is de afschrijvingstermijn 30 jaar. Een steekproef van een aantal concerninvesteringen leert dat een technische levensduur 40 jaar een goede afspiegeling is van de activa. Op de balans staat de bijdrage die de gemeente in de investering doet, na aftrek van subsidies en bijdragen van derden in het project. Afschrijvingstermijnen worden als mengpercentage gebaseerd op de technische levensduur van het onderliggend actief, rekening houdend met een voldoende onderhoudsniveau voor de instandhouding. De levensduur van nieuw aangelegde wegen, straten, pleinen, fietspaden, voetpaden is langer dan deze huidige afschrijvingstermijn. Onderhoud wordt uit de jaarbudgetten BORG gedekt. Het gebeurt zelden dat een wegtracé wordt opgeheven. Het stratenplan van Groningen wordt nauwelijks fundamenteel herzien. Gegeven deze situatie is het verantwoord de afschrijvingstermijn van concerninvesteringen te verlengen naar 40 jaar.

Effect is dat de boekwaarde minder daalt door lagere afschrijvingen; de rentelasten nemen ten gevolge van deze afschrijvingsverlenging minder snel af.

49.7 Riolering

De huidige afschrijvingstermijn voor riolering is 40 jaar, een mengpercentage over alle rioleringscomponenten. Door beter beheer, meer technische informatie, camera-inspecties krijgen wij steeds meer zicht op de levensduur van de rioolbuizen. Door relining, het aanbrengen van binnencoating, wordt de levensduur verlengd. Wij achten het verantwoord de levensduur te verlengen en een afschrijvingstermijn van 55 jaar te gaan hanteren. Landelijk worden termijnen gebruikt van 60 tot 80 jaar. Door verlenging van de afschrijvingstermijn worden de huidige afschrijvingslasten 0,3 miljoen lager. Tegenover deze kosten verlagings van de rioolrechten staat een hogere kostentoe rekening van de veegkosten (maatregel 63) voor vrijwel het zelfde bedrag.

Stand van zaken uitwerking

Uw raad heeft bij de begrotingsbehandeling 2011 met de motie "Risico's anders afschrijven" gevraagd om een toelichting op de voorgestelde aanpassing van de afschrijving.

Bovenstaand is voor een aantal voorstellen een inhoudelijke toelichting gegeven. Het uitwerking van de voorstellen voor de aanpassing van de afschrijving op de gemeentelijke gebouwen vraagt meer tijd (totale taakstelling 1 miljoen, waarvan 4 ton per 2011). Bij deze voorstellen is ook nog overleg met de accountant nodig. De door uw raad gevraagde toelichting zal bij de volgende bezuinigingen voortgangsrapportage worden gegeven. Bij de volgende rapportage zullen wij ook een raadsvoorstel voegen voor aanpassing van de Financiële Verordening gemeente Groningen.

50. Taakreductie en verandering: verminderen toevoeging aan reserve bodemsanering (100 duizend euro)

De reserve Bodemsanering is bedoeld voor de financiering van claims/schadegevallen/risico's van (grote) bodemsaneringsprojecten en voor de kosten voor personeel, juridische toetsen, archiefonderzoek en automatisering. Jaarlijks vindt een toevoeging plaats ter grootte van 427 duizend euro, bedoeld om de reserve op peil te houden. We stellen voor de jaarlijkse toevoeging te reduceren tot 327 duizend euro.

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

51. ISV middelen (3,0 miljoen euro)

We ontvangen de komende vier jaar in totaal ca. 36 miljoen euro aan ISV middelen. De afgelopen jaren was er steeds sprake van vrijval waaraan we in het fysieke programma andere bestemmingen hebben gegeven. Daarom zetten een deel van het verwachte toekomstige ISV-vrijval in, om al bestemde gemeentelijke incidentele middelen voor fysieke projecten vrij te spelen. Daarmee kan de inzet van middelen voor nieuw beleid worden beperkt. De bezuiniging van 500 duizend euro op het stadsdeelbudget hebben we aan dit voorstel toegevoegd, omdat het stadsdeelbudget wordt gefinancierd uit het ISV.

Het betreft hier geen structurele bezuiniging omdat het over incidentele middelen gaat. Bovendien staat in het regeerakkoord dat het ISV na 2014 stopgezet wordt. Als dat doorgaat, is er vanaf dat moment geen mogelijkheid deze bezuiniging te continueren.

Stand van zaken uitwerking

2011 wordt gerealiseerd, volgende jaren in voorbereiding.

52. Afkomen van te verwachten positief resultaat Wet Maatschappelijke Ondersteuning (1,9 miljoen euro)

Oorspronkelijk voorstel

De afgelopen jaren heeft de uitvoering van de Wmo (inclusief de Wvg) steeds een voordelig resultaat opgeleverd van een paar miljoen euro. We verwachtten dat daarvan op voorhand een bedrag van 1,9 miljoen euro op bezuinigd kon worden zonder dat de burger daar nadeel van ondervindt.

Uitgangspunt is dat de toegankelijkheid van deze voorzieningen niet in gevaar komt. We hebben afgesproken dat de afroming niet ten koste mag gaan van het voorzieningenniveau voor de WMO-doelgroep. Aanvankelijk was onze inschatting dat we binnen deze randvoorwaarden een bedrag van 1,9 miljoen euro konden afromen. Dat blijkt echter niet het geval. Op basis van de actuele gegevens kunnen we een bedrag van 1,3 miljoen euro afromen. Afgelopen zomer echter, heeft ook de rijksoverheid besloten om WMO-geld af te romen. Voor Groningen betreft dit een bedrag van 1 miljoen euro. Conform onze afspraken in het collegeprogramma geven we deze korting door aan de sector. Dat betekent dat dit bedrag moet worden gevonden binnen het WMO-budget. Bij elkaar opgeteld betekent dit dat er nu een oplossing gevonden moet worden voor 2,9 miljoen euro. Voor het jaar 2011 lossen we 1 miljoen euro op door een concernbijdrage van 1 miljoen euro. Zoals hierboven is opgemerkt kunnen we een bedrag van 1,3 miljoen euro binnen het WMO-budget besparen en mogelijk kan er ook nog eens 0,6 miljoen euro vrijvallen zodat we de begroting in 2011 op dit onderdeel sluitend hebben. Die 0,6 miljoen euro is echter niet zeker en daarom is de resterende bezuinigingsopgave vanaf 2012 naar schatting 1,6 miljoen euro (2,9 miljoen -/ 1,3

miljoen). Dit bedrag kan niet gevonden worden binnen het WMO-budget zonder dat er in de voorzieningen gesneden wordt. Daarom zoeken we voor deze opgave ook oplossingen buiten het WMO-budget. Verder zullen we de problematiek betrekken bij de aanvullende bezuinigingsopgave waarvoor we u komend voorjaar voorstellen zullen voorleggen.

Stand van zaken uitwerking

Zoals bovenstaand aangegeven is voor de dekking van de korting in 2011 een incidentele oplossing in de begroting opgenomen. Voor de dekking van de taakstelling vanaf 2012 bespreken wij nog de mogelijkheden. Wij zullen u hierover in de Voorjaarsbrief informeren.

53. Peuterspeelzaalwerk/kinderopvang (1 miljoen euro, pm fte)

We willen onze bijdrage aan het peuterspeelzaalwerk verminderen. Het aantal kinderen dat momenteel gebruik maakt van peuterspeelzaalwerk daalt. We gaan daarom onderzoeken hoe we met minder middelen deze voorziening de komende jaren gaan invullen. Daarbij zullen we de nota Kansen voor jonge Kinderen en de inspraakresultaten daarvan betrekken. We denken dat we 1 miljoen euro op deze voorziening kunnen besparen.

In de praktijk komt het voorstel neer op het verminderen van de subsidie van het peuterspeelzaalwerk. Wij gaan de nieuwe kostprijsystematiek invoeren. Het product kan dan worden aangeboden door zowel peuterspeelzalaanbieders als kinderopvangaanbieders.

De doelstelling is tenminste de VVE doelgroep te bereiken, dit kan via de peuterspeelzalen maar ook via kinderopvanginstellingen. In de te maken scenario's zullen we hier rekening mee houden.

Waar ouders in aanmerking komen voor de rijkskinderopvangtoeslag, zullen ze daar gebruik van moeten maken. Anders betalen ze een bedrag dat inkomensafhankelijk is. De bijdragen voor de VVE doelgroep liggen vast en vormen dus geen gevaar. We hebben afgesproken dat we 100% van de doelgroep een aanbod gaan doen. Dat kan een budgettair probleem worden als iedereen gaat deelnemen.

Consequenties van de maatregel:

- Het COP zal moeten gaan werken met een nieuwe kostprijsystematiek.
- Ouders die hiervoor in aanmerking komen zullen op grond van de wet Kinderopvang een toelage via de belastingdienst moeten aanvragen.
- De bestaande infrastructuur zal wijzigen, locaties zullen wellicht moeten sluiten. Hierdoor ontstaan minder ingangen om doelgroepkinderen te bereiken.

Stand van zaken

In december 2010 is door uw raad het uitvoeringsplan "Kansen voor jonge kinderen" vastgesteld. Op basis van dit uitvoeringsplan is voor het jaar 2011, volgens afspraak, een bezuiniging gerealiseerd van 400.000. In 2012 komt daar 200.000 bij. Op basis van dit uitvoeringsplan concluderen wij dat de totale bezuiniging gerealiseerd kan worden. In het najaar van 2012 evalueren we de effecten en resultaten van het uitvoeringsplan. Op basis hiervan doen we voorstellen voor de taakstellingen in 2013 en 2014.

54. Verminderen subsidie Groningen Airport Eelde (265 duizend euro)

Onze bijdrage aan Groningen Airport Eelde stopt volgens afspraak in 2014. De bijdrage is wel structureel in de begroting opgenomen. We gaan er vanuit dat als de baanverlenging is

gerealiseerd en een goede businesscase mogelijk wordt, de subsidie niet meer nodig is. Dit voorstel zullen we samen met de provincie verder uitwerken.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

55. Areaaluitbreiding HVD/ OCSW 3 jaarschijven (300 duizend euro)

In het begrotingskader is jaarlijks cumulerend een ton opgenomen om onderhoudskosten voor nieuwe voorzieningen in de uitlegebieden te kunnen dekken bij de diensten OCSW en HVD. Hiervoor is vanuit voorgaande jaren nog een bedrag van 4 ton beschikbaar waaraan geen structurele bestemming is gegeven. We willen eerst dit beschikbare budget aanspreken en zetten daarom de komende eerste drie jaarschijven in voor de bezuinigingen.

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

56. Vrijval risicobuffer 2007-2010 (990 duizend euro)

Van de concern bezuinigingen in de periode 2007-2010 is een deel ingezet voor het opvangen van risico's. Van deze risicobuffer kan vanaf 2011 990 duizend euro vrijvallen en worden benut voor de invulling van de bezuinigingstaakstelling 2011-2014.

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

57. Werkwijze communicatie (30 duizend euro)

Door communicatie activiteiten over projecten van RO/EZ beter door te rekenen aan de projecten kunnen we een jaarlijkse besparing van 30 duizend euro realiseren.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

58. Bijdrage erfpachterreinen (90 duizend euro)

We realiseren een besparing van 90 duizend euro door het vervallen van de erfpachtsituatie op het Zaagmulderwegterrein.

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

2.4 Verhoging van de gemeentelijke inkomsten.

59. Gehandicaptenparkeerkaart (75 duizend euro)

We willen de gehandicaptenparkeerkaart in rekening gaan brengen bij gebruikers. Dit voorstel moet nog nader worden uitgewerkt.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

60. Woonwagens (35 duizend euro)

We willen 35 duizend euro bezuinigen op het woonwagenbeleid in de stad. We zullen daarvoor een aantal maatregelen onderzoeken, zoals individueel bemeterd waterverbruik, het controleren van de WOZ-waarde, huurharmonisatie en huur per vierkante meter.

De drinkwatervoorziening op De Kring wordt is inmiddels bij alle bewoners bemeterd. Eerder betaalde de gemeente de totale rekening aan het waterbedrijf. De opslag voor watergebruik was niet kostendekkend. Voor de wijkvernieuwing waren op De Kring veel plekken openbare ruimte illegaal door bewoners bij de standplaatsen gevoegd. Met de

betreffende bewoners zijn inmiddels afspraken gemaakt over welke grond aan standplaatsen toegevoegd kan worden en de meerprijs die daarvoor in de maandhuur berekend wordt. De positieve financiële effecten daarvan worden vanaf dit jaar zichtbaar in de exploitatie van de gemeentelijke woonwagenvoorzieningen. Een aantal aanvullende maatregelen voor kostendoorberekening en prijzenharmonisatie hebben wij nog nader in beraad.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

61. Verkeerskundige toets bouwvergunningen (70 duizend euro)

We willen de verkeerskundige toets bij bouwvergunningen ten laste brengen van de bouwleges.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

62. Meer gebruik openbaar gebied in rekening brengen (120 duizend euro)

We willen het gebruik van het openbaar gebied meer in rekening brengen. Dit willen we realiseren door het betaald parkeren gebied uit te breiden, door middel van een stadsdistributietarief en door reclameuitingen meer te belasten. Deze maatregel moet nog nader worden uitgewerkt.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

63. Taakreductie en verandering: vegen uit rioolrecht (315 duizend euro)

Op basis van onderzoek blijkt dat meer kosten van het vegen van de straten toegerekend kan worden aan het onderhoud van riolen. We kunnen nog een bedrag van 315 duizend euro extra onder brengen bij de rioolrechten.

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd. Nb tegenover deze kosten verhoging staat een verlaging van de afschrijvingskosten rioleringen (zie toelichting bij 49).

64. Publiek rechtelijke tarieven hogere dekkingsgraad (1 miljoen euro)

Oorspronkelijk voorstel

In december ontvangt u van ons een raadsbrief over de vervolgacties naar aanleiding van het Tarievenonderzoek door Deloitte en de gewenste mate van kostendekking van de gemeentelijke tarieven vanaf 2011.

Bij de bezuinigingsvoorstellen op de tarieven onderzoeken wij eerst of we de kosten kunnen verlagen en pas daarna of er bij de voorgestelde mate van kostendekking nog ruimte is voor een tariefsverhoging.

In het bezuinigingspakket van 42,6 miljoen euro zit al voor 185 duizend aan kosten verlagende maatregelen en voor 815 duizend aan tariefverhogingsvoorstellen opgenomen. Daarnaast stellen we voor onze tarieven met 1 miljoen extra te verhogen door meer kosten toe te rekenen aan de afnemers van onze producten en dienstverlening. Van de extra taakstelling willen we 300 duizend euro in 2011 realiseren en 700 duizend euro de jaren 2012-2014.

In de raadsbrief over de tarieven zullen wij een voorstel opnemen voor de invulling van de extra taakstelling in 2011.

Stand van zaken uitwerking

Uw raad heeft de voorgestelde verhoging van de begrafenisrechten in 2011 niet overgenomen. Dat heeft ook effect op de invulling van de tarieftaakstellingen in 2012 en 2013. Wij waren

voornemens de begrafenisrechten verder te verhogen. Wij onderzoeken nog de mogelijkheden voor de structurele invulling van de totale taakstelling van 1 miljoen euro, dat zal lastig worden. Wij zullen u hierover informeren bij de Voorjaarsbrief.
De door uw raad wel overgenomen tarief voorstellen worden gerealiseerd.

65. Verhoging tarieven en entreegelden OCSW (210 duizend euro)

Dit voorstel hebben we als volgt aangepast. 50.000 euro hebben we toegevoegd aan voorstel 46 beëindigen subsidierelaties (was 500.000 wordt 550.000). 110.000 euro hebben we toegevoegd aan 15.4 samenwerking Muziekschool en Kunstencentrum (was 50.000 wordt 210.000). 65.2 komt daarmee te vervallen. Daarmee resteert een taakstelling voor 65 Verhoging tarieven en entreegelden OCSW van 50.000.

65.1 Verhoging tarieven en entreegelden OCSW.

Oorspronkelijk voorstel

We willen de tarieven en entreegelden bij gesubsidieerde instellingen en werkmaatschappijen verhogen. Met de extra inkomsten wordt rekening gehouden bij het vaststellen van de subsidie aan de instelling cq. het toegestane tekort van een werkmaatschappij wordt daarmee verminderd. Per saldo resteert een hogere opbrengst van 100 duizend euro.

Dit najaar onderzoeken we welke tarieven we kunnen verhogen en welke effecten dit heeft. Uiterlijk in februari 2011 zullen wij een voorstel aan uw raad, zodat de eerste verhogingen met ingang van het seizoen 2011/2012² doorgevoerd kunnen worden. De mogelijkheden voor het verhogen van tarieven en entreegelden bij gesubsidieerde instellingen nemen we mee bij de uitwerking van bezuinigingsmaatregel 'beëindiging subsidierelatie met instellingen'.

Stand van zaken uitwerking

We willen de tarieven en entreegelden bij en de werkmaatschappijen verhogen. Met de extra inkomsten wordt rekening gehouden bij het vaststellen van het toegestane tekort van een werkmaatschappij. De invulling van de maatregelen vindt plaats door het toegestaan nadelig tekort van de werkmaatschappijen OP/SB en WSR te verlagen. Voor de OP/SB gaat het om een bedrag 19.000 en voor de WSR om een bedrag van 31.000.

Consequenties van de maatregel:

Burgers, bedrijven, instellingen en verenigingen zullen geconfronteerd worden met hogere kosten bij gelijke diensten/dienstverlening.

In verband met verhoging van de prijselasticiteit van tarieven kan verhoging leiden tot vraaguitval. Dit risico wordt versterkt door de combinatie van andere kosten verhogende maatregelen en bezuinigingsvoorstellen. Het effect van vraaguitval kan groter zijn dan de opbrengst uit de hogere tarieven.

66. Leges DIA (100 duizend euro)

66.1 Beperken kostenloze huwelijken.

Oorspronkelijk voorstel

² Een seizoen loopt van september tot september.

De huidige regeling gaat uit van max. 5 kostenloze huwelijken per week. Hier wordt vrijwel geen gebruik gemaakt. We willen dit terugbrengen naar het wettelijke minimum van 2 en daarbij deze huwelijken niet meer in het Stadhuis te laten verrichten maar in de speciale balie bij de afdeling publiekszaken (cf model administratief huwelijk).

Stand van zaken uitwerking

Uw raad heeft besloten deze maatregel niet uit te voeren. We hebben in deze nota alternatieve dekking voor 2011 uitgewerkt.

66.2 *Afschaffen kortingsregeling reisdocumenten en rijbewijzen.* Indien burgers buiten de piektijden verlenging van hun reisdocumenten aanvragen dan wordt hiervoor een korting gegeven. Daarnaast hanteren we ook een lager tarief bij rijbewijzen op aanvraag.

In de praktijk blijkt dat van deze kortingen weinig gebruik wordt gemaakt. We willen daarom beide kortingsregelingen afschaffen.

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

67. Overige aanpassing tarieven (100 duizend euro)

67.1 Logiesbelasting.

Oorspronkelijk voorstel

Deze heffing wordt eens per 3 jaar met de nominale compensaties verhoogd. Dit is een bestaande afspraak. De opbrengst gaat deels naar Marketing Groningen en komt deels ten gunste van het concern. De 3 jaarlijkse verhoging komt uit op ca. 10%. Met de reguliere verhogingen in 2010 en 2013 wordt vanaf 2010 een hogere opbrengst van 40 duizend euro gerealiseerd en vanaf 2013 per saldo een hogere opbrengst van 90 duizend euro.

Stand van zaken uitwerking

Het tarief van de logiesverhoging is in 2010 verhoogd. Hierbij gaat het om de driejaarlijkse nominale compensatie achteraf. De extra opbrengst wordt vanaf 2011 ingezet voor de concernbezuinigingen. We stellen voor de taakstelling voor 2011 te verhogen naar 62 en in 2013 te verlagen naar 28.

67.2 *GGD verhoging van de leges.* De GHOR (Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen) heeft extra formatie gekregen naar aanleiding van de gebeurtenissen in Volendam en Enschede. Deze formatie wordt ingezet voor advisering bij het Centraal Meldpunt Evenementen (afgeven vergunningen voor honderden evenementen in de stad per jaar). Door middel van een verhoging van de leges voor evenementen met ca. 10 duizend euro (een verdubbeling t.o.v. het huidige niveau) kunnen we deze formatie doorberekenen. Dit voorstel behelst feitelijk het beter kostendekkend maken van de leges voor deze taak.

Stand van zaken uitwerking

Wordt gerealiseerd

68. Verhogen OZB (4 miljoen euro)

Gezien onze bezuinigingstaakstelling ontkomen we niet aan een verhoging van de OZB opbrengst. Het vorige college heeft berekend dat er een OZB verhoging van 5 miljoen euro mogelijk is. We kiezen er voor om de verhoging te beperken tot 4 miljoen euro, omdat we ook rekening willen houden met mogelijke rijksbezuinigingen die onze burgers en bedrijven raken.

Stand van zaken uitwerking
Wordt gerealiseerd

69. Uitbreiding dienstverlening derden bij CIO (100 duizend euro)

Oorspronkelijk voorstel

Bij de vakdirectie Facilitaire Dienstverlening wordt actief gekeken of bij de omliggende gemeenten respectievelijk regionale instellingen gerichte diensten kunnen worden aangeboden. We verwachten dat we hiermee gefaseerd 100 duizend euro aan extra inkomsten kunnen realiseren.

In 2011 zullen enkele uitbreidingen van dienstverlening worden gerealiseerd. Daarnaast is de CIO via de afdeling Belastingen, betrokken bij een offerte voor drie andere gemeenten. Wij verwachten dat er in 2011-2014 nog enkele vergelijkbare offertes kunnen worden uitgebracht, vaak in combinatie met dienstverlening van andere afdelingen.

Stand van zaken uitwerking

In de begroting 2011 wordt wederom een uitbreiding van dienstverlening gerealiseerd, voor een belangrijk deel intern in plaats van extern. Daarnaast is de CIO via de afdeling Belastingen betrokken bij een omvangrijke offerte voor drie andere gemeenten. Mogelijk zullen er in 2011 nog een paar van dergelijke offertes worden uitgebracht, vaak in combinatie met dienstverlening van andere afdelingen.

Het uitbreiden van diensten aan derden heeft als financiële doelstelling het bereiken van een betere bezetting van bedrijfsmiddelen. Hiervan zijn de consequenties beperkt. Wel zal er extra aandacht moeten zijn voor accountmanagement wat binnen de DIA op dienstniveau wordt vormgegeven.

70. Uitbreiding dienstverlening derden bij Salarisadministratie (50 duizend euro)

Oorspronkelijk voorstel

Bij de vakdirectie Facilitaire Dienstverlening wordt actief gekeken of bij de omliggende gemeenten respectievelijk regionale instellingen gerichte diensten kunnen worden aangeboden. We verwachten ook hier dat we 50 duizend euro aan extra inkomsten kunnen realiseren door een betere bezetting van bedrijfsmiddelen.

Stand van zaken uitwerking

In de komende periode zal duidelijk moeten worden welke uitbreiding gerealiseerd kan worden. In 2010 is al een uitbreiding van dienstverlening gerealiseerd van 50 duizend euro en reeds verwerkt in de begroting. Wel is inmiddels duidelijk geworden dat het product dat de DIA op dit gebied aan derden kan aanbieden niet voor iedereen even aantrekkelijk is. Mocht de gewenste uitbreiding van dienstverlening niet worden geëffectueerd, dan zullen we onderzoeken of de taakstelling is te realiseren door een kostenreductie.

71. Meer werken voor derden (105 duizend euro)

Door meer voor omliggende gemeenten te gaan werken (zoals nu bijvoorbeeld voor Grootegast gebeurt en het uitvoeren van de woningmarktmonitor ten behoeve van de regiovisie) verwachten we een hogere opbrengst van 105 duizend euro te realiseren.

Stand van zaken uitwerking

Nog in voorbereiding

kleurenkopie bijlage vgr bezuinigingen

bijlagen
 bij raadsvoorstel:
 1e Voorjaarsrapportage bezuinigingen 2011-2014

- KLEURENKOPIE -

BIJLAGE

46

Bijlage 1: Concernbezuinigingen 2011-2014 Actuele stand taakstellingen 2011

april 2011

nr.	Maatregel	Totaal F	Totaal bedrag	2.011 Fte's	2011 Bedrag	Gerealiseerd per 1-4-2011			
						struct.	incid.	niet	fte's
Bezuinigingen op en in de eigen organisatie									
	Concentratie	0,5	15	0,5	15				
5.1	taakreductie- en verandering : Formatie bij inzameling gevaarlijk afval en Olie-Water-Slib	0,5	15	0,5	15	15	0	0	0,5
	Efficiency (intern)	6,1	1.890	1,6	655	1.030	25	-400	1,6
6.4	Minder papieren salarisstroken		10		10	10			
6.5	Budgetten uitzendkrachten structureel verlagen		130		130	130			
6.6	Structureel schrappen van vacatures	0,7	35	0,7	35	35			0,7
6.6.1	personeelsreductie : Vrijval vacatureruimte	0,9	20	0,9	20	20	0	0	0,9
6.6.2	personeelsreductie : Vrijval wachtgeld		35		35	35	0	0	
7	Factor incidenteel in nominale compensatie verlagen	-	1.000		250	250			
9.1	Vermindering aantal werkplekken / CIO		100		25		25		
11	Anders financieren programma SHV	pm	340		340	340			
16	Minder wethouders	2,5	320	-	110	110			
17	Griffie	2,0	400	-	100	100			
18.1	Bedrijfsvoering risico		-500		-400			0	-400
	Bedrijfsvoering & personele voorzieningen (was dienstverl. Intern)	4,3	6.820	3,5	2.395	1461	174	760	3,5
24	Versobering inkoop goederen en dienstverlening	pm	3.500	-	400	300		100	
25.1	Onttrekking resterend deel budget 'Regeling WGA'	0,0	260		260	260			
26.3	Bedrijfsvoering & personele voorzieningen	0,8	210	-	160	76	84		
26.4	eigen bedrijfsvoering : Catering		15		15	15			
26.6	Afschaffen afdelingsuitjes	3,5	245	3,5	245	245			3,5
26.7	Beperken inhuur externen/ flexibele schil en gemeentebrede bezuinigingen op kantines (niet MD/DSW/SB), fitness, afdelingsuitjes		2.000		750	0		90	660
26.8	Versobering interne bedrijfsbudgetten		290		265	265			
27	Programma BOSS		300		300	300			
	Dienstverlening (extern)	0,0	500	4,0	250	200	80	0	0,0
29	Verkleinen concernbudget onvoorzien		200		200	200			
31	Bezuinigingen bij Brandweer en GGD via de H&OG	pm	300	4,0	50		80		pm
	Totaal Organisatie	10,9	9.225	9,6	3.315	2.706	279	360	5,6
Bezuinigingen op de Voorzieningen in de stad									
Leefomgeving									
36	Verruiging grote groen gebieden.		835		300	300			
Wonen									
38	Hypotheek-gemeente-garanties		25		25	25			
40	Verlaging budget stadsdeelprogramma (Nb zie ook stadsdeelprogramma)		500		250		250		
41	Groninger Woonkwaliteit		0		100	100			
Gezondheid									
45.1	WMO: eigen bijdrage (4.6 tm 4.10)		750		300				300
45.2	WMO: Het verschuiving van het aandeel HH2 naar HH1 (hulp bij het huishouden)	0,0	0		20				20
	Totaal Voorzieningen	0,0	2.110	-	995	675	0	320	
Financieel/ Technische maatregelen									
49.1	Afschrijven tot restwaarde ondergrondse parkeergarages	0,0	300		300	300			
49.2	Afschrijven PC's		260		0		230		
49.3	Invoering restwaarde gemeentelijke gebouwen		0		200				200
49.4	Invoering restwaarde gebouwen DIA		0		200				200
49.5	Niet afschrijven op grondwaarde		0		400	400			
49.6	Verlenging afschrijvingstermijnen concerninvesteringen		0		1.480	1480			
50	taakreductie- en verandering : verminderen toevoeging aan reserve bodemsanering		100		100	100			
51	ISV middelen		2.500		1250	1250			

kleurenkopie bijlage vgr bezuinigingen

52	Afstromen van te verwachten positief resultaat Wmo	0,0	1.900		1.900		1900		
53	Peuterspeelzaalwerk/kinderopvang		pm 1.000		400		400		
55	Areaaluitbreiding HVD/OCSW 3 jaarschijven		300		100		100		
56	Vrijval risicobuffer 2007-2010		990		990		990		
58	Bijdrage erfpachterreinen	0,0	90		90		90		
Totaal Financieel/ Technisch		0,0	7.440	-	7.410		5110	2130	400

nr.	Maatregel	Totaal F	Totaal bedrag	2.011 Fte's	2011 Bedrag	Gerealiseerd per 1-4-2011			
						struct.	incid.	niet	fie's
Verhoging van de gemeentelijke inkomsten									
63	taakreductie- en verandering : vegen uit rioolrecht		315		315	315			
64	Publiek rechtelijke tarieven hogere dekkinggraad		1.000		300	185		115	
66.1	Beperken kostenloze huwelijken	0,0	50		50			50	
66.2	Afschaffen kortingsregeling reisdocumenten en rijbewijzen	0,0	50		50	50			
67.1	Verhoging Logiesbelasting	0,0	90		40	62			
67.2	GGD: terugdraaien maatregelen Oosting/Alders: het verhogen van de leges.	0,0	10		10	10			
68	Verhogen OZB		4.000		4000	4000			
69	Uitbreiding dienstverlening derden bij CIO		0		25	25			
70	Uitbreiding dienstverlening derden bij Salarisadministratie		0		50	50			
Totaal inkomstenverhoging		0,0	5.515	-	4.840	4697	0	165	0,0
Totaal				9,6	16.560	13.188	2409	1245	5,6
						80%	15%	8%	58%
						102%			

	Vorbereiding afgerond, wordt gerealiseerd
	Vorbereiding nog niet afgerond
	Wordt niet gerealiseerd, alternatief zoeken
	Vorbereiding deels afgerond

Geel = realisatie 2011 hoger dan gepland

Bijlage 2: Concernbezuinigingen 2011-2014. Actuele stand totale periode april 2011

nr.	Maatregel	Fte	Keuze bedrag	Besparing 2011	Besparing per jaar (indicatief) 2012	2013	2014
Bezuinigingen op en in de eigen organisatie							
	Concentratie	35,3	7.115	15	1.115	3.025	2.960
1	Concentreren/ uniformeren ondersteunende afdelingen	32,6	2.800	0	350	850	1.600
1.1	P&O functie	13,6	650		150	325	175
1.2	Besparingen financiële functie	16,0	1.000				1.000
1.3	Besparingen DIV-functie	0,0	200			100	100
1.4	Slimmer inkopen communicatie-activiteiten	0,0	400		200	200	
1.4	Communicatie-advies herschikken	0,0	250			125	125
1.5	Verbeteren bevoorschrijvenproces	2,0	100			50	50
1.5	Efficiënter inrichten Juridisch adviesproces	1,0	100			50	50
1.5	taakdifferentiatie		60			60	
1.5	Vermindering Vastgoed(VGO)-juridische dienstverlening aan BSD		40				40
2	Besparingen huisvesting/gebouwenbeheer	pm	1.000		150	600	250
3	Organisatieontwikkeling	0,0	3.000	0	500	1.500	1.000
3.1	Aanvulling uit traject organisatie ontwikkeling	pm	440			220	220
3.2	Stroomlijnen organisatie		2.560		500	1.280	780
4	Vorming van de directie stadstoezicht	pm	185	0	0	75	110
4.1	Overlappende taakgebieden		110				110
4.2	Vergunningen		75			75	
5	Overige samenvoeging afdelingen	2,7	130	15	115	0	0
5.1	taakreductie- en verandering : Formatie bij inzameling gevaarlijk afval en Olie-Water-Slib	0,5	15	15			
5.2	Loket Beheer en verkeer	1,0	50		50		0
5.3	Samenvoeging afdelingen DIA en Bestuursdienst	1,2	65		65		
Efficiency (intern)							
6	Efficiency personeel en loonkosten	35,6	3.405	655	905	1.545	300
6.1	Uitstroom oud/ instroom jong personeel	4,5	1.885	230	155	600	900
6.2	Uitzendkrachtenpool/ projectleiderspool	0,0	1.000			250	750
6.3	Efficiency uitvoerende taken P&O	1,0	50		100	250	150
6.4	Minder papieren salaristroken		10	10			
6.5	Budgetten uitzendkrachten structureel verlagen		130	130			
6.6	Personeelsreductie: Vacatureruimte	3,5	195	90	55	50	0
6.6.1	Structureel schrappen van vacatures	0,7	35	35			
6.6.2	personeelsreductie : Vrijval vacatureruimte	1,0	20	20			
6.6.3	personeelsreductie : vacatureruimte	1,8	105	105		55	50
6.6.4	personeelsreductie : Vrijval wachtgeld		35	35			
7	Factor incidenteel in nominale compensatie verlagen	-	1.000	250	250	250	250
8	Sturen op autonome uitstroom	15,0	525		175	175	175

kleurenkopie bijlage vgr bezuinigen

nr.	Maatregel	Fte	Keuze bedrag	Besparing per jaar (indicatief)					
				2011	2012	2013	2014		
9	Efficiency Bedrijfsvoering	5,1	650	25	25	575	25		
9.1	vermindere aantal kantoorverplekken	0,0	300	25	25	225	25		
9.2	vermindere aantal telefoonstellen	0,0	100			100			
9.3	Bedrijfsvoering RO/EZ	3,4	150			150			
9.5	Minder secretariale ondersteuning	1,7	100			100			
10	taakstellende bezuiniging i-functie	2,5	200			100	100		
11	Anders financieren programma SHV	pm	340	340					
12	Efficiëntie zelfstandigen/MWIK	4,0	280		90	90	100		
13	Verlaging concurrentiebijdrage aan ledez		700			450	250		
14	Efficiencykstelling RO/EZ	pm	1.000		500	500			
15	Overige efficiency maatregelen	pm	205	0	100	105	0		
15.1	Buitedienst. Geografische Informatievoorziening		55		25	30			
15.2	bureau Woonwagenzaken		50		25	25			
15.3	Effectievere inzet personeel Muziekschool		50		25	25			
15.4	Samenvoeging Kunstencentrum en Muziekschool in een nieuwe stichting		50		25	25			
16	Minder wethouders	2,5	320	110	210				
17	Griffie	2,0	400	100	100	200			
18	Technische correcties op de bezuinigingsvoorstellen		-4.100	-400	-700	-1.500	-1.500		
18.1	Bedrijfsvoering fysico		-500		-100				
18.2	Correctie ijm weglek		-3.500		-600	-1.500	-1.500		
Efficiency (extern)				6,3	725	-	525	200	
19	Overdracht vastgoed management aan corporaties	2,0	160			160			
20	Uitbesteding bezwaar en beroep	1,7	115			115			
21	Efficiënter gebruik voorzieningen WSR	0,2	50			50			
22	Martiniplaza / SB/OP	pm	200			200			
23	Uitbesteden ombudsfunctie	2,4	200				200		
Bedrijfsvoering & personele voorzieningen (was dienstverl. intern)				4,3	7.160	2.395	2.375	1.255	1.135
24	Versobering inkoop goederen en dienstverlening	pm	3.500	400	1.000	1.000	1.100		
25	Minder interne dienstverlening P&O gerelateerd	0,0	300	260	0	40	0		
25.1	Onttrekking resterend deel budget Regeling WGA	0,0	260	260					
25.2	bedrijfsvoering MD/Personeel in balans		40			40			
26	Bedrijfsvoering & personele voorzieningen	4,3	3.060	1.435	1.375	215	35		
26.1	Bedrijfsvoering RO/EZ A		245		45	200			
26.2	Bedrijfsvoering RO/EZ B		35				35		
26.3	Bedrijfsvoering & personele voorzieningen	0,6	210	160	50				
26.4	eigen bedrijfsvoering : Catering		15	15					

kleurenkopie bijlage vgr bezuinigingen

nr.	maatregel	Fte	Keuze bedrag	Besparing per jaar (indicatief)			
				2011	2012	2013	2014
26.5	Sluiting bedrijfskantine		20		20		
26.6	Akshaffen afdelingslijjes	3,5	245	245			
26.7	Beperken inhuur externen/ flexibele schil en gemeentebrede bezuinigingen op kantines (niet MD/DSW/SB), fitness, afdelingslijjes		2.000	750	1.250		
26.8	Versobering interne bedrijfsbudgetten		290	265	10	15	
27	Programma BOSS	0,0	300	300			
	Dienstverlening (extern)	0,0	1.190	250	390	300	250
28	Minder gebruik Gezinsbode	0,0	150		150		
29	Verkleinen concenrbudget onvoorzien		200	200			
30	Brandweer: de taak duiken schrappen	pm	500	150	150	150	200
31	Bezuinigingen bij Brandweer en GGD via de H&OG	pm	300	50	50	150	50
32	GGD: Officier van Dienst Geneeskundig onderbrengen bij de H&OG	pm	40		40		
Totaal Organisatie				3.315	4.785	6.650	4.845

kleurenkopie bijlage vgr bezuinigingen

nr.	Maatregel	Fte	Keuze bedrag	Besparring per jaar (indicatief)					
				2011	2012	2013	2014		
Bezuinigingen op de Voorzieningen in de stad									
Werk & Inkomen									
33	Sadlerspas	pm	250		250				
Leefomgeving									
34	Brandweer maatregelen Oosting/Alders terugdragen	2,0	140		70	70			
35	mindere personeel brugbediening	pm	100		50	50			
36	Verruiming grote groen gebieden.		835	300	535				
37	Verlagen vrij budget Stadsdeelbeheerder		80		80				
Wonen									
38	Hypotheek-gemeente-garanties		25	25					
39	Platform GRAS		20		20				
40	Verlaging budget stadsdeelprogramma (Nv zie ook stadsdeelprogramma)		500	250	250				
41	Groninger Woonwalleit		100	100					
Onderwijs									
42	Beëindiging subsidie de Jonge onderzoekers		360		160	200			
43	Afchaffen schoolzwemmen	1,0	225			225			
Welzijn									
44	Taakstelling geïntegreerde aanpak budget maatsch. ontwikkelingen	pm	1.700		500	1.200			
Gezondheid									
45	Uitvoering Wmo	pm	875	320	365	190	0		
45.1	WMO: eigen bijdrage (4,6 tm 4,10)		750	300	325	125			
45.2	WMO: Het verschuiving van het aandeel HH2 naar HH1 (hulp bij het huishouden)	0,0	125	20	40	65			
Sport, Cultuur, Welzijn									
46	Beëindigen subsidieregimes met instellingen.	0,0	500		500				
47	Verhogen inkomsten door extra activiteiten WSR		25		25				
48	Vermindere subsidie Martiniplaza		400		200	200			
Totaal Voorzieningen				3,0	6.135	995	3.005	2.135	0

kleurenkopie bijlage vgr bezuinigingen

nr.	Maatregel	Fte	Keuze bedrag	Besparing per jaar (indicatief)			
				2011	2012	2013	2014
Financieel/ Technische maatregelen							
49	Anders afschrijven	0,0	3.440	2.560	200	330	
49.1	Afschrijven tot restwaarde ondergrondse parkeergarages	0,0	300	300			
49.2	Verlenging afschrijvingstermijnen computerhardware	0,0	260		130	130	
49.3	Invoering restwaarde gemeentelijke gebouwen		800	200	200	200	
49.4	Invoering restwaarde gebouwen DIA		200	200			
49.5	Niet afschrijven op grondwaarde		400	400	0		
49.6	Verlenging afschrijvingstermijnen concerninvesteringen		1.480	1.480			
50	taakreductie- en verandering : verminderen toevoeging aan reserve bodemsanerfing		100	100			
51	ISV middelen		2.500	1250			
52	Afstromen van te verwachten positief resultaat Wmo	0,0	1.900	1.900			
53	Peuterspeelzaalwerk/kinderopvang	p.m.	1.000	400	200	200	
54	Vermindering subsidie Groningen Airport Eelde	0,0	265			265	
55	Arealuifbreiding HVD/OCSW 3 jaarschrijven		300	100	100	100	
56	Vrijval risicobuffer 2007-2010		990	990			
57	Werkwijze communicatie		30			30	
58	Bijdrage erfpachterreinen	0,0	90	90			
Totaal Financieel/ Technisch				7.410	1.750	895	560
Verhoging van de gemeentelijke inkomsten							
59	Gehandicaptenparkeerkaart		75		35	40	
60	Woonwagens		35			35	
61	Verkeerskundige toets bouwvergunningen	0,0	70			70	
62	Milieu gebruik openbaar gebied in rekening brengen		120		60	60	
63	taakreductie- en verandering : vegen uit rioolrecht		315	315			
64	Publiek rechtelijke tarieven hogere dekingsgraad		1.000	300	400	300	
65	Verhoging tarieven en entreegelden OCSW		210	0	210	0	
65.1	Verhoging tarieven en entreegelden OCSW	0,0	100	100			
65.2	Verhoging inkomsten bij de Muziekschool		110	110			
66	Leges DIA		100	100	0	0	
66.1	Beperken kostenloze huwelijken		50	50			
66.2	Afschaffen kortingsregeling reisdocumenten en rijbewijzen	0,0	50	50			
67	Overige aanpassingen tarieven		100	50	0	50	
67.1	Verhoging Logiesbelasting	0,0	90	40		50	
67.2	GGD: terugdraaien maatregelen Oosting/Alders: het verhogen van de leges.	0,0	10	10			

kleurenkopie bijlage vgr bezuinigingen

nr.	Maatregel	Fte	Keuze bedrag	Besparing per jaar (indicatief)			
				2011	2012	2013	2014
68	Verhoging OZB		4.000	4000			
69	Uitbreiding dienstverlening derden bij CIO		100	25	25	25	25
70	Uitbreiding dienstverlening derden bij Salarisadministratie		50	50	50	55	
71	Meer werken voor derden		109		50	55	
Totaal inkomstenverhoging		0,0	6.280	4.840	780	530	130
Totaal		84,5	42.625	16.560	10.320	10.210	5.535
Totaal Cumulatief				16.560	26.880	37.090	42.625

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomangement ...

Bestuursdienst

RAADSVoorSTEL:

2010-2011

Ons kenmerk: BD 11.2618757

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomangement 2011

Groningen, **25 MEI 2011**

Aan de raad,

Bij brief van 18 februari 2011, nr. BD 10.2419347, met als onderwerp "Nota Weerstandsvermogen" hebben wij u geïnformeerd over de voortgang van het risicomangement binnen de gemeente. Aan de orde kwamen:

- de uitvoering van het projectplan integraal risicomangement;
- de actualisatie van het gemeentelijke Weerstandsvermogen;
- de verfijning van de risicoboxenmethode;
- de uitkomsten van risicosimulatie.

Aan het eind van de nota stelden wij voor de in de nota genoemde aanbevelingen te verwerken in de Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomangement. Dit hebben we gedaan in de thans voorliggende Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomangement gemeente Groningen 2011. Deze bieden wij u hierbij ter vaststelling aan. We hanteren deze met ingang van de begroting 2012.

De verwerkte aanbevelingen uit de Nota Weerstandsvermogen van februari 2011 zijn:

- de Monte Carlo Risicosimulatie tweejaarlijks uit te voeren.
- De inschatting van risico's en de kansverdelingen aan te scherpen door gebruik te maken van intervallen. In deze werkwijze wordt de omvang van het risico, het bedrag in euro's, in vier mogelijke intervallen aangegeven, waarbij per interval de kans wordt aangegeven dat het risicobedrag binnen het interval valt.
- Binnen de risicoboxensystematiek de volgende verfijningen aan te brengen:
 - aanbestedingsrisico's conform de zogenaamde CROW-systematiek via box 2 verwerken, met uitzondering van de zogenaamde toekomstonzekerheden (gebeurtenissen buiten de scope van het project).
 - Een andere benadering van het grondprijzenrisico gaan hanteren.
 - Voor de boekwaarde van de grondexploitaties een reservering aanhouden voor het renteverlies ten gevolge van de vertraging, gebaseerd op de economische cyclus.
 - Alternatieven binnen een project worden als beheersingsmaatregelen betrokken bij de risicobeoordeling. Indien geen van de beheersingsmaatregelen het risico volledig kan wegnemen wordt bij actualisering van de exploitatieopzet een beroep gedaan op de beschikbare weerstandscapaciteit (de reserve grondzaken).

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

2

Verder hebben we een beleidswijziging verwerkt in de manier waarop we omgaan met de risico's bij nieuwe projecten. We gaan bij de berekening van het weerstandsvermogen anticiperen op de effecten op het weerstandsvermogen van nieuwe (grote) projecten waarover nog besluitvorming moet plaatsvinden.

Wijzigingen als gevolg van afspraken collegeprogramma.

Verder willen we de afspraken uit het collegeprogramma 2010-2014 op het punt van weerstandsvermogen verwerken in deze kadernota. Dit betreft:

- Het uitgangspunt dat het beschikbare weerstandsvermogen in ieder geval gelijk is aan het benodigde weerstandsvermogen. Dit staat gelijk aan een score van 100%.
- Voor de korte termijn willen we een score van 80% realiseren.
- Voor de langere termijn streven we naar een score van 100%.
- Bij besluitvorming over nieuwe projecten brengen we het effect op het weerstandsvermogen in beeld en vullen we het benodigde bedrag aan ten laste van het project.

Hoofdstuk 5 Reserves en Voorzieningen.

Van de nota Weerstandsvermogen en Risicomanagement maken tevens deel uit de regels voor reserves en voorzieningen. Op 15 december 2010, onder nr. 6t, heeft u de Nota Reserves en Voorzieningen vastgesteld en daarmee de richtlijnen voor reserves en voorzieningen geactualiseerd. Tevens heeft u toen hoofdstuk 5 Reserves en Voorzieningen vastgesteld als onderdeel van de Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement, en daarmee het hoofdstuk 5 uit de kadernota 2006 vervangen. In de voorliggende kadernota 2011 is hoofdstuk 5 Reserves en Voorzieningen integraal opgenomen zoals op 15 december 2010 door uw raad vastgesteld.

Omdat de Kadernota 2011 integraal wordt vastgesteld moeten de Kadernota uit 2006 en de nota Integraal Risicomanagement uit 2007 worden ingetrokken.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. de Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement gemeente Groningen 2011 vast te stellen, en gelijktijdig de Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement uit 2006 en de nota "Integraal Risicomanagement in Groningen" uit 2007 in te trekken;
- II. de Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement gemeente Groningen 2011 op 1 juli 2011 in werking te laten treden.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

BIJLAGE

KADERNOTA
WEERSTANDSVERMOGEN
EN
RISICOMANAGEMENT
GEMEENTE GRONINGEN
2011

Groningen
mei 2011

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

INHOUDSOPGAVE

0	Samenvatting	4
0.1	Inleiding	4
0.2	Risicomanagement	4
0.3	Weerstandsvermogen	4
0.4	Reserves en voorzieningen	5
1	Inleiding	7
1.1	Inleiding en doelstelling	7
1.2	Leeswijzer	7
2	Kaders	8
2.1	Algemeen	8
2.2	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	8
2.3	Financiële verordening	8
3	Risicomanagement	10
3.1	Inleiding	10
3.2	Definities	9
3.3	Risicomanagement	9
3.3.1	Identificeren	10
3.3.2	Kwantificeren	10
3.3.3	Sturen en beheersen	11
3.3.4	Rapportage	11
3.3.5	Monitoring	12
3.4	Taken en verantwoordelijkheden	12
4	Kaders Weerstandsvermogen	15
4.1	Inleiding	15
4.2	Definities weerstandsvermogen	15
4.3	Benodigde weerstandscapaciteit	16
4.4	Beschikbare weerstandscapaciteit	18
4.4.1	Definitie	18
4.4.2	Onderdelen weerstandscapaciteit	18
4.4.3	Reserves	18
4.4.4	Stille reserves	19
4.4.5	Voorzieningen	19
4.4.6	Onbenutte belastingcapaciteit	20
4.4.7	Nieuwbeleids gelden / begrotingsruimte	20
4.4.8	Bezuinigingen	20
4.4.9	Post onvoorzien	20
4.5	Inzetten, aanvullen en afromen van weerstandscapaciteit	21
4.6	Risicoboxenmethode grondexploitatie	22
4.6.1	Inleiding	22
4.6.2	Beschrijving van de risicoboxenmethode	22
4.6.3	Verfijnde risicoboxenmethode	24
5	Reserves en voorzieningen	25
5.1	Inleiding	25

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

5.2	Kaders Besluit begroting en verantwoording	25
5.2.1	Reserves	25
5.2.2	Voorzieningen	26
5.3	Toevoegingen en onttrekkingen	27
5.3.1	Algemeen	27
5.3.2	Rentotoerekening en rentetoevoeging	27
5.4	Procedure beoordeling omvang reserves en voorzieningen	28
5.5	Verschil tussen reserves en voorzieningen	28

0 SAMENVATTING

0.1 Inleiding

Bij de uitvoering van onze taken worden we geconfronteerd met risico's en ontwikkelingen die mogelijke financiële gevolgen kunnen hebben voor de gemeente. Het is daarom belangrijk dat we beschikken over een buffer van voldoende omvang om onverwachte tegenvallers op te kunnen vangen. Deze buffer is het weerstandsvermogen. Minstens zo belangrijk is dat een goede sturing en beheersing van de risico's plaatsvindt (risicomanagement). Risicomanagement en het weerstandsvermogen zijn daarmee onderling verbonden en vormen een belangrijk onderdeel van het (financiële) beleid van een gemeente.

0.2 Risicomanagement

Een risico is een onzekere gebeurtenis met (nadelige) gevolgen voor de gemeente. Risicomanagement is erop gericht dat we onze risico's goed in beeld hebben en om te zorgen dat we de schadelijke gevolgen van risico's zo veel mogelijk voorkomen of beperken.

Risicomanagement vindt plaats binnen de organisatieonderdelen die belast zijn met de betreffende taak (= het budget hebben). Risicomanagement bestaat uit de volgende stappen:

- 1 identificeren
- 2 kwantificeren
- 3 sturen en beheersen.

Identificeren betekent het in kaart brengen van risico's. Het gaat hierbij zowel om factoren die de realisatie van de bestaande beleidsdoelstellingen in de weg kunnen staan als om nieuwe ontwikkelingen die op de gemeente af komen.

Kwantificeren betekent het in geld uitdrukken van de mogelijke gevolgen van risico's. Dit heeft twee doelen: (1) ordening aanbrengen ten bate van sturing en beheersing en (2) bepalen benodigde weerstandscapaciteit. De impact van risico's is afhankelijk van de omvang van het risico (de gevolgschade) en de mate van waarschijnlijkheid dat het risico zich daadwerkelijk voor zal doen.

Het sturen en beheersen van risico's kan op drie manieren. Vermijden van het risico (opheffen oorzaak), verminderen van de impact van het risico (terugbrengen netto verwachte omvang en/of terugbrengen waarschijnlijkheid) en overdragen van het risico (bijvoorbeeld door te verzekeren). Als geen van deze opties mogelijk is, of als de verwachte impact van het risico naar verhouding erg klein is, kan er ook voor gekozen worden om het risico te accepteren.

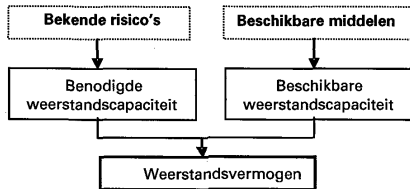
0.3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft de mate aan waarin de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's (financiële tegenvallers) op te vangen zonder dat het beleid moet worden gewijzigd.

Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit (de ingeschatte risico's) en de beschikbare weerstandscapaciteit (hoeveel middelen zijn beschikbaar om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen).

In schemavorm is dit als volgt weer te geven:

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

De *benodigde weerstandscapaciteit* wordt bepaald door:

- de kans maal impact van de aanwezige risico's (verwachte impact);
- de waarschijnlijkheid dat alle risico's zich gelijktijdig voordoen;
- de mate waarin risico's al op andere wijze zijn afgedekt.

In deze nota zijn, als onderdeel van de benodigde weerstandscapaciteit, eveneens de hoofdlijnen van de zogenaamde boxenmethode voor de grondexploitatie uitgewerkt. Deze specifieke risicosystematiek van de grondexploitatie vormt een belangrijke basis voor het inschatten van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente Groningen.

De gemeente moet de verwachte impact van haar risico's kunnen opvangen, zonder dat dit hoeft te leiden tot beleidsaanpassingen.

De *beschikbare weerstandscapaciteit* bestaat uit:

- de reserves (voor zover vrij aanwendbaar);
- de stille reserves (voor zover binnen een jaar verkoopbaar en voor zover verkoop de continuïteit van de uitvoering niet aantast);
- de onbenutte belastingcapaciteit (tenzij wettelijk beperkingen zijn opgelegd of in het collegeprogramma anders is afgesproken);
- de post onvoorzien.

Het weerstandsvermogen wordt berekend als de beschikbare minus de benodigde weerstandscapaciteit. En het uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen positief is. De benodigde weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit drukken we uit in een ratio.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Als uitgangspunten hanteren we:

- het beschikbare weerstandsvermogen is gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen. Dit staat gelijk aan een score van 100%
- voor de korte termijn een score van 80%
- voor de langere termijn streven we naar een score van 100%
- bij besluitvorming over nieuwe projecten brengen we het effect op het weerstandsvermogen in beeld en vullen we het benodigde bedrag aan ten laste van het project.

Als het weerstandsvermogen onder niveau is, zijn er twee mogelijkheden: (1) de beschikbare weerstandscapaciteit aanvullen of (2) de benodigde weerstandscapaciteit verminderen door extra inspanningen op het gebied van risicomanagement.

Als een beroep wordt gedaan op de beschikbare weerstandscapaciteit (doordat een risico zich manifesteert), moet tegelijkertijd worden besloten over concrete maatregelen die het weerstandsvermogen weer op niveau zullen brengen en op welke termijn dat moet gebeuren.

Als het weerstandsvermogen positief is, kan het overschot worden afgeroomd. Het voorstel om de weerstandscapaciteit af te romen, zal in een afzonderlijk voorstel worden voorgelegd aan de raad.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

Reserves en voorzieningen

De nota weerstandsvermogen en risicomanagement dient volgens de Financiële Verordening (artikel 9b, lid 2) van de gemeente Groningen tevens de regels omtrent de reserves en voorzieningen te behandelen. Het betreft de vorming en besteding van de reserves en de voorzieningen, evenals de toerekening en verwerking van de rente hierover.

Daarom maken ook deze regels deel uit van de nota. Het is immers wenselijk dat er eenduidig en consistent wordt omgegaan met reserves en voorzieningen, om op een transparante wijze de financiële positie en financiële draagkracht van de gemeente te bepalen. Deze nota geeft daarom de regels en richtlijnen die de reserves en de voorzieningen afbakenen en geeft aan wanneer onttrekken en doteren kan plaatsvinden. Dit is van belang voor zowel het budgetrecht van de raad, als voor de beheersing van de bedrijfsvoering door het college van B&W.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

1 INLEIDING

1.1 Inleiding en doelstelling

De gemeente Groningen wordt geregeld geconfronteerd met risico's die gevolgen hebben voor de gemeente. Risico's kunnen forse financiële gevolgen (en daarmee ook beleidsmatige gevolgen) hebben. Maar als er geen (gecontroleerde) risico's worden genomen, zal ook de beloning uitblijven en zullen de doelstelling van het beleid mogelijk niet gerealiseerd worden. Het is daarom van belang dat een ambitieuze organisatie als de gemeente Groningen voldoende aandacht heeft voor de sturing en beheersing van risico's (risicomanagement) en er tegelijk een buffer aanwezig is voor het opvangen van onverwachte tegenvallers (weerstandsvermogen). Risicomanagement en het weerstandsvermogen zijn daarmee onderling verbonden en vormen een belangrijk onderdeel van het (financiële) beleid van een gemeente.

De nota Weerstandsvermogen en risicomanagement dient volgens de Financiële verordening (artikel 9b lid 2) van de gemeente Groningen tevens de regels omtrent de reserves en voorzieningen te behandelen. Deze regels zijn daarom eveneens opgenomen in deze nota.

In december 2006 is de kadernota Herijking Weerstandvermogen en Risicomanagement gemeente Groningen vastgesteld. Daarnaast is in november 2007 de nota "Integraal risicomanagement in Groningen" vastgesteld, met wijzigingen en aanvullingen op de kadernota van 2006. Met de vaststelling van de Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement gemeente Groningen 2011 zijn de Kadernota Weerstandsvermogen en Risicomanagement uit 2006 en de nota Integraal risicomanagement in Groningen uit 2007 vervallen.

1.2 Leeswijzer

Deze nota is als volgt opgebouwd:
Hoofdstuk 2: Overzicht van de wettelijke kaders, waarbinnen de nota tot stand is gekomen
Hoofdstuk 3: Risicomanagement
Hoofdstuk 4: Weerstandsvermogen
Hoofdstuk 5: Reserves en voorzieningen

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

2 KADERS

2.1 Algemeen

De nota Weerstandsvermogen en risicomanagement is tot stand gekomen binnen de kaders en voorschriften die op verschillende niveaus hieraan worden gesteld:

Rijk	Gemeentewet Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten 2004
Gemeente	Financiële Verordening Gemeente Groningen

Gemeenschappelijk kenmerk van deze kaders is te waarborgen dat de financiën van gemeenten gezond zijn en blijven. Het risicomanagement en het weerstandsvermogen zijn hier een essentieel onderdeel van.

2.2 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

Vanuit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn gemeenten verplicht om bij de begroting en de jaarrekening inzicht te geven in het weerstandsvermogen.

Het BBV stelt in artikel 11 over het weerstandsvermogen:

- 1 Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
 - a de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken;
 - b alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
- 2 De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat tenminste:
 - a een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
 - b een inventarisatie van de risico's;
 - c het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

De toelichting op artikel 11 BBV is als volgt:

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de financiële positie is. Dit is van belang voor het geval dat er zich een financiële tegenvaller voordoet, en vooral als die tegenvaller onvoorzien en dus onverwacht is. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. Het weerstandsvermogen kan betrekking hebben op het begrotingsjaar zelf maar het kan ook betrekking hebben op de consequenties voor meerdere begrotingsjaren. Voor het beoordelen van de robuustheid van de financiële positie is inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de aanwezige weerstandscapaciteit en de risico's.

2.3 Financiële Verordening

De voorschriften van het BBV zijn uitgewerkt in de Financiële Verordening (ex artikel 212 GW) van de gemeente Groningen (laatstelijk gewijzigd 30 maart 2011).

De Financiële Verordening zegt over weerstandsvermogen (artikel 9b):

1. *Het college draagt zorg voor het beheer van de nota weerstandsvermogen en risicomanagement en biedt deze, indien bijstelling nodig is, ter vaststelling aan de raad aan. In deze nota wordt ingegaan op het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen of anderszins en op de gewenste weerstandscapaciteit.*
2. *De nota behandelt tevens de vorming en besteding van reserves, de vorming en besteding van voorzieningen, en de toerekening en verwerking van rente over de reserves en de voorzieningen.*

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

3. *In de paragraaf weerstandsvermogen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het BBV in ieder geval op:*
 - a. *van de risico's van materieel belang een inschatting van de kans dat deze risico's zich voordoen;*
 - b. *in hoeverre schade als gevolg van de risico's van materieel belang met de weerstandscapaciteit kan worden opgevangen.*

De concrete uitkomsten (zoals een inventarisatie van de aanwezige risico's) worden jaarlijks opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen in de begroting en de jaarrekening.

De nota en paragraaf Weerstandsvermogen staan in nauwe relatie tot de andere verplichte paragrafen uit de programmabegroting (Treasury, Grondbeleid, Onderhoud kapitaalgoederen, Lokale heffingen, Verbonden partijen, Bedrijfsvoering) en de bijbehorende nota's.

Activiteiten op het gebied van treasury, de grondexploitatie en de verbonden partijen hebben invloed op de risico's die de gemeente loopt. Het beleid en risicomanagement op deze terreinen zijn daarmee van invloed op het weerstandsvermogen. Ditzelfde geldt voor de lokale heffingen (via de onbenutte belastingcapaciteit).

3 RISICOMANAGEMENT

3.1 Inleiding

Risico's kunnen forse financiële gevolgen (en daarmee ook beleidsmatige gevolgen) hebben. Maar als er geen (gecontroleerde) risico's worden genomen, zal ook de beloning uitblijven en zullen de doelstelling van het beleid mogelijk niet gerealiseerd worden. Het is daarom van belang dat een ambitieuze organisatie als de gemeente Groningen voldoende aandacht heeft voor de sturing en beheersing van risico's (risicomanagement) en er tegelijk een buffer aanwezig is voor het opvangen van onverwachte tegenvallers (weerstandsvermogen). Risicomanagement en het weerstandsvermogen zijn daarmee onderling verbonden en vormen een belangrijk onderdeel van het (financiële) beleid van een gemeente.

3.2 Definities

Voordat een beleid ten aanzien van risicomanagement vastgesteld kan worden is het noodzakelijk de verschillende begrippen te definiëren.

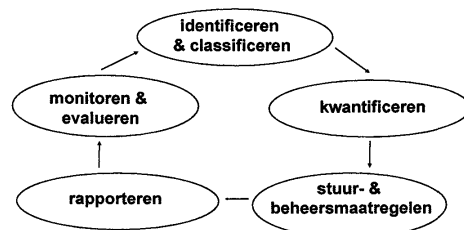
Definities

- Risico: een onzekere gebeurtenis met (nadelige) gevolgen voor de gemeente.
- Risicomanagement: het voorkomen of reduceren van de nadelige gevolgen die het optreden van risico's met zich mee kunnen brengen.
- Weerstandsvermogen: de mate aan waarin de gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's (financiële tegenvallers) op te vangen, zonder dat het beleid moet worden gewijzigd.

3.3 Risicomanagement

Risicomanagement is een dynamisch proces: een cyclus die zich steeds herhaalt. Risicomanagement bestaat uit verschillende stappen.

- 1 Het proces begint met het in kaart brengen van de risico's die de gemeente loopt. Dit noemen we de fase van **identificatie**;
- 2 Indien mogelijk wordt ook aangegeven wat de omvang van het risico is en wat de kans is dat het risico zich daadwerkelijk zal voordoen. Dit is de fase van **kwantificeren**;
- 3 De stappen 1 en 2 zijn noodzakelijk voor de **sturing op en beheersing van** de risico's. Voor verschillende soorten risico's zijn namelijk verschillende 'oplossingsrichtingen' (verzekeren, voorziening, weerstandsvermogen etc.) voorhanden.
- 4 **Rapporteren** over de risico's en de beheersmaatregelen en de effecten die deze hebben op de risico's.
- 5 Tot slot **monitoren en evalueren** of de beheersmaatregelen ook deze gewenste effecten hebben.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

3.3.1. Identificeren

De eerste stap in risicomanagement is het in kaart brengen van de risico's. Zoals het schema laat zien, is het ook een steeds terugkerende stap in het risicomanagement. Periodiek moet worden bekeken of de geïnventariseerde risico's nog actueel zijn, of er risico's van de lijst kunnen worden afgevoerd en of er nieuwe risico's zijn ontstaan. Aangezien risicomanagement een terugkerend proces is, ligt het voor de hand om dit te koppelen aan de natuurlijke momenten in de planning en controlcyclus.

Bij de inventarisatie van risico's moet steeds de definitie van een risico in gedachten worden gehouden. Wij hebben een risico gedefinieerd als een onzekere gebeurtenis met (nadelige) gevolgen voor de gemeente. Dit betekent dat niet tot de risico's behoren:

- Gebeurtenissen waarvan bekend is dat ze zullen optreden. Hiervoor zou immers al dekking aanwezig moeten zijn, bijvoorbeeld in de vorm van een voorziening of door dekking binnen het project of de exploitatie.
- Ook het ontbreken van financiële dekking behoort niet tot de risico's. Het feit dat er geen geld beschikbaar is, was van tevoren immers bekend.

3.3.2. Kwantificeren

Het kwantificeren van de risico's heeft twee doelen:

- ordening aanbrengen ten bate van de focus in *sturing en beheersing*;
- bepalen van de omvang van de *benodigde weerstandscapaciteit*.

Het is onmogelijk en onwenselijk om te sturen op alle risico's. Dit leidt tot versnippering. Na risicokwantificering gaat het er om ordening in de lijst met risico's aan te brengen, zodat de meeste tijd en energie gestoken wordt in de beheersing van en sturing op de risico's die de grootste impact kunnen hebben op de organisatie en de gestelde doelstellingen.

De mogelijke impact van de risico's worden bepaald aan de hand van:

- de geschatte omvang van het risico;
- de waarschijnlijkheid dat het risico zich daadwerkelijk voordoet.

Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- Positieve risico's (kansen) worden niet meegenomen. Deze zijn in het kader van risicomanagement wel belangrijk. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe (winsten nemen als ze gerealiseerd zijn, verliezen zodra ze zich aankondigen) worden positieve risico's voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit echter niet verrekend met negatieve risico's.
- Bij de bepaling van de mate van waarschijnlijkheid van optreden van een risico wordt de actuele periode uit het meerjarenbeeld gehanteerd als tijdshorizon.
- Bij het bepalen van risico's wordt uitgegaan van netto risico. Dit is het resterende risico na getroffen beheersmaatregelen. Er wordt geen rekening gehouden met gevormde reserves.

Op basis hiervan kan een ordening en prioritering in de lijst met risico's worden aangebracht, die behulpzaam is bij de sturing op en beheersing van risico's. Tegelijkertijd wordt deze informatie gebruikt voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit.

Intervallen

Bij het inschatten van risico's wordt gewerkt met bandbreedtes (intervallen). Door het hanteren van intervallen kan de omvang van het risico (het bedrag in euro's) genuanceerder worden aangegeven. De omvang van het risico is inclusief het effect van bijsturingmaatregelen, maar exclusief specifiek gevormde reserves. Deze reserves maken namelijk onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. De werkwijze is als volgt:

1. Bij de kans op voordoen van het risico kan gekozen worden tussen 25%, 50%, 75% of 100%. Bij risico's met een kans van 100% zit de onzekerheid in de spreiding van de omvang over de verschillende intervallen.
2. Structurele risico's tellen we dubbel.
3. Het risico wordt in euro's aangegeven in vier intervallen, per interval wordt een kans aangegeven. Deze inschatting geeft aan wat de kans is dat het risicobedrag binnen het interval valt. De som van deze kansen is altijd 100%.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

3.3.3. Sturen en beheersen

Deze stap behelst het ontwerpen en implementeren van maatregelen. Er zijn drie soorten maatregelen:

- Vermijden van het risico
- Verminderen van de impact van het risico
- Overdragen van het risico
- Accepteren risico in combinatie met voldoende weerstandsvermogen

Bij het *vermijden* van het risico wordt de oorzaak van het risico opgeheven. Dit kan bijvoorbeeld door het beleid dat het risico veroorzaakt te stoppen of aan te passen, of door prudent financieel beleid: dat wil zeggen eerst verdienen, dan uitgeven als de inkomsten nog onzeker zijn.

Vermijden is niet in alle gevallen een mogelijkheid. Zo ligt bij externe risico's de oorzaak van het risico immers niet binnen de beïnvloedingssfeer van de gemeente. Daarnaast kan de maatregel 'vermijden' de realisatie van beleidsdoelstellingen in de weg staan.

Verminderen van de impact (gevolgen) van het risico kan plaatsvinden door ofwel de omvang van het risico terug te brengen (bijvoorbeeld door projecten te faseren) ofwel de waarschijnlijkheid van optreden te beperken. Maatregelen voor de reductie van de impact van risico's liggen op het operationele vlak, zoals het nemen van voorzorgsmaatregelen (voorkomen is beter dan genezen en anticiperen in plaats van reageren). Overigens is het een wettelijke verplichting (BBV: artikel 44, lid 1b) om een voorziening te vormen voor risico's die een economisch of juridisch afdwingbare verplichting of verlies betreffen en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De te treffen voorziening moet gelijk zijn aan de netto verwachte omvang.

Overdragen van risico's houdt in dat de gevolgen van een risico niet langer de gemeente raken, maar overgaan naar een derde partij. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan contracten, algemene voorwaarden, garanties, derden aansprakelijk stellen en verzekeringen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan brand-, aansprakelijkheid-, wagenpark, bouw- en bodemsanering-verzekeringen, enzovoort.

Vermijden elimineert een risico. Verminderen en overdragen verlagen de netto omvang van een risico. Als geen van de bovenstaande opties (vermijden, verminderen, overdragen) mogelijk is, of als de verwachte impact van het risico naar verhouding erg klein is, kan er ook voor gekozen worden om het risico te accepteren.

3.3.4. Rapportage

De integrale rapportage over de risico's vindt plaats op twee momenten in het jaar, in de paragraaf weerstandsvermogen bij de begroting en bij de jaarrekening. In de voortgangsrapportages wordt alleen gerapporteerd over majeure nieuwe risico's en afwijkingen.

De raad wordt geïnformeerd over risico's met een potentiële impact vanaf 250 duizend.

Per risico wordt vermeld:

- welk programma het betreft
- inhoudelijke toelichting op het risico
- de verwachte omvang van het risico
- de waarschijnlijkheid van optreden
- of de gevolgen incidenteel of structureel zijn
- de getroffen of nog te treffen maatregelen en het verwachte effect daarvan.

Risico's die op basis van de Wet Openbaarheid van Bestuur (art 10 en 11) een vertrouwelijk karakter hebben (bijvoorbeeld doordat zij vertrouwelijke bedrijfsgegevens van derden betreffen, of doordat publicatie de financiële belangen van de gemeente zou schaden) worden niet opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen, maar via vertrouwelijke weg aan de raad ter informatie voorgelegd.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

3.3.5. Monitoring

De laatste stap in het risicomanagementproces is de monitoring van de risico's en het meten van de effecten van de maatregelen. Hebben de maatregelen effect en wordt de kans van optreden en/of de impact van het risico ook daadwerkelijk verminderd. Uiteraard is er niet echt sprake van een laatste stap, omdat periodiek de hele cyclus van het risicomanagement wordt herhaald.

3.4 Taken en verantwoordelijkheden

Risicomanagement is nadrukkelijk een lijnverantwoordelijkheid. Dit sluit aan bij het algemene sturingsmodel van de gemeente Groningen, dat uitgaat van integraal management en van zelfbeheer in samenhang. Risicomanagement is een instrument voor de lijnverantwoordelijke manager bij de realisatie van zijn of haar doelstellingen. Risico's vormen voor de manager een aangrijpingspunt voor de sturing en beheersing van de organisatie.

De taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot risicomanagement moeten voor iedereen duidelijk zijn. Voor een goede werking van risicomanagement is het van belang dat iedereen die een rol speelt in het proces op de hoogte is van rollen en verantwoordelijkheden en hoe deze passen binnen het grotere geheel.

Gemeenteraad

De gemeenteraad stelt het risicomanagementbeleid vast, evenals de weerstandsparagraaf in de begroting en de rekening. De raad geeft de grens van het weerstandsvermogen aan en daarmee de verhouding tussen alle gezamenlijke risico's (risicoprofiel) en de vermogenspositie van de gemeente.

De Raadscommissie

De raadscommissie adviseert de raad over het beleid ten aanzien van het risicomanagement. Voorts besteedt deze commissie tenminste een keer per jaar extra aandacht aan de risicomanagementrapportage. Een goed moment hiervoor is de jaarrekening.

College B&W

Het college van B&W is eindverantwoordelijk voor de bedrijfsvoering van de gemeente Groningen en daarmee voor de uitvoering van het beleid, de bijkomende risico's en de te nemen maatregelen om de risico's te beheersen. Verantwoording aan de raad wordt afgelegd in de concerndocumenten. Jaarlijks wordt de paragraaf Weerstandsvermogen in begroting en rekening opgesteld, op basis van de Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement. Tussentijdse informatie over majeure nieuwe risico's en afwijkingen worden via de voortgangsrapportages verstrekt.

Gemeentesecretaris/AMT

Gemeentesecretaris en AMT zijn verantwoordelijk voor de implementatie en onderhoud van het risicomanagement binnen de ambtelijke organisatie. Zij dienen te sturen op de belangrijkste en strategische risico's en hebben een actieve informatieplicht naar het college rondom belangrijke en strategische risico's. Daarnaast dienen zij de besluiten van het college rondom belangrijke risico's in de organisatie uit te zetten en te bewaken dat risicomanagementbeleid wordt nageleefd rondom belangrijke grote financiële beleidskeuzes van het college.

Concern

Als initiatiefnemer van risicomanagement zorgt het concern voor de verdere standaardisatie door middel van een helder kader en training van de medewerkers. Het concern heeft de regie en stimuleert de ontwikkeling van het risicomanagement binnen de gemeente. Het concern bepaalt de kaders waarbinnen het risicomanagement bij diensten moet plaatsvinden. Hier gaat het onder andere om:

- de wijze van vastleggen van risico's;
- de wijze van rapporteren over risico's;
- het bepalen bij welke risico's nader (RISK)onderzoek dient plaats te vinden.

Het concern stelt, op basis van de informatie van de diensten, de paragraaf Weerstandsvermogen samen in de begrotingsdocumenten en berekent het gemeentelijke weerstandsvermogen.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

De control op risico's dient primair binnen de diensten te worden uitgevoerd. Daar is de informatie beschikbaar, dus daar kan ook het beste op actuele ontwikkelingen worden gestuurd. De concerncontrol moet vaststellen of de dienstcontrol als 1ste lijnsvoorziening voldoende functioneert. Tot slot heeft het concern een adviserende en faciliterende rol richting de dienstcontrol.

Besluitvorming

Indien besluitvorming omtrent nieuw beleid plaatsvindt, zal ook rekening gehouden moeten worden met bijbehorende risico's (van materieel belang). Bij nieuwe B&W-voorstellen zal dan ook in voorkomende gevallen een risico-analyse moeten worden uitgevoerd. Hier ligt een taak van de integraal manager erop toe te zien dat in de advisering dit aspect is opgenomen.

De gemeenteraad beslist over het gewenste niveau van het weerstandsvermogen en moet dan ook ingelicht worden (actieve informatieplicht) mochten er zaken voordoen waardoor het niveau van het weerstandsvermogen verandert. In de paragraaf weerstandsvermogen bij de begroting kunnen bij wijzigingen in de risico's voorstellen worden gedaan tot wijziging van de hoogte van de gewenste weerstandscapaciteit. De gemeenteraad beslist uiteindelijk over de aanwending en aanvulling van de weerstandscapaciteit.

4 KADERS WEERSTANDSVERMOGEN

4.1 Inleiding

Zoals aangegeven in het vorige hoofdstuk komt risicomangement eerst. Pas als een risico zich – ondanks de inspanningen op het gebied van risicomangement – voordoet en negatieve financiële gevolgen heeft voor de gemeente, komt het weerstandsvermogen in beeld. Weerstandsvermogen is daarmee het sluitstuk van risicomangement.

In dit hoofdstuk geven wij de kaders weer van het weerstandsvermogen. Na de definitie van het weerstandsvermogen gaan we in op de benodigde weerstandscapaciteit, de boxenmethode, de beschikbare weerstandscapaciteit, en het beleid rondom het aanvullen en afnemen van de weerstandscapaciteit.

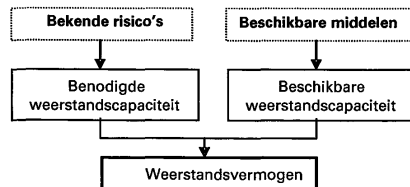
4.2 Definities weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin een gemeente in staat is om de nadelige gevolgen van risico's op te vangen, zonder dat het beleid moet worden gewijzigd. Het gaat hierbij om tegenvallers van enige omvang, tegenvallers die – als er geen weerstandsvermogen zou zijn – de continuïteit in de uitvoering van taken in gevaar brengen.

In hoeverre een gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen hangt af van:

- de risico's die de gemeente loopt (benodigde weerstandscapaciteit; paragraaf 4.3);
- de middelen die de gemeente vrij kan maken om risico's op te vangen (beschikbare weerstandscapaciteit; paragraaf 4.5).

In schemavorm is dit als volgt weer te geven:

De term weerstandscapaciteit verwijst naar geld: enerzijds hoeveel geld nodig is (de benodigde weerstandscapaciteit) en anderzijds hoeveel geld beschikbaar is (de beschikbare weerstandscapaciteit). Het weerstandsvermogen geeft het verschil aan tussen de beschikbare hoeveelheid geld en de benodigde hoeveelheid geld.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \text{beschikbare weerstandscapaciteit} - \text{benodigde weerstandscapaciteit}$$

Er zijn geen wettelijke normen voor de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen. Gezien de definitie van benodigde weerstandscapaciteit (= verwachte impact alle risico's * waarschijnlijkheidsfactor) is het uitgangspunt dat de beschikbare weerstandscapaciteit minimaal gelijk moet zijn aan de benodigde weerstandscapaciteit.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

Beoordeling weerstandsvermogen

De benodigde weerstandscapaciteit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit drukken we uit in een ratio.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen dient te worden vastgesteld welke ratio de gemeente Groningen nastreeft. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van onderstaande waarderingstabel.

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 < x < 1,4	Voldoende
D	0,8 < x < 1,0	Matig
E	0,6 < x < 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Hierbij gelden de volgende uitgangspunten:

- het beschikbare weerstandsvermogen is gelijk aan het benodigde weerstandsvermogen. Dit staat gelijk aan een score van 100%
- voor de korte termijn geldt een score van 80%
- voor de langere termijn streven we naar een score van 100%

Verder geldt:

Bij het bepalen van het weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met lopende projecten, waar de raad een besluit over heeft genomen en waar een krediet voor is vastgesteld. De gedachte hierachter is dat de risico's bij nieuwe projecten te vermijden zijn door het project niet te realiseren.

Als aanscherping van het risicomanagementbeleid wordt bij de berekening van het weerstandsvermogen geanticipeerd op de effecten op het weerstandsvermogen van nieuwe (grote) projecten waarover nog besluitvorming moet plaatsvinden.

Bij besluitvorming over nieuwe projecten brengen we het effect op het weerstandsvermogen in beeld en vullen we het benodigde bedrag aan ten laste van het project.

Wanneer de score lager is dan 0,8 geven we bij de eerst volgende begroting aan hoe we het weerstandsvermogen aanvullen en op welke termijn.

4.3 Benodigde weerstandscapaciteit

De *benodigde weerstandscapaciteit* wordt bepaald door:

- de verwachte impact van de aanwezige risico's;
- de gewenste mate van zekerheid dat de risico's kunnen worden opgevangen;
- de mate waarin risico's al op andere wijze zijn afgedekt.

Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit tellen alleen risico's met nadelige gevolgen mee, die nog niet op andere wijze zijn afgedekt (bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering). Risico's kunnen ook positieve gevolgen hebben. Deze mogen vanuit het voorzichtigheidsprincipe bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit niet gesaldeerd worden met negatieve risico's. De aanwezigheid van positieve risico's is echter wel belangrijke achtergrondinformatie bij de beoordeling van het weerstandsvermogen.

De kans is klein dat als de aanwezige risico's zich daadwerkelijk voor zullen doen, dit allemaal tegelijkertijd gebeurt én dan ook nog eens tot het maximaal mogelijke nadeel leiden. Vandaar dat in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit (naast de verwachte impact) rekening wordt gehouden met een waarschijnlijkheidsfactor.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

Benodigde weerstandscapaciteit = verwachte impact van risico's * waarschijnlijkheidsfactor

Bij het bepalen van de verwachte impact van risico's maken we onderscheid tussen risico's met incidentele gevolgen en risico's met structurele gevolgen. Voor de bepaling van de verwachte impact van structurele risico's – en daarmee voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit – tellen alleen de verwachte gevolgen in de eerste twee jaar. Binnen deze reactietijd van twee jaar moet door middel van bijsturing en/of aanpassing van het beleid het risico geminimaliseerd worden dan wel opgevangen worden binnen de exploitatie.

Risico's met structurele gevolgen kwantificeren we op basis van de verwachte omvang van het risico in de eerste twee jaren.

De verwachte impact van de incidentele en structurele risico's wordt berekend door de netto verwachte omvang van een risico te vermenigvuldigen met de kansinschatting dat het risico zich zal voordoen. Vervolgens passen we de waarschijnlijkheidsfactor toe, omdat de kans klein is dat alle risico's zich tegelijkertijd voordoen.

Netto verwachte omvang risico 1	x	Kansinschatting risico 1	=	verwachte impact risico 1	
Netto verwachte omvang risico 2	x	Kansinschatting risico 2	=	verwachte impact risico 2	
Netto verwachte omvang risico ...	x	Kansinschatting risico ...	=	verwachte impact risico ...	
Netto verwachte omvang risico N	x	Kansinschatting risico N	=	verwachte impact risico N	+
				totaal	
				waarschijnlijkheidsfactor	x
				totaal verwachte impact risico's	

Wij stellen de waarschijnlijkheidsfactor op 90%. Dat betekent dat we ervan uitgaan dat een buffer van 90% van alle ingeschatte risico's voldoende is voor een gezond financieel beleid.

De waarschijnlijkheidsfactor wordt gesteld op 90%.

Monte Carlo risicosimulatiemethode

Een alternatieve methode om het weerstandsvermogen te beoordelen is met risicosimulatie. Uitgangspunt bij risicosimulatie is een statistische benadering die er van uitgaat dat de risico's zich niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang voordoen. De Monte Carlo simulatie is een statistisch onderbouwde methode waarbij gebruik wordt gemaakt van de kansverdelingen en gevolgen zoals die per risico zijn aangegeven. In plaats van puntschattingen wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat risico's zich in een zekere bandbreedte voordoen. In een rekenprogramma worden de risico's vervolgens duizenden keren gesimuleerd, rekening houdend met de bandbreedtes.

De Monte Carlo simulatie gaat uit van een zekerheidsfactor, deze geeft de mate van zekerheid aan dat de uitkomst van de gezamenlijke risico's zijn afgedekt door de beschikbare weerstandscapaciteit. De zekerheidsfactor kan worden gekozen op basis van de uitgangspunten van het risicomanagementbeleid. Uitgangspunt is een zekerheidspercentage van 90%.

Om een ander perspectief te hebben in de beoordeling van het weerstandsvermogen en risicomanagement wordt de Monte Carlo Risicosimulatie tweemaal uitgevoerd naast de standaardmethode.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

4.4 Beschikbare weerstandscapaciteit

4.4.1 Definitie

De *beschikbare weerstandscapaciteit* is de optelsom van alle elementen uit de gemeentefinanciën die daadwerkelijk kunnen worden ingezet om niet-begrote kosten te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit = beschikbare middelen voor opvangen tegenvallers

Eén van de meest bekende posten is de algemene egalisereserve. Maar er zijn meer mogelijkheden, zoals stille reserves, onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien.

4.4.2 Onderdelen weerstandscapaciteit

Onderstaand schema bevat een overzicht van de mogelijke onderdelen van de weerstandscapaciteit, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen posten die te maken hebben met de balans en posten die te maken hebben met de exploitatie. Hierbij is aangegeven of en zo ja in hoeverre deze elementen ook binnen de gemeente Groningen tot de beschikbare weerstandscapaciteit worden gerekend. Uitgangspunten hierbij zijn dat onderdelen van de gemeentefinanciën alleen tot het weerstandsvermogen behoren indien daadwerkelijke inzet:

- niet leidt tot een tekort in de begroting;
- hier niet al een bestemming aan is gegeven die niet kan worden gewijzigd, dan wel dat er reeds geplande uitgaven tegenover staan;
- het bestaande beleid niet aantasten.

	Draagt bij aan beschikbare weerstandscapaciteit?		
Balans		I of S*	
• Reserves	Ja	I	Voor zover nog geen verplichting is aangegaan en voor zover de reserve niet is ingezet als dekking in de exploitatie.
• Stille reserves	Deels/ PM	I	Voor zover binnen 1 jaar verkoopbaar en voor zover continuïteit uitvoering niet aantast (niet-bedrijfsgebonden reserves).
• Voorzieningen	Nee		Staan verplichtingen tegenover.
Exploitatie			
• Onbenutte belastingcapaciteit	Nee	S	Behoort tot de onbenutte inkomstenbronnen.
• Nieuwbeleids gelden / begrotingsruimte	Nee	I/S	Nieuw beleidsbudgetten zijn ingezet in de meerjarenbegroting.
• Bezuinigingen	Nee		geen onderdeel van de weerstandscapaciteit, want dit tast het bestaande beleid aan.
• Post onvoorzien	Ja	S	Staan nog geen geplande uitgaven tegenover.

* I = incidenteel, S = structureel

4.4.3 Reserves

De reserves omvatten de Algemene egalisereserve, de dienstegalisereserves en de bestemmingsreserves.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomangement ...

4.4.4 Stille reserves

Stille reserves hebben te maken met activa die te laag (of tegen nul) zijn gewaardeerd. De stille reserves maken alléén deel uit van de beschikbare weerstandscapaciteit als de betrokken activa op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn en verkoop de taakuitoefening van de gemeente niet aantast.

We beschouwen een stille reserve echter als het laatste middel om in te zetten bij een grote financiële tegenvaller. Daarom nemen we de stille reserves als pm-post op in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit.

De omvang van de stille reserve is: Marktwaaarde -/- Waarde op de balans.

Stille reserves kunnen voorkomen bij:

- financiële vaste activa;
- materiele vaste activa.

Financiële vaste activa bestaan uit uitstaande leningen en deelnemingen. Bij uitstaande leningen zijn geen stille reserves mogelijk. De boekwaarde is gelijk aan de werkelijke waarde.

Deelnemingen kunnen stille reserves bevatten, maar deze worden niet toegerekend aan de beschikbare weerstandscapaciteit. De werkelijke waarde van een deelneming kan hoger zijn dan de waarde op de balans. Deelnemingen (Waterbedrijf, BNG en Essent aandelen) zijn beperkt of niet verhandelbaar, waardoor de werkelijke waarde niet alleen lastig is te bepalen, maar ook erg lastig is te realiseren.

In verband met bovengenoemde bezwaren houden we bij de bepaling van de weerstandscapaciteit geen rekening met mogelijke stille reserves in de financiële vaste activa.

In geval van daadwerkelijke (of met grote zekerheid verwachte) verkoop van deelnemingen is wel een link naar de weerstandscapaciteit mogelijk. De weerstandscapaciteit kan in dat geval met de gerealiseerde (of met grote zekerheid gerealiseerde) opbrengst verhoogd worden.

Materiele vaste activa bestaan uit activa met maatschappelijk nut en activa met economisch nut:

Activa met een maatschappelijk nut zijn niet verhandelbaar en vallen daarom niet onder de stille reserves. Activa met een economisch nut maken deel uit van de aanwendbare stille reserves als ze op korte termijn verkoopbaar zijn en als de bedrijfsvoering van de gemeente door de verkoop niet aangetast wordt (zogenaamde niet-bedrijfsgebonden activa). Hierdoor valt een deel van de activa met economisch nut per definitie af, zoals rioleringen, vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties.

Panden en gronden die niet gebruikt worden voor de publieke taak en op korte termijn kunnen worden verkocht, behoren tot de stille reserves. In de praktijk zijn veel gebouwen en gronden echter in gebruik en kunnen niet worden verkocht zonder dat de uitoefening van de publieke functie in gevaar komt.

Stille reserves zijn toerekenbaar aan de weerstandscapaciteit indien ze niet gebruikt worden voor de publieke taak (niet-bedrijfsgebonden activa) en binnen een jaar verkocht kunnen worden. We nemen de stille reserves op als een pm-post. We beschouwen een stille reserve als het laatste middel om in te zetten, indien een grote financiële tegenvaller zich daadwerkelijk voordoet.

4.4.5 Voorzieningen

Voorzieningen behoren niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit, maar zijn dekking voor verwachte risico's of verliezen. Het is een wettelijke verplichting (BBV: artikel 44, lid 1b) om een voorziening te vormen voor risico's die een economisch of juridisch afdwingbare verplichting of verlies betreffen en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. Logischerwijs nemen we het risico dat we afdekken met de voorziening dan ook niet op.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomangement ...

4.4.6 Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit doelt op het verschil tussen de huidige inkomsten uit belastingen en retributies en de maximaal mogelijke inkomsten. Deze potentiële extra opbrengsten – die tot stand zouden komen door tariefsverhogingen – horen in principe tot het weerstandsvermogen.

Onroerende zaakbelasting

Wanneer het voor een gemeente mogelijk is om deze belasting te verhogen, beschikt zij in feite over onbenutte belastingcapaciteit die aan de beschikbare weerstandscapaciteit toegevoegd kan worden. Het verschil tussen het zogenaamde artikel 12-tarief en het gemeentelijke tarief wordt gezien als de onbenutte belastingcapaciteit. De OZB-tarieven liggen in Groningen boven het artikel 12-tarief. De onbenutte belastingcapaciteit als onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit is daarom nihil.

Overige belastingen

Ook de overige belastingen (parkeerbelasting, toeristenbelasting, hondenbelasting en precariobelasting) kunnen bijdragen aan de onbenutte belastingcapaciteit. Vanwege de relatief beperkte omvang van deze belastingen en vanuit het voorzichtigheidsprincipe wordt de onbenutte belastingcapaciteit hiervan niet meegenomen in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit.

Retributies

De gemeente Groningen kent een aantal soorten retributies, zoals: afvalstoffenheffing, rioolrechten, leges, marktgeden, brandweerrechten, brug-, schut- en havengelden, begraafplaatsrechten en woonwagerechten. Gemeenten mogen geen winst maken op retributies. Op begrotingsbasis mogen de inkomsten uit retributies niet hoger zijn dan de uitgaven. Omdat de gemeente Groningen het uitgangspunt hanteert dat alle retributies en heffingen kostendekkend zijn, worden deze niet meegenomen in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit.

4.4.7 Nieuwbeleidselden / begrotingsruimte

In de begrotingssystematiek van de gemeente Groningen wordt jaarlijks een afweging gemaakt van de begrotingsruimte voor incidentele en structurele nieuwe beleidsmiddelen. De nieuwbeleidselden worden voor de komende jaren middels het voorstel nieuw beleid ingevuld bij de begroting. Daarin zijn ook middelen vrijgemaakt voor toekomstige ambities. Deze middelen zouden in het geval van grote onverwachte financiële tegenvallers heroverwogen of getemporeerd kunnen worden, zonder dat dit van invloed is op het bestaande beleid. We beschouwen ze echter als een politiek bestuurlijke verplichting en daarmee niet als onderdeel van de weerstandscapaciteit.

4.4.8 Bezuinigingen

Het weerstandsvermogen is gedefinieerd als de mate waarin de gemeente haar risico's op kan vangen, zonder dat het beleid aangepast moet worden. Bezuinigingen is daarmee géén onderdeel van de weerstandscapaciteit. Het is een alternatief voor het opvangen van risico's.

4.4.9 Post onvoorzien

De begroting en meerjarenraming bevatten een structurele post onvoorzien. Dit is een verplichting onder het Besluit begroting en verantwoording. Deze post behoort tot de beschikbare weerstandscapaciteit, aangezien hier op voorhand geen geplande uitgaven tegenover staan.

De post onvoorzien behoort tot de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit bedrag telt 2 maal mee voor de beschikbare weerstandscapaciteit vanwege het structurele karakter.

4.5 Inzetten, aanvullen en afromen van de weerstandscapaciteit

Bij het beleid ten aanzien van de beschikbare weerstandscapaciteit zijn drie elementen van belang:

- Wanneer doen we een beroep op de beschikbare weerstandscapaciteit?
- Hoe zorgen we dat het weerstandsvermogen op peil blijft, dus hoe vullen we de beschikbare weerstandscapaciteit weer aan?
- Wanneer gaan we over tot het afromen van de beschikbare weerstandscapaciteit?

Hierbij moet steeds in gedachten worden gehouden dat een beroep op de weerstandscapaciteit niet de enige mogelijkheid is om de gevolgen van risico's op te vangen. Steeds moet de afweging worden gemaakt tussen een beroep op de weerstandscapaciteit en andere maatregelen, zoals bezuinigingen en bijstelling van het staande beleid (prioriteiten heroverwegen bijvoorbeeld door de inzet van bestemmings-reserves). Het weerstandsvermogen is een maatstaf voor de mate waarin de gemeente in staat is om tegenvallers op te vangen, *zonder* dat noodgedwongen het beleid aangepast hoeft te worden. Het bestaan van het weerstandsvermogen sluit de mogelijkheid tot bezuinigen niet uit, het scheidt alleen de mogelijkheid tot kiezen. In principe is het een tijdelijke oplossing omdat het weerstandsvermogen weer aangevuld moet worden. De aanwezigheid van het weerstandsvermogen 'koopt tijd' om weloverwogen keuzes te maken en aanloopkosten op te vangen. Voor structurele risico's geldt dat deze voor een periode van maximaal twee jaar uit het weerstandsvermogen opgevangen kunnen worden. Binnen deze reactietijd van twee jaar moet door middel van bijsturing en/of aanpassing van het beleid het risico geminimaliseerd dan wel opgevangen worden binnen de exploitatie.

Aanvullen

Er zijn twee situaties waarin het nodig kan zijn om de weerstandscapaciteit aan te vullen:

- als een beroep is gedaan op de weerstandscapaciteit;
- als de risico's zijn toegenomen.

Als een beroep wordt gedaan op de weerstandscapaciteit, moeten maatregelen volgen die het weerstandsvermogen binnen afzienbare tijd (enkele jaren) weer op niveau zullen brengen.

Als het weerstandsvermogen door de toename van de risico's negatief wordt, zijn er twee mogelijkheden:

- de beschikbare weerstandscapaciteit aanvullen;
- de benodigde weerstandscapaciteit terugbrengen door extra inspanningen op het gebied van risicomangement.

Bij besluitvorming over (nieuwe) projecten moet aangegeven worden wat de effecten zijn voor de benodigde weerstandscapaciteit en moet het weerstandsvermogen met het benodigde bedrag worden aangevuld.

Afromen

Indien het weerstandsvermogen (ruim) boven de nul uitkomt, is het mogelijk om weerstandscapaciteit af te romen. Het afromen van de weerstandscapaciteit wordt middels een specifiek voorstel voorgelegd aan de raad. Bij het afromen van de weerstandscapaciteit wordt rekening gehouden met fluctuaties in de benodigde weerstandscapaciteit over de jaren heen. Het moet zo veel mogelijk voorkomen worden dat het ene jaar de weerstandscapaciteit wordt afgeroomd en het volgende jaar weer moet worden aangevuld.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvormogen en risicomanagement ...

4.6 Risicoboxenmethode grondexploitatie

4.6.1 Inleiding

Vanwege de complexiteit en omvang van het grondexploitatieproces en de beheersing hiervan is voor de risico's binnen de grondexploitatie een specifieke methode ontwikkeld voor risicomanagement en het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit. Deze methode wordt de risicoboxenmethode genoemd. De uitkomst van deze methode wordt integraal meegenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit van de gemeente. In deze paragraaf wordt een korte beschrijving van het boxenmodel gegeven.

4.6.2 Beschrijving van de risicoboxenmethode

De risicoboxenmethode is een methode voor het classificeren en kwantificeren van risico's in de grondexploitatie. De belangrijkste risicocategorieën die door de methode worden geïdentificeerd zijn;

- kosten van bouw- en woonrijpmaken;
- vertraging in de gronduitgifte;
- de- of inflatie grondopbrengsten;
- projectspecifieke kosten en opbrengsten waarvan de kosten nog niet begroot of tentatief begroot zijn.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen algemene risico's en projectrisico's. De algemene risico's betreffen risico's die nagenoeg in iedere grondexploitatie terugkomen. Het gaat voornamelijk om het inflatierisico, aanbestedingsrisico, risico op lagere grondopbrengsten en vertragingrisico. De projectspecifieke risico's hebben met name betrekking op toekomstige onzekere gebeurtenissen met betrekking tot verwerving, sloop, vastgoed, subsidies etc.

De risicoboxensystematiek kent drie boxen. De boxen bestaan uit:

- box 1: boekwaarde en aangegane verplichtingen;
- box 2: te realiseren opbrengsten en investeringen conform besluitvorming raad;
- box 3: onderkende risico's in de grondexploitatie.

Box	Omschrijving
Box 1	Deze box is de basis voor het vaststellen van budgetten en het aanvragen van kredieten voor de realisatie van een project. In deze box worden de grondexploitaties gebaseerd op boekwaarde en aangegane verplichtingen verantwoord.
Box 2	Deze box is een weergave van het planproces van een project. Keuzemogelijkheden ten aanzien van te hanteren normen, kengetallen en planuitgangspunten, die het financiële eindresultaat kunnen beïnvloeden, worden in box 2 geplaatst. In deze box worden de nog te realiseren opbrengsten en investeringen, waarover reeds besluitvorming door de raad heeft plaatsgevonden, verantwoord.
Box 3	Deze box geeft inzicht in de kansen en risico's van een project. De onzekerheden en risico's zijn in de beginfase het grootst. Naarmate het (plan-) proces vordert, neemt de onzekerheid af en worden de risico's en kansen inzichtelijker. De kansen en risico's, waarmee geen rekening is gehouden in de grondexploitatie, worden in deze box verantwoord. Het gaat om risico's waarvan de kans van optreden minder dan 50% is. Overige risico's zitten in box 2. Pas na raadsbesluit kunnen elementen van box 3 overgaan naar box 2.

De kwantificering van de risico's vindt plaats op basis van de kans op voordoen (beperkt, hoog en zeer hoog), en op basis van de beïnvloedbaarheid van de risico's.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

Kans	Beïnvloedbaarheid	Risico
Zeer hoog	Gering	25%
	Groot	12,5%
Hoog	Gering	12,5%
	Groot	6,25%
Beperkt	Gering	10%
	Groot	5%

De mate van beïnvloedbaarheid ingedeeld naar groot en gering kan als volgt worden toegelicht:

Mate van beïnvloedbaarheid	Omschrijving
Groot	<p>De gemeente Groningen kan de impact van het risico beheersen. Daarvoor staan een aantal beheersingsmaatregelen ter beschikking zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • projectorganisatie; • procedures (van weiland tot woonwijk); • planflexibiliteit; • kennis, kunde, ervaring (meerdere herhalingen per jaar) en vaardigheden van medewerkers; • administratieve organisatie/interne controle. <p>Indien deze maatregelen de risico's aanzienlijk kunnen beperken, wordt de mate van beheersbaarheid als groot ingeschat.</p>
Gering	<p>De gemeente Groningen heeft niet of nauwelijks invloed op het risico. Hierbij moet gedacht worden aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • conjuncturele afhankelijkheid; • vastgoedprijzen op middellange en lange termijn; • gebrek aan kennis, kunde, ervaring en vaardigheden omdat het proces niet behoort tot de standaardprocessen binnen de projectorganisatie; • geen flexibiliteit in het plan; • invloed van buitenaf is zeer groot en niet in te dekken binnen de normale projectbeheersingsorganisatiestructuur; • niet-routinematige activiteiten waarbij mogelijk een grote afhankelijkheid is van externe partijen (marktafhankelijkheid/monopolypositie van een partij/een gering aantal partijen).

De risico's in box 1 en box 2 zijn voorzien in de grondexploitatie. Box 3 geeft inzicht in de risico's van het project waarvan de kans dat het zich voor gaat doen kleiner dan 50% wordt geschat en daardoor niet opgenomen zijn in de projectbegroting.

De risicoboxensystematiek is gebaseerd op het boxenmodel van de lopende grondexploitaties. Voor de (grond)exploitaties waarvoor nog geen uitvoeringskrediet beschikbaar is gesteld wordt aangenomen dat er voldoende bijsturingmogelijkheden aanwezig zijn dan wel subsidiebronnen of nieuw beleidsmiddelen om een eventueel tekort af te dekken. Het uitgangspunt is dat er sluitende grondexploitaties worden vastgesteld. Daarnaast worden de risico's gekwantificeerd voor box 3 die invloed kunnen hebben op het weerstandsvermogen. Bij de start van nieuwe projecten wordt de noodzakelijke aanvulling van het weerstandsvermogen gedaan ten laste van de grondexploitatie. Dit betekent dat de uitvoering van nieuwe projecten pas gestart kunnen worden als de risico's die met het project gepaard gaan voldoende zijn afgedekt.

Relatie boxen en weerstandscapaciteit

De boxenmethode is tevens de basis voor het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit. Voor het bepalen van de noodzakelijke omvang van de benodigde weerstandscapaciteit zijn de in box 3 aangegeven risico's van de lopende grondexploitatie relevant. De risico's die in box 3 zijn opgenomen, zijn niet voorzien in de grondexploitatie.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvormogen en risicomangement ...

De benodigde weerstandscapaciteit wordt vervolgens berekend als de netto verwachte omvang van het risico vermenigvuldigt met het kanspercentage uit de combinatie beheersbaarheid en risicocategorie. In het kader van de boxmethode ziet de berekening er als volgt uit:

$$\text{Benodigde weerstandscapaciteit} = \text{netto verwacht omvang risico} \times \text{kanspercentage (beheersbaarheid en risicocategorie)}$$

4.6.3 Verfijnde risicoboxmethode

Binnen de berekeningssystematiek van de risicoboxmethode worden de volgende verfijningen gehanteerd:

- Aanbestedingsrisico's worden conform de zogenaamde CROW-systematiek via box 2 (dus binnen de grondexploitatie) verwerkt, met uitzondering van de zogenaamde toekomst-onzekerheden (gebeurtenissen buiten de scope van het project). Alleen deze laatste risico's komen, als ze niet worden verzekerd, in aanmerking voor een dekking via een aan te houden reserve.
- Grondprijzenrisico's zullen vooral opgelost moeten worden door een voorzichtige raming van zowel de fasering van de opbrengsten als de gemiddelde grondprijs. Voor de berekening van de benodigde weerstandsvormogen wordt geen rekening meer gehouden met lagere grondprijzen.
- Voor de boekwaarde van de grondexploitaties wordt een reservering aangehouden voor het renteverlies ten gevolge van de vertraging, gebaseerd op de economische cyclus. Deze systematiek kan ook toegepast worden voor de risico's van het grondbezit;
- Alternatieven binnen een project worden als beheersingsmaatregelen betrokken bij de risicobeoordeling. Indien geen van de beheersingsmaatregelen het risico volledig kan wegnemen wordt bij actualisering van de exploitatieopzet een beroep gedaan op de beschikbare weerstandscapaciteit (de reserve grondzaken). In feite wordt het beoordelingsmoment daarmee verschoven van de jaarrekening naar de geactualiseerde grondexploitatie, omdat dit het natuurlijke moment is om een integraal en samenhangend beeld te schetsen van programma, tijd, geld, kwaliteit in combinatie met de hierbij behorende risico's.

HOOFDSTUK 5 NOTA RESERVES EN VOORZIENINGEN

5.1 Inleiding

De nota weerstandsvermogen en risicomanagement dient volgens de Financiële verordening (artikel 9 b) van de gemeente Groningen tevens de regels omtrent de reserves en voorzieningen te behandelen. Het betreft de vorming en besteding van de reserves en de voorzieningen, evenals de toerekening en verwerking van de rente hierover.

Het is noodzakelijk dat er eenduidig en consistent wordt omgegaan met reserves en voorzieningen om op een transparante wijze de financiële positie en financiële draagkracht van de gemeente te bepalen. Deze nota geeft daarom de regels en richtlijnen die de reserves en de voorzieningen afbakenen en geven aan wanneer onttrekken en doteren kan plaatsvinden. Dit is van belang voor zowel het budgetrecht van de raad als de beheersing van de bedrijfsvoering door het college van B&W.

5.2 Kadernota Besluit begroting en verantwoording

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) heeft onder meer het onderscheid tussen de reserves en voorzieningen aangescherpt ten opzichte van voorgaande regelgeving. Dit onderscheid is van belang omdat de reserves tot het eigen vermogen worden gerekend en de voorzieningen tot het vreemd vermogen.

De vuistregel voor de afbakening tussen reserves en voorzieningen ligt in het beschikkingsvermogen van de raad. Er is sprake van een reserve bij een volledige beschikkingsbevoegdheid. De raad kan de bestemming van de middelen met een besluit nog veranderen. De bestemming van een *voorziening* kan niet worden veranderd. Een voorziening behoort tot het vreemd vermogen, heeft een achterliggende verplichting die te zijner tijd kan leiden tot een schuld en is niet vrij aanwendbaar.

5.2.1 Reserves

Reserves maken deel uit van het eigen vermogen en zijn bedrijfseconomisch gezien vrij te besteden of heroverweegbaar. Slechts de raad is bevoegd tot het vormen en muteren van een reserve, als onderdeel van het budgetrecht en alleen de raad kan de bestemming van de reserves wijzigen. In het BBV regelen artikel 43 en 54 de vorming, indeling en de toelichting van de reserves.

In artikel 43 wordt het volgende geschreven over reserves:

- 1 In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
 - a de algemene reserve;
 - b de bestemmingsreserves.
- 2 Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

De algemene egalisereserve (AER) en de verschillende dienstegalisereserves beschouwen wij als de algemene reserves voor de gemeente Groningen. De voorwaarde bij de bestemmingsreserve onder 1.b is, dat de besteding niet is gebonden.

In artikel 54 wordt het volgende geschreven over reserves:

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van elke reserve en de toevoegingen en onttrekkingen daaraan toegelicht.
2. Per reserve wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a. Het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. De toevoegingen of onttrekkingen via het resultaat bij de programmarekening;
 - c. De toevoegingen of onttrekkingen uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar;
 - d. de verminderingen in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd;

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

- e. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Functies en presentatie

De reserves vormen het eigen vermogen van de gemeente Groningen. De reserves vervullen verschillende functies, te weten:

- a *de bufferfunctie*, met name de algemene - en dienstegalisereserves dienen als buffer om fluctuaties in de exploitatiesfeer op te vangen en onvoorziene omstandigheden en risico's af te dekken (zie weerstandsvermogen);
- b *de egaliseringsfunctie*, die zich richt op de verdeling van de bijdragen in de tijd, bijvoorbeeld bij grote incidentele investeringsuitgaven;
- c *de bestedingsfunctie*, de bestemmingsreserves zijn gecreëerd om aan een van tevoren bepaald doel te worden besteed; totdat de reserve het gewenste niveau heeft bereikt heeft de bestemmingsreserve ook een *spaarfunctie*;
- d *de financieringsfunctie*, als reserves worden gebruikt voor de financiering van activa; de besparing aan externe rentelasten door de aanwending van eigen vermogen is *de inkomensfunctie* van reserves en voorzieningen.

Voor de reserves op de balans geldt dat de aard en reden, evenals de toevoegingen en onttrekkingen worden toegelicht. Het principe *eerst resultaat bepalen, dan pas bestemmen* is hierbij van toepassing. Bij de jaarrekening wordt per reserve het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven, conform het BBV.

5.2.2 Voorzieningen

Voorzieningen maken deel uit van het vreemd vermogen en zijn bedrijfseconomisch niet alternatief aanwendbaar. Een voorziening dient immers om toekomstige financiële verplichtingen of risico's af te dekken. Voorzieningen worden onafhankelijk van het rekeningresultaat gevormd en tegelijk met de gemeenterekening aan de raad voorgelegd. Daarbij wordt de noodzaak tot het treffen van de voorziening aangegeven.

De artikelen 44, 45 en 55 van het BBV regelen de vorming, indeling en de toelichting van de voorzieningen.

In artikel 44 van de BBV wordt het volgende over voorzieningen geschreven:

- 1 Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot een gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- 2 Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in art. 49b van de BBV.
- 3 Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Artikel 45 BBV:

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Artikel 49b BBV:

In de balans worden onder de overlopende passiva afzonderlijk opgenomen de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Artikel 55 BBV:

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

1. In de toelichting op de balans worden de aard en reden van de voorzieningen, bedoeld in artikel 44 en de wijzigingen daarin toegelicht.
2. Per voorziening wordt het verloop gedurende het jaar in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de toevoegingen;
 - c. ten gunste van de rekening van baten en lasten vrijgevallen bedragen;
 - d. de aanwendungen;
 - e. saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Voorzieningen dienen naar beste inschatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen echter niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen en risico's waarvoor ze zijn ingesteld. Voorts kan een voorziening worden ingesteld om de uitgaven c.q. verplichtingen in de tijd gezien gelijkmatig te verdelen.

Is de omvang van de verplichting of het risico niet redelijkerwijs in te schatten, dan komt deze in aanmerking voor vermelding in de paragraaf weerstandsvermogen als onderdeel van de inventarisatie van risico's.

Voorzieningen worden niet meegenomen bij de berekening van het weerstandsvermogen.

5.3 Toevoegingen en onttrekkingen

5.3.1 Algemeen

Mutaties van reserves moeten via de begroting, begrotingswijzigingen of resultaatbestemming lopen, waarbij het principe eerst resultaat bepalen, dan pas bestemmen wordt toegepast. Er mag dus geen rechtstreekse toevoeging en onttrekking aan de reserves plaatsvinden.

Mutaties in *voorzieningen* vloeien uitsluitend voort uit het aanpassen van de omvang van de voorziening aan een nieuw noodzakelijk niveau of uit vermindering vanwege aanwending voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld. Voorzieningen zijn immers naar beste inschatting dekkend voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

Onttrekkingen aan de voorzieningen worden conform het BBV rechtstreeks ten laste van de voorziening geboekt en toevoegingen (inclusief vrijval) vinden uitsluitend plaats binnen de exploitatie en dus niet via bestemmingsvoorstellen.

5.3.2 Rentetoe rekening en rentetoevoeging

Aan alle reserves en voorzieningen wordt rente *toegerekend*, vanwege de besparing aan externe rentelasten door de aanwending van eigen middelen. De rentebesparing wordt zichtbaar op de exploitatierekening. De toerekening vindt plaats op basis van de 5-jaars marktrente, die jaarlijks wordt vastgesteld bij de begroting. Het vergoedingspercentage ligt minimaal 1,5 onder het vigerende renteomslagpercentage (ROP). In uitzonderingsgevallen is sprake van een afwijkende rentevergoeding op reserves.

Aan reserves mag rente worden toegevoegd, maar niet rechtstreeks (zie hierboven). Ook de rentetoevoeging dient onderdeel uit te maken van de resultaatbestemming. Het is dus niet mogelijk om rente aan een reserve toe te voegen binnen de exploitatie. Óf aan een reserve rente wordt toegevoegd, is bij de vorming van de reserve vastgelegd.

Aan *voorzieningen* mag géén rente worden toegevoegd. Uitzonderingen hierop zijn:

- voorzieningen gevormd uit van derden verkregen middelen, waarbij de verstrekker de verplichting van een inflatiecorrectie heeft opgelegd;
- voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd; de jaarlijkse rentetoevoeging is dan gelijk aan het percentage waartegen de voorziening contant is gemaakt.

Raadsvoorstel - Kadernota Weerstandsvermogen en risicomanagement ...

5.4 Procedure beoordeling omvang reserves en voorzieningen

De omvang van de reserves en voorzieningen wordt bij de vorming vastgelegd. Periodiek (bij de begroting, kwartaalafsluiting en jaarrekening) dient de juistheid en volledigheid te worden beoordeeld.

Per *reserve* wordt afgewogen of:

- het bestedingsdoel nog manifest is;
- het bedrag waarvoor de reserve is gevormd toereikend is;
- de dotaties toereikend zijn om het gewenste niveau van de bestemmingsreserve tijdig te bereiken.

Per *voorziening* wordt afgewogen of:

- het risico waarvoor een voorziening is gevormd nog altijd als manifest is te beschouwen;
- de hoogte van de voorziening correspondeert met het redelijkerwijs in te schatten verlies indien het risico zich voordoet;
- het risico mogelijk een onvoorwaardelijke verplichting is geworden. In dat laatste geval is dan een schuld ontstaan.

5.5 Verschil tussen reserves en voorzieningen

Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen is van belang, omdat de reserves tot het eigen vermogen worden gerekend en de voorzieningen tot het vreemd vermogen. De vuistregel voor de afbakening tussen reserves en voorzieningen ligt in het beschikingsvermogen van de raad. Er is sprake van een reserve bij een volledige beschikingsbevoegdheid. De raad kan de bestemming van de middelen met een besluit nog veranderen. De bestemming van een voorziening kan niet worden veranderd. Een voorziening behoort tot het vreemd vermogen, heeft een achterliggende verplichting die te zijner tijd kan leiden tot een schuld en is niet vrij aanwendbaar.

In onderstaand schema zijn de verschillen op een rij gezet:

Reserves	Voorzieningen
Eigen vermogen	Vreemd vermogen
In economische zin vrij besteedbaar	Vaste bestemming
Intern financieringsmiddel	Schuld ten opzichte van een derde (verliezen, risico's, kostenegalisatie)
Resultaatbestemming: ontstaan door resultaten in een (voorgaand) boekjaar	Resultaatbepaling: oorsprong in (voorgaand) boekjaar
Rentetoevoeging toegestaan (via de exploitatie)	Rentetoevoeging niet toegestaan (behalve bij contante waardeberekening)
Tijdelijk karakter	Structureel karakter
Gewenste omvang niet (direct) te bepalen	Omvang gelijk aan de verwachte verplichting

FV verslag 20110511

VERSLAG RAADSCOMMISSIEVERGADERING FINANCIËN EN VEILIGHEID

Datum: 11 mei 2011
Plaats: nieuwe raadzaal
Tijd: 13.00 – 15.20 uur

Aanwezig: de heer J. Spakman (voorzitter, PvdA), de dames C.E. Bloemhoff (PvdA), L.R. van Gijlswijk (SP), K. de Wrede (Partij voor de Dieren), de heren W. Moes (PvdA), R.O. Martens (PvdA), J.M. van Keulen (VVD), M.T. Gijsbertsen (GroenLinks), B. Leemhuis (GroenLinks), A. Sijbolts (Stadspartij), R.P. Prummel (Stadspartij), H.J.M. Akkermans (D66), J.H. Luhoff (D66), J. Seton (CDA), E.B. Koopmans (ChristenUnie), R. van de Belt (Student en Stad)

Namens de griffie: de heer W.T. Meijer (commissiegriffier)

Namens het college: mevrouw C.T. Dekker (GroenLinks), de heren P. Rehwinkel (burgemeester), T. Schroor (D66)

Inspreker: de heer Jelle (namens het Contini-collectief)

Afwezig m.k.: de heer D. Jager (VVD)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A.1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 13.00 uur en heet iedereen hartelijk welkom.
- Wijst op de rondgelegde discussiepunten bij agendapunten B2 en B3 en de toezeggingen van de raadscommissie d.d. 9 maart 2011.

Burgemeester Rehwinkel:

- Kijkt terug op een goed verlopen Koninginnedag. Bespreekt momenteel ervaringen van horecaondernemers en neemt deze mee in de COT-rapportage voor de zomer. De eigen evaluatie volgt na de zomer.
- Meldt dat een eventuele huldiging van FC Groningen voor de vierde plek in overleg plaatsvindt op P2 bij de Euroborg vanwege de kermis op de Grote Markt.

De voorzitter:

- Stelt vast dat de commissie de evaluatie Koninginnedag in september wil agenderen.

Wethouder Dekker:

- Meldt dat de proefconversie van DaFinci bezig is tot 17 mei 2011. Tot nu toe zijn er geen belemmeringen. De trainingen lopen goed. Het college bespreekt het oordeel van de accountant in zijn maandelijkse rapportage en meldt het als hier iets bijzonders uitkomt.

A.2. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

A.3. Lange termijnagenda en lijst moties en toezeggingen

Dhr. Van de Belt (Student en Stad):

- Mist vandaag de online dossiervorming. Waarom is dat en wanneer is deze er wel?

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Leest dat cameratoezicht twee maanden geleden geëvalueerd zou worden. Wanneer komt deze evaluatie? Het is goed de lijsten op te schonen.
- Hoort graag hoe het staat met een eventueel hogere bijdrage van FC Groningen aan het supportersproject en wat vervolgstappen zijn.

Dhr. Akkermans (D66):

- Vraagt wanneer bestuurlijke strafbeschikkingen te evalueren.

FV verslag 20110511

Burgemeester Rehwinkel:

- Stuurt voor de zomer de evaluatie van cameratoezicht.
- Rondt in mei de horecanota af. Agendering in juni 2011 is mogelijk.
- Heeft FC Groningen opnieuw de gevoelens van de raad overgebracht dat de club meer bij zou kunnen dragen aan het supportersproject.
- Zegt toe bestuurlijke strafbeschikkingen een jaar na invoering te evalueren in 2012.

Wethouder Schroor:

- Bericht deze week hoe het precies zit met online dossiervorming.

De voorzitter:

- Schoont met de commissiegriffier beide lijsten op.

Beide lijsten worden conform deze wijzigingen vastgesteld.

A.4. Rondvraag

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vraagt of de korting op veiligheidsmiddelen uit de pers al inbegrepen was.

Burgemeester Rehwinkel:

- Antwoordt dat het om de al bekende bezuinigingen gaat van 1,5 miljoen euro.
- Vraagt in VNG- en G32-verband aandacht voor de gevolgen voor buurtconciërges, opvang van prostituees en veiligheid in wijken.
- Constateert nog geen beweging bij het Rijk en houdt rekening met deze korting.

B. INHOUDELIJK DEEL

B.1. Jaarverslag 2010 Gemeentelijke Ombudsman Groningen (raadsvoorstel 26 april 2011) en Jaarverslag klachten gemeente Groningen 2010 (collegebrief 21 april 2011)

Mw. Kol (Gemeentelijke Ombudsman):

- Heeft principieel bezwaar tegen vaststelling van het jaarverslag onder besluitpunt I. De raad kan het staatsrechtelijk niet amenderen of verwerpen. Instemmen kan wel.
- Nam met genoeg kennis van de verruiming van kwijtschelding tot de bijstandsnorm. Dit voorkomt problemen bij minima en studenten.
- Bezoekt graag de expertmeeting privacyschending. Bruilweering is niet het enige geval.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Complimenteert de ombudsman met het verslag. De commissie sluit zich daarbij aan.
- Onderstreept het belang van de modernnorm wat betreft helder taalgebruik.

Dhr. Van de Belt (Student en Stad):

- Vindt het opvallen dat er ondanks de lagere drempel minder klachten binnenkomen.
- Vermoedt dat de klachtenfunctionaris soms onvervangbaar is. Klopt dat?
- Is positief over het e-mailprotocol.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vindt dat gecategoriseerde registratie van klachten, die niet overal even goed loopt, beter en uniformer moet bij alle gemeentelijke diensten.
- Vraagt of een klager in beroep kan gaan als zijn klacht de gemeente zijn klacht niet in behandeling neemt.
- Licht toe dat de gemeente verruiming van kwijtschelding snel regelde zodra dit wettelijk mogelijk werd.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Ziet graag meer historische gegevens om trends te kunnen volgen.
- Onderschrijft de oproep van de SP klachten uniform te volgen. Ook dat is één Groningen, één organisatie.
- Vraagt of omgaan met moeilijke klagers resultaten boekt. Krijgen ambtenaren voldoende aandacht?
- Mist bij de dienst SOZAWE een verklaring of ambitie bij de stabiliserende cijfers.

FV verslag 20110511

Dhr. Martens (PvdA):

- Complimenteert het college met de gemaakte stappen.
- Vindt aandacht voor archivering terecht. Burgers mogen van de overheid ten minste een administratie verwachten die volledig op orde is.

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Complimenteert de organisatie met het relatief geringe aantal klachten, ook al zou het een topje van de ijsberg kunnen zijn.
- Vraagt of er een verband is tussen het dalend aantal interne klachten en het stijgend aantal verzoeken aan de Ombudsman.
- Is benieuwd wat er met de aanbevelingen uit het verleden is gedaan.
- Informeert naar de gemeentelijke aanpak van de modernnorm en klagers serieus nemen.
- Begrijpt de verklaring, maar ziet graag verbetering van de 13% interne klachten die buiten de wettelijke termijn van zes weken worden afgehandeld.
- Sluit aan bij de ChristenUnie wat betreft langjarig perspectief en bij Student en Stad wat betreft de vervangbaarheid van klachtenfunctionarissen.

Dhr. Luhoff (D66):

- Ziet naast het voorzichtig omgaan met uitspraken in social media ook meer mogelijkheden de manier van werken af te stemmen op social media.
- Verzoekt het college over een halfjaar te rapporteren over de aanbevelingen.
- Vindt vervangbaarheid van klachtenfunctionarissen van groot belang.
- Hoopt volgend jaar via het klachtvolgsysteem wel inzicht te hebben wat precies met een hoorzitting gebeurt en de wijze waarop klachten behandeld worden.

Dhr. Seton (CDA):

- Sluit aan bij GroenLinks wat betreft aanbevelingen uit het verleden.
- Ziet de meerwaarde van een lokale Ombudsman, die per fiets klachten controleert.
- Is benieuwd of problemen waarom over terecht klachten zijn, hersteld worden en of er klachten zijn over klachtafhandeling.
- Is blij met geboekte resultaten, al kan het altijd beter en sneller.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Ziet klachten als kansen voor verbetering. Uniforme registratie is dan noodzakelijk.
- Vraagt duidelijkheid over de herbenoemingprocedure van de Ombudsman, die 31 december 2011 zou kunnen starten.

Mw. Kol (Gemeentelijke Ombudsman):

- Dankt de commissie voor de complimenten.
- Probeert zelf ook met de modernnorm te werken.
- Geeft een mogelijk verband tussen dalende interne klachten en een stijgend aantal verzoeken aan de Ombudsman. De Ombudsman is bekender en mensen stappen eerder naar een extern instituut, zeker als ze boos zijn op de gemeente. Andersom is 67 keer verwezen naar de klachtfunctionaris. Verkeerde rechtstreekse doorverwijzingen naar de Ombudsman komen een paar keer per jaar voor.
- Pleit voor een gecoördineerde inzet van social media. Bovendien blijven fysieke loketten nodig om iedereen te kunnen bereiken.
- Krijgt klachten over klachtafhandeling binnen. Soms is de reactie louter procedureel en niet inhoudelijk. Over het algemeen is Groningen voorloper met interne klachtafhandeling. Hierdoor komen ook meer klachten binnen.
- Somt op dat de overheid klachten in behandeling neemt, tenzij het bestreden gedrag een jaar of langer geleden is; er andere wettelijke voorzieningen zijn zoals beroep of een rechtszaak; of het belang van de klager niet in verhouding staat tot het gewicht van de gedragingen. De Ombudsman kan een klacht alsnog in behandeling nemen.

Burgemeester Rehwinkel:

- Dankt de Ombudsman voor haar werk.
- Zegt dat het aantal interne klachten daalt, omdat soms een oplossing gevonden wordt

FV verslag 20110511

waardoor de klacht ingetrokken wordt. De Ombudsman intervenueert ook zonder klachten.

- Vindt dat klachtenfunctionarissen altijd vervangbaar moeten zijn.
- Wil maatwerk leveren en de klager laten meebepalen of een hoorzitting of -gesprek gekozen wordt.
- Onderschrijft dat registratie goed hoort te zijn. E-mails worden nog niet altijd correct ingeboekt.
- Neemt de aanbevelingen over en zegt toe over een halfjaar te rapporteren hierover.
- Verwacht veel van centralisatie en kanaalafhandeling. Anderzijds zal het lastig zijn budgetten te vinden en te houden voor digitalisering.
- Stelt dat het te kostbaar is alles in het klachtenvolgsysteem mee te nemen, al moeten betere resultaten bereikt worden.
- Vindt dat de dienstenstructuur klachtafhandeling eigenlijk niet in de weg zou mogen staan en probeert de beperkte 13% buiten wettelijke termijn omlaag te brengen.
- Heeft waardering voor medewerkers die met moeilijke klagers werken. Verwacht een professionele houding en laat medewerkers daarin trainen.
- Zegt toe in het vervolg historische trends duidelijk te maken in de cijfers.
- Ondersteunt de wens naar uniforme behandeling en niet te formele taal.
- Heeft jaarlijks aandacht voor e-mailafhandeling in het uitvoerplan publieke dienstverlening. Herhaalt het onderzoek met veel mystery e-mails. Andere verbeteringen zijn aangebracht in ondergrondse afvalcontainers, het op naam zetten van een parkeervergunning en het inleveren van SOZawe-formulieren bij wijkposten.

Het raadsvoorstel wordt gewijzigd door besluitpunt 1 te laten vervallen en als conformstuk geagendeerd voor de raad van 25 mei 2011.

B.2. Beantwoording vragen in verband met ontruiming kraakpand Peperstraat 12 (collegebrief 8 april 2011)

Inspreker dhr. Jelle (namens het Contini-collectief):

- Stelt dat er onwaarheden staan in de brief van de burgemeester d.d. 23 februari 2011.
- Vindt het onbegrijpelijk dat niet zeven uur gewacht is tot het kort geding.
- Heeft meermaals verklaard vrijwillig het pand te verlaten na een negatieve uitspraak.
- Wijst erop dat er zeker geen veertig man in het pand aanwezig waren.
- Hekelt het onnodige machtsvertoon, het uitblijven van overleg en het gebrek aan kennis van de kraakbeweging, waar de afgelopen vijftien jaar geen incidenten plaatsvonden bij ontruiming.
- Kreeg de kans niet tegen Heineken een kort geding aan te spannen, toen maandagochtend de deurwaarder voor de deur stond. In de hectiek is vloeistof naar beneden gevallen.
- Vraagt om opheldering en wil pas daarna in gesprek met de burgemeester om een positiever contact tussen overheid en kraakbeweging te bereiken.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Vraagt of de burgemeester terugkijkend beter toch het kort geding af had willen wachten en met de krakers had kunnen overleggen over vrijwillig vertrek. Via lokale media gaven zij dinsdag aan daartoe bereid te zijn. Ontruiming met veel dure politie-inzet was dan wellicht overbodig.
- Wil weten of het klopt dat een doel van politie-inzet was om kennis over dadergroepen te vergaren.
- Wijst op de term dat de burgemeester 'in beginsel' rechtsplicht heeft mee te werken aan een ontruiming. Onder welke omstandigheden kan hij daarvan afwijken?

Dhr. Leemhuis (GroenLinks):

- Sluit aan bij de reeds gestelde vragen.
- Vraagt waarop de inschatting van veertig man in het pand gebaseerd was. Hoe is de

FV verslag 20110511

veiligheidsanalyse tot stand gekomen? De afgelopen vijftien jaar was het toch rustig?

- Is benieuwd hoe de burgemeester achteraf op zijn beslissing terugkijkt.
- Wil meer duidelijkheid over de persoonlijke bezittingen van de krakers.

Dhr. Seton (CDA):

- Constateert verschil tussen de brieven van de burgemeester en het Contini-collectief.
- Vraagt of de burgemeester formeel de mogelijkheid had het kort geding af te wachten. Zo niet, was informeel overleg over uitstel met Heineken mogelijk?
- Lijkt het goed als de burgemeester en het Contini-collectief om de tafel gaan zitten.
- Wil weten of het de gewoonte is voor een ontruiming niet met krakers te communiceren. Kan dit in de toekomst misverstanden voorkomen?

Dhr. Moes (PvdA):

- Sluit aan bij de woordvoeringen van GroenLinks en SP.
- Vraagt of de burgemeester de mogelijkheid van onrechtmatigheid heeft meegewogen bij zijn besluit mee te werken aan de ontruiming.
- Roept de burgemeester op te investeren in de verhoudingen met de kraakbeweging. De grootschalige politieactie kan de beeldvorming over de kraakbeweging verslechteren en juist relligieus aantrekken van niet-idealistische krakers.

Dhr. Akkermans (D66):

- Leest duidelijk in de brief hoe weinig informele ruimte de burgemeester had. Was er wel informele ruimte?
- Sluit aan bij GroenLinks dat de inschatting van dreiging weinig onderbouwd lijkt.
- Roept op tot een goed gesprek met de kraakbeweging om omgangsvormen en spelregels te bespreken.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Ziet geen aanleiding te concluderen dat de burgemeester onjuist heeft gehandeld. Er lag een vonnis en de ontruiming was rechtmatig.
- Noemt de relatie met de kraakbeweging wel voor verbetering vatbaar.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Is tevreden over de uitleg van de burgemeester en steunt de genomen stappen.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Sluit aan bij vragen van SP en GroenLinks.
- Wijst erop dat de kraakbeweging niet als agressief bekend staat, maar juist om haar leuke initiatieven als weggeefwinkels, opknappen van oude gebouwen en concerten.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Is tevreden over de brief van de burgemeester en wenst hem een plezierige theekrans.
- Vindt het absurd dat een deel van de raad meer waarde hecht aan een stel halfantonieme krakers dan aan een rechterlijke uitspraak.

Burgemeester Rehwinkel:

- Acht een goede relatie met de kraakbeweging wenselijk, ook om afwegingen van openbare orde te maken. Kreeg van het Contini-collectief geen reactie op twee e-mails op 15 en 28 april, maar blijft bereid in gesprek te gaan.
- Wijst op de civielrechtelijke uitspraak tot ontruiming en het kort geding van Heineken om die uitspraak te effectueren. Is verplicht politieassistentie te verlenen om het vonnis bij voorraad ten uitvoer te leggen.
- Stelt dat de speelruimte in het tijdstip zit. Daar slaat de term 'in beginsel' op bij de rechtsplicht. Koos voor de vroege ochtend om de openbare orde en veiligheid te garanderen en dagelijks leven van de stad niet te ontwrichten.
- Wijst erop dat de krakers in het kort geding na de ontruiming toelating tot het pand, een schadevergoeding en een ruimere termijn eisten. De rechter wees alle eisen af.
- Kreeg duidelijke signalen dat krakers niet bereid waren tot vrijwillig vertrek. Maandag voor de ontruiming stuitten een deurwaarder en een agent op verzet. Toen is ook een vloeistof uitgestort. De veiligheidsanalyse, waaronder de bereidheid tot vrijwillig vertrek, is tot en met woensdag zorgvuldig onderzocht.

FV verslag 20110511

- Geeft niet te veel prijs over de politie-informatie, maar had ook signalen dat in de kraakwereld bewegingen richting het pand plaatsvonden. Er zijn bij afzettingen incidenten geweest.
- Zegt toe zijn finale oordeel over de politie-inzet kenbaar te maken als ook de kosten bekend zijn.
- Had als enige doel met politie-inzet uitvoering van het vonnis te assisteren.

De voorzitter:

- Concludeert dat de burgemeester met een finaal oordeel komt en stelt voor dat in de commissie te bespreken.

B.3. Bestuursakkoord (zie www.vng.nl)

Mw. Bloemhoff (PvdA):

- Is tegen het bestuursakkoord met veel onduidelijkheden en wil niet meedoen aan decentralisatie waarbij de gemeente de kloof tussen arm en rijk moet vergroten.
- Noemt goede uitvoering van de Wsw met een bezuiniging van 70% niet mogelijk.
- Stelt dat meerdere gemeenten van diverse politieke kleur tegen het akkoord zijn.
- Vraagt of het college ook bereid is tegen te stemmen.

Dhr. Gijsbertsen (GroenLinks):

- Wijst op kritiek uit een VNG-rapport op de korting op de Wsw. Heeft vooral moeite met de bewering dat het wel goed komt met Wsw'ers. Door 2 miljard euro te korten komen mensen heus niet ineens aan het werk. Voor activering is ook geen geld meer.
- Is niet tegen alle decentralisaties, maar ziet met taken die het Rijk over de schutting kiepert geen zak geld meekomen.
- Stelt dat het Rijk zo niet om kan gaan met lokale overheden.
- Hoopt dat het college wil vechten voor de vele mensen die de dupe worden.
- Is het oneens met VNG-voorzitter mevrouw Jorritsma, die het akkoord het best haalbare noemt en niet opnieuw wil onderhandelen. De gevolgen zijn te groot.
- Wijst erop dat de VNG het akkoordneutraal voorlegt aan de leden.

Dhr. Akkermans (D66):

- Is blij met de beleidsvrijheden en -verantwoordelijkheden, maar de financiën blijven achter. Is liever beleidsarm dan uitvoerder van arm beleid.
- Beveelt het college aan mogelijkheden van regionaliseren te verkennen.
- Gaat niet akkoord met het akkoord.

Dhr. Van de Belt (Student en Stad):

- Vindt het lastig in te schatten of dit het best haalbare resultaat is of dat onderhandelingen op afzonderlijke onderdelen beter resultaat oplevert.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Vindt dat het bestuursakkoord te weinig middelen en zeggenschap oplevert.
- Betwijfelt of de gemeente zorgtaken doelmatiger uit kan voeren, ook gezien de rekenfout in het participatiebudget.
- Overweegt het college te adviseren het akkoord af te wijzen.

Dhr. Seton (CDA):

- Noemt de vroegtijdige onwil van gemeenten en provincies een belangrijk signaal.
- Vraagt of bezuinigingen tot onmogelijke toestanden leiden.
- Kan de consequenties voor Groningen, financieel en maatschappelijk, van het al dan niet akkoord gaan lastig inschatten en bepleit voorzichtigheid.

Dhr. Koopmans (ChristenUnie):

- Vindt overheveling van de AWBZ naar de gemeente een goede beweging.
- Is bezorgd over de financiën en de gevolgen voor kwetsbaren, die het al zwaar hebben.

Dhr. Van Keulen (VVD):

- Stelt dat het akkoord moeilijk tot stand kwam en dat de gevolgen lastig in te schatten zijn. Roept op de totale belangen van de stad te beoordelen.

FV verslag 20110511

- Vraagt het college een inschatting te maken van de financiële gevolgen op de lange termijn om het akkoord te kunnen beoordelen.

Mw. Van Gijlswijk (SP):

- Concludeert dat de VVD geen mening heeft over het VVD-akkoord.
- Verwijst naar haar online opinieartikel. De gevolgen voor de stad zijn enorm. Megabezuinigingen treffen kwetsbaren die de crisis niet veroorzaakten.
- Vraagt wanneer het college zijn mening vormt en agendeert graag een collegebrief hierover in de raadsvergadering.
- Is benieuwd of de burgemeester als lid van het VNG-bestuur in verlegenheid komt door een tegenstem.

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Sluit aan bij geuite kritiekpunten op het akkoord.
- Noemt als lichtpuntje dat staatssecretaris Bleker alsnog zijn verplichtingen erkent voor Natura 2000 en biodiversiteit.

Burgemeester Rehwinkel:

- Ziet het akkoord niet als een gestold gegeven en hoopt tot het VNG-congres druk op het kabinet te zetten om ruimte te vinden.
- Vocht voor een zo goed mogelijk resultaat en zal dat blijven doen. Geeft met collegeleden in onderhandelingen uitvoering aan de motie Geen taken zonder adequaat budget.
- Is niet 100% negatief, maar ook niet tevreden. Had graag nog dooronderhandeld.
- Noemt als positief punt de beleidsvrijheid. Jeugdzorg kan de gemeente meer naar eigen inzicht invullen. De gemeente is beter in het verbinden van beleidsterreinen op lokaal niveau.
- Wijst op een disclaimer in het akkoord: wordt het alsnog dichtgeregeld, dan gaan partijen terug naar de onderhandelingstafel.
- Ziet grote financiële bandbreedtes, bijvoorbeeld 2 of 3 miljard euro voor begeleiding. Ook is er nog geen verdeelsleutel voor de gemeenten. Hierdoor is het precieze effect moeilijk aan te geven. De eigen positie moet goed bekeken worden.
- Voorziet een behoorlijke financiële achteruitgang bij de Wsw door teruglopende budgetten en loongaranties, waarschijnlijk 4,5 miljoen euro op de al ingezette bezuinigingen. Anderzijds is er een herstructureringsfonds van 400 miljoen euro landelijk bedongen om de omslag te kunnen maken.
- Noemt als onderhandelingsresultaten het schrappen van de bezuiniging op EUD, het oplossen van de 15 miljoen euro van het afvalfonds en de bijgestelde indexering huishoudelijke hulp.
- Vindt het lastig in te schatten of dit het best haalbare is. Onderhandelen op deelgebieden levert niet per definitie een beter resultaat op.
- Zegt toe voor de raadsvergadering een collegestandpunt kenbaar te maken.

B.4. Eerste voortgangsrapportage bezuinigingen

Gezien de tijd zal in de raad van 25 mei 2011 beslist worden over de besluitpunten. De overige punten komen in een volgende commissievergadering aan de orde.

C. HUISHOUDELIJK DEEL

C.1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname

Dhr. Martens (PvdA) en dhr. Prummel (Stadspartij):

- Wensen de collegebrief over Mosquito te agenderen.

C.2. Vaststelling verslagen 20 april 2011 (2x)

Burgemeester Rehwinkel:

- Komt terug op de frictiekosten vakdirectie Stadstoezicht. Gezegd had moeten worden dat de oorspronkelijke nota aangaf dat voor de vorming van Stadstoezicht

FV verslag 20110511

wel kosten zouden worden gemaakt. Uitgangspunt voor de exploitatie van de vakdirectie was dat het budgettair-neutraal zou zijn en op termijn terug te winnen door efficiencywinst.

Beide verslagen worden conform deze toelichting vastgesteld.

De voorzitter:

- Sluit de vergadering om 15.20 uur.